د ډاکټرنجيب الله جنجالي شخصيت ته کتنه

ليکوال:
محمد آصف خواتي

کال : ۲۰۲۰

سریزه

د ډاکتر نجیب الله جنجالي شخصیت ته یوه کتنه ۱
افغانستان د خلک دموکراتیک ګوند هېڅکله هم واحد ګوند نه و.......... ۴
په تلپاتې کورنیو کشمکشونو کې ښکېل ګوند ۱۰
ډاکتر نجیب الله هېڅکله سپینه چپنه وانه غوستله.................................. ۱۷
د نجیب الله یوازېنۍ هیله... ۲۲
آیا نجیب ملي شخصیت اوشوروي ضد و ؟... ۲۶
دملي روغې جوړې دتګلارې طراح... ۳۰
اتل یا! ۳۵
داته ویشت کلن خوب څخه راویښ شوي مبارزان................................. ۴۱
نجیب پلوي خلقیان څوک دي؟... ۴۶
دا لعنتي پوځ باید دړې وړې شي!.. ۵۱
دبې سره لښکر برخلیک.. ۶۰
د1368 کال دکب دشپاړسمې دخونړۍ پېښې رښتیا.............................. ۶۹
دافغانستان دخلک دموکراتیک ګوند دویمه کنګره ۸۲
دخلقیانو اوجهادیانو بچیانو اوپښتنو ځوانانو ! ۸۸
نجیب د ببرک کارمل د مدرسې غوره شاګرد.. ۹۸
دغلطې نسخې اوناکامې تجربې مبلغین ۱۰۵
نجیب الله تکړه اوبریالی ویاند.. ۱۱۲
د لیکنودلړۍ په وړاندې غبرګونونه ۱۲۱

سریزه :

هېرنشي چې لیکوال نه ادیب دی ،نه حرفوي لیکوال اونه يې دادبیاتو په برخه کې زده کړې کړي خو شرایطو او مجبوریتونو اړاېستلی دی دهېواد دحالاتو په اړه څه ولیکي . له بده مرغه دغوڅ اکثریت افغانانو ژوندد مجبوریتونو یوه ټولیزه ده تردې چې افغان ځوان دژوند ملګرې هم په خپله خوښه نشي غوره کولای .دپېغلوڅخه خوڅوک پدې اړه پوښتنه هم نه کوي او دهېواد په زیاتره سیمو کې دتوکو په څېر پېرل کېږي. داداافغانانو دګڼ شمېرمجبوریتونو دډک ژوند یوه ترخه بېلګه ده .هغه څه چې لیکوال يې وهڅولو اوکه دقیقاً وویل شي اړاېست د " ډاکتر نجیب الله جنجالي شخصیت ته کتنه" لیکنو لړۍ ته مخه کړي دامریکایانو اوطالبانو ترمنځ دمخامخ خبرواترو دپیل سره هممهاله نجیب الله ته دکاذب شخصیت دجوړولو سیستماتیکو اوپلان شوو هلوځلو اواقداماتو پیلول و چې مرکزیې ارګ و . په پکتیاکې دنجیب الله دقبر څخه دامنیت دشورا د مشر حمدالله محب زیارت کومه تصادفي پېښه نه وه . امرالله صالح دانګلوساکسون اشغال لاندې بلواکې واکمنۍ دملي امنیت داداري پخواني رییس اود ولسمشراوسني لومړي مرستیال امرالله صالح هم دنجیب الله په ستاینه خوله پرانېستله ،په ټولنیزو رسنیو کې هم دنجیب الله د اتلولۍ کمپاین پیل شو اوحتی یوشمېر پرونیوبنسټپالومجاهدینو چې یووخت يې نجیب الله دکابل قصاب، دکی جی بی جاسوس ، ګوډاګی او وطن پلورونکی ګاڼه اودحکومت په وړاندې دسپېڅلي جهاد په نامه جنګېدل دنجیب الله دوطنپالنې ، مېړانې ، وړتیا اواتلولۍ سندرې پیل کړې.دنجیب الله په اړه تبلیغات اوهغه ته دکاذب شخصیت ورکولو کمپاین هغه مهال لوړې کچې ته ورسېد چې دقطر په دوحه کې بین الافغاني مذاکرات پیل شول. دحکومتي اوطالب مرکچیانو ترمنځ خبرې اترې

دنجيب الله دوژنې دځلېرويشتم تلين سره هممهاله پيل شولې .ارګ دې اړين فرصت ته په کتو سره دنجيب الله پلويان وهڅول چې دنجيب الله دمرګ تلين دلويې جرګې په خيمه کې ونمانځي . پدې اړه داپوښتنه را پيداکېږي چې ولې سږکال(1399) داتلين نمانځل کېږي ؟ که دمجاهدحامد کرزي اودنجيب الله دپلويانو په اند د اشرارکرزي په واکمنۍ کې د نجيب الله دمرګ د تلين نمانځنې ته اجازه نه ورکول کېده اوداکارېې سپېڅلي جهادته خيانت ګڼلو تکنوکرات غني ولې پنځه کاله مخکې داتلين نه نمانځلو ؟ دې پوښتنې ته ځواب محمداشرف غني په شان کوم نړيوال مفکر !؟ ته اړتيا لري اونه څېړنو ته . ځواب يې روښانه اوهغه دادی چې اوس مهال دطالبانو او حکومت پلاوي په دوحه کې جرګه شوي دي تر څو په هېوادکې دجګړې پای ته يوه لاره ومومي اوهېوادته سوله، ټيکاو اوامن بېرته راستون شي. پداسې ځانګړو شرايطو کې ددې تلين نمانځنه ځانګړې موخې لري هغه په طالبانو فشار راوړل اويا دسولې دخبروسبوتاژ .ټولوته معلومه ده چې نجيب الله دطالبانو له لوري ووژل شو منطقاً چې دتلين په نمانځنه کې به دطالبانو خلاف توندې ويناوې کېدلې اوددې وژنې عاملان به غندل کېدل چې داډول ويناوو کولای شول دسولې په خبرو منفي اغېزوکړي اودابهير له خنډ اوځنډ سره مخ کړي .دارګ ټيم په پرله پسې توګه هم په خبرو اوهم په عمل کې ډول ډول دسولې ضد هڅې کړې دي چې دطالبانو په پته دلوړپوړو چاروا کو اوپه هغوکې دولسمشر دمرستيالانو امرالله صالح ،سرور دانش او حمدالله محب طالب ضد اوحتی پښتني ضد څرګندونې يې څرګندې ښېلګې دي.

ددې نمانځنې څخه داا خېستنه هم کېږي چې اشغالګر اومزدور حکومت يې پدې وروستيو اتلسو کلونو کې په مختلفو بڼو اوټګۍ برګۍ داولس ، سياسي ډلو اوپه هغوکې دپروني دافغانستان خلق دموکراتيک ګوند

دګېډې څخه راوتلوکوچنيو ډلوپرمجبوريتونو او احساساتو لوبې کړې اوګټه يې ترې پورته کړې ده چې وروستۍ هڅه يې دنجيب الله دمرګ د تلين نمانځل دي ترڅو په دوحه کې په روانو مذاکراتو کې په طالبانو فشار راوړي، امتيازواخلي اوپدې توګه دنجيب الله دتلين دنمانځنې له ډرامې هم ګټه پورته کړي. ددې نمانځلې په اړه په خواله رسنيو کې دنجيب الله دپلويانو د تبليغاتو څخه ښکاري چې ګواکې خلک اوحتی دهغه سياسي او وسلوال مخالفين هم دنجيب الله دمبارزې پرحقانيت پوهېدلي دي اودنومړي داتلولۍ اووطندوستۍ خبرې کوي . داتلانو په اړه چې زموږ په زمانه کې يې شمېر خورازيات دی ددې خبرې يادول اړين بربښي چې کورنۍ جګړه اتل نلري او داشغالونو اردليان اوپرديو واک ته رسولي چې نجيب الله يو له هغو څخه دی هېڅکله هم اتلان اوملي شخصيتونه نشي کېدای . دملي فکرلرونکو افرادو اوډلو ، دپروني خلق دموکراتيک ګوند دګېډې څخه راوتلو سازمانو اوپه هغوکې دنجيب الله دپلويانوڅخه دا تمه کېدله چې دانګلوساکسوني اشغال پر مهال داشغالګرو او دهغه دلاسپوڅي حکومت د مکارانه لوبو څخه دې پايلې ته رسېدلي وای چې هرګام او هره څرګنده اوپټه هڅه، تدبير اوکړنه يې داشغال ددوام لپاره ده اودخلکو پراحساساتو اوعواطفو لوبې کول دي .دساري په توګه دناټويي خونړې تيري وروسته اشغالګرو دولسي جرګې لومړۍ دورې ته دپخواني دافغانستان د خلق دموکراتيک ګوند مشرانو او کدرونو لکه سيدمحمدګلابزوی ، نورالحق علومي ، عبدالکبير رنجبر،ببرک شينواری او...ته امکانات ورکړل چې اولسي جرګې ته لاره ومومي او پدې ډول خلکوته وښيي چې په افغانستان کې ولسواکي ټينګه شوې ده او دهرې سياسي ډلې او عقيدې خاوندان د فعاليت کولو اجازه لري.خو دلومړۍ دورې وروسته ددې ګوند اړونده يواستازی په پارلمان کې ترسترګو نشو

که څه هم لسګونو کدرونو يې دټاکنو په نامه پدې سياسي نندارو کې برخه واخېستله. آيا دنومړي ګوند پرونيو غړو ته داپوښتنه نه ده پيداشوې چې ولې يې ملګري اوحتی دسازمانونو مشران اولسي جرګې ته لاره نه مومي ؟ ددې پوښتنې ځواب لکه لمر روښانه دی چې اشغالګر د بلواک افغان دولت په پارلمان او ددولتي ادارو په مشرتابه کې هغه کسان غواړي ووينې چې پرهغوی يې پانګه اچولې ده اوپه هغو افرادو هم پانګه نه اچوي کوم چې خپلواک ملي فکر ولري. داشغال وروسته لومړيوکلونو کې يې په پارلمان کې دمختلفو ډلو استازو شتون ته اړتيا لرله چې افغانانو ته نوی بلواک نظام په سياسي پلوراليسم ولاړ نظام معرفي کړي اواوس غواړي دنجيب الله دپلويانو اوهمفکرانو څخه دطالبانو ددريځ دکمزورولو اودحکومت ددريځ دپياوړتيا په موخه ګټه پورته کړي .کله يې چې دا مراد حاصل شو بيا به دوی ته اجازه ورنکړي چې دنجيب الله تلين په شاندارو مراسمو ونمانځي، البته که دا حکومت په واک کې وي خوداسې ښکاري چې دادشر اوفساد دحکومت دوام ناشونی برېښي .دليکوال له انده ډاکتر نجيب الله ته پدې موخه دکاذب شخصيت دجوړولو هڅه هم کېږي چې داشغال يواردلي داتل اوملي شخصيت په توګه معرفي کړل شي چې دانګلو ساکسوني اشغالګرو له لوري واک ته رسول شوي اوپه هغوکې محمداشرف غني هم دملي زعيم کاذب شخصيت ترلاسه کړي اوپدې ډول ناټوبي اشغال ته هم مشروعيت ورکړل شي . همدا لامل دی چې د" ډاکتر نجيب الله جنجالي شخصيت ته کتنه "ليکنو ته مې مخه کړه ترڅو دنجيب الله دجنجالي شخصيت مختلف اړخونه پدې ليکنو کې څېړل شوې وي . البته ليکوال دا ادعا نه کوي هغه څه چې په ليکنو کې ترسترګوکېږي د نومړي د بشپړ شخصيت رښتينی انځورکاږي او دا ناشونې ده چې يو حقوقي شخصيت په بشپړ ډول وپېژندل شي . د هر انسان پېژند نه ساده اوآسان کار ځکه نه دی چې " هر څوک لکه

سپوږمۍ یو تیاره اړخ لري چې هېڅ ته هغه نه ورښيي. " خوسره لدې دیوه سیاستوال ویناوو، کړنو او دکړنو پایلو ته په کتوسره داشونې ده چې د هغه دشخصیت په اړه نسبي سم قضاوت وشي .لیکوال هڅه کړې ده چې په لیکنو کې په خپلو احساساتو او ذهني تمایلاتو، دغه یا هغه سیاستوال، دغې یا هغې سیاسي ډلې اودنجیب الله همفکرانو اوسیالانو ته اوپه خپله نجیب الله ته په سمپاتۍ اوانتي پاتۍ (خوشبینۍ اوبدبینۍ) لاسبری پیداکړي او واقعیتونه څرنګه چې لیکوال اخښتي دي په لیکنوکې انعکاس ومومي . خوپه کلکه هڅه شوې ده چې ددرواغو له ویلو، دحقایقو له تحریفولو اوتورونودلګولو په کلکه ډډه وشي.هیله من یم چې دالیکنې زمونږ هېواد څېړونکو اوتاریخپوهانو ته د نجیب الله دشخصیت دنسبي پېژندلو او دهغه دواکمنۍ دځېنومهمو پېښنو په ارزونه کې یو کوچنی لاسوندوګرزي اوځوان نسل هم ترې ګټه پورته کړي اووپوهېږي چې ډاکتر نجیب الله څوک و؟

په درنښت

د ډاکتر نجیب الله جنجالي شخصیت ته یوه کتنه

دافغانستان دروان ناورین پرمهال به داسې سیاستوال ونه موندل شي چې غوڅ اکثریت هغه تائید کړي بلکې دهغه اندونو ، تګلارو، کړنو، ګوندي او قومي تړاونو اوحتی نامه ته په کتو سره سیاسي ډلې او ولسونه هغه یا تائیدوي او یایې نه تائیدوي. خوکله چې یوسیاستوال د اتل په نامه نومول کېږي، ریکلامیږي اویا دنوموړي د اتل جوړونې هڅې کېږي که هغه یوشمېر د اتل په توګه نه مني لږترلږه هغه ملي خاین ، قاتل، ګوډاګی، جګړه مار ، قومي سوداګراو جاسوس ونه بولي . کله چې اتل ته خاین اودې ته ورته ناوړه لقبونه اونومونه ورکول کېږي، داسې یوه چاته اتل ویل منطقي اوعقلاني نه برېښي. زموږ د هېواد د روان ناورین پر مهال افغانان د درجن درجن اتلانو شاهدان دي. په دولتي کچه هم د روانې غمیزې اصلي فیګورونو او کلیدي لوبغاړو ته رنګارنګ ویاړلي لقبونه لکه ملي اتل ، دسولې اتل ، د ملي یووالي شهید، د شهیدانو سالاراو ... ورکول کیږي اودولتي بنستونه ، څلورلارې ، سړکونه اوکوڅې د هغوی په نومونو نومول کېږي. هره سیاسي اوقومي ډله د خپلو خیالي اتلانو د جوړولو لپاره کمپاینونه کوي او د مړګ تلینونه یې لمانځي. د هېواد د روانې غمیزې د ټولو اتلانو !؟ په اړه اندونه اوقضاوتونه یوشان نه بلکې وېشلي، متفاوت او متناقض دي چې دا بیا د هغوی اتلولي ترغټې پوښتنې لاندې راوړي خو پدې اتلانو او د وطن په خادمانو کې دوه تنه ډاکتر نجیب الله او احمدشاه مسعود هغه لوبغاړي دي چې د هغوی د اتلولۍ په اړه ډېر تبلیغات ترسره شوي اولا کېږي او د نورو اتلانو په پرتله د دوی په اړه قضاوتونه خورا پاشلي ، متناقض اومتضاد دي. ځېنې هغوی ته اتلان او د وطن خادمان وایي اونور بیا هغوی خاینان اوجاسوسان شمیري. د ولس یوه برخه نجیب

الله اتل، ژمن سیاستوال او ملي شخصیت او نور هغه خاین ، ګوډاګی او قاتل ګڼي. مسعود ته هم ځینې اتل، ملي شخصیت او ستر مجاهد وایي او نور هغه خاین ، جاسوس او جګړه مار بولي .
نجیب الله چې د افغانستان د خلک دموکراتیک ګوند د ببرک کارمل ترمشرۍ لاندې د پرچم د ډلې غړیتوب درلود ځینې هغه پرچمي او ځوان نسل نوموړی خلقي ګڼي. احمدشاه مسعود چې د افغانستان د اسلامي جمعیت غړی و ، عادي افغانان نوموړی جمعیتي مجاهد او یو شمېر زده کړي افغانان هغه مائویست بولي. دلته دا پوښتنه را پیداکېږي چې ولې د نجیب او مسعود د شخصیتونو په اړه تبلیغات ډېرکېږي او ولې د هغوی په هکله اندونه او قضاوتونه دومره ویشلي او بشپړمتضاد دي؟ ښایي دې پوښتنې ته واحد ځواب ورنکړل شي او ځوابونه هم وېشلي وي .
د لیکوال له انده لامل یې دادی چې دوی دواړو هغه څه په ښه توګه اورښتینولۍ ترسره کړل چې دافغانستان د روان کړکېچ بهرنیو اصلي لوبغاړو یا زبرځواکونو غوښتل اویا په بله وینا د خپلو بهرنیو بادارانو دستورونه او نخشې یې په ښه ډول او ګام په ګام پلې کړې دي. لدې امله د هغوی بادارانو دوی ته مجازي او جعلي شخصیتونه ورکړل ، د سیاست څخه بې خبرو وګړو هغه ومنل چې ګواکې نجیب الله او احمدشاه مسعود اتلان او د وطن خادمان دي. پر بله خوا په سیاسي لوبو پوهو کسانو او داړین بصیرت خاوندانو د هغوی عملي کړنو ، شعوري او غیرشعوري تېروتنو اوخیانتونو، تورو کارنامو او د هغو پایلو ته په کتو سره چې هغه افغانستان ته ورانونکي او تباه کونکي وي، هغوی خاینان ګڼي .
د نجیب اومسعود ګډه کارنامه چې پایله یې د هېواد د ټولوسیاسي ، اقتصادي او پوهنیزو بنسټونو پوپنا کېدل ، د افغانستان د پیاوړې وسلوال پوځ له منځه تلل، په هېواد کې د وحشت او بربریت واکمنېدل او

افغانستان يې د تجزيې له ګوابښ سره مخامخ کړ، هغه د افغانستان د خلک دموکراتيک ګوند د واکمنۍ د نسکوريدو له کبله د عمل جامه واغوستله. د دې ملي ضد بهير لوبغاړی نجيب الله او د هغه پرچمي ملګري په يوه اړخ کې او مسعود اود هغه اخواني پښتون دښمنه جهادي ورونه په بل اړخ کې دي ،پدې توپير چې نجيب الله دخپلې واکمنۍ پرمهال دافغانستان تباهۍ ته اړين بستر او شرايط چمتو کړل ،مسعود اومؤتليفونو يې د شمال ټلوالې په جوړولو سره اود ملګرو ملتو د سولې د پنځه فقره اي پروګرام په شنډولو سره افغانستان برباد او تباه کړ .

د مسعود د کرغېړنو کارنامو په اړه لسګونه کتابونه او زرګونه مقالې ليکل شوې دي چې اوس د هېواد غوڅ اکثريت روڼ اندي د هغه د شخصيت په اصلي ماهيت پوهېږي چې د مجاهد په رول کې د مختلفو جاسوسي ادارو اجنټ ، رِوند قومي متعصب ، سکتاريست ، جګړه مار ، د جهاد داعيې ته خاين اود سولې قسم خوړلی دښمن و چې د هغه په اړه بحث د وخت ضياع ده خو د نجيب الله د ناولو کارنامو په هکله ډېرڅه نه ترسترګوکېږي. لدې کبله به په راتلونکو څو ليکنو کې د افغانستان د خلک دموکراتيک ګوند په اړه چې ډاکترنجيب الله يې يوغړی اووروستی مشر پاتې شوی دی، لنډ بحث وشي چې غوښينه برخه به يې پدې ګوند کې د نوموړي فعاليت ته ځانګړې شي. د لوستونکو څخه هيله کېږي که پدې هکله که خپل نظرونه څرګندوي، د ليکنو دالړۍ نقد يا بشپړوي دقلم اوکلام عفت په پام کې ونيسي او د موضوع بهر له اضافي اوحاشيوي تبصرو ډډه وکړي.

افغانستان دخلک دموکراتیک ګوند هیڅکله هم واحد ګوند نه و

ډېری پدې اند دي چې د افغانستان د خلک دموکراتیک ګوند (ا، خ،د ،ګ) یو موټی ګوند و. د دې ګوند پخواني مشران ، کدرونه او غړي هم دا سیاسي غورځنګ واحد ګوند نه ګڼي او چمتو نه دي دا ومني چې دا ګوند یو واحد ګوند نه، بلکې د خلق او پرچم د دوو جلا ډلو څخه جوړ غورځنګ یا ټلواله وه. دا لیکنه همدې مسئلې ته ځانګړې شوې ده.

د ا.خ.د.ګ. د ۱۳۴۳ کال د جدې په یولسمه د کابل په شېرشاه مېنه کې د نورمحمدتره کي په کورکې په پټه د مؤسسې کنګرې په دایرېدوسره جوړشو. څرنګه چې هغه مهال د ګوندونو قانون شتون نه درلود، جوړشوی سیاسي خوځښت یې (د افغانستان دخلک دموکراتیکه ټولنه) ونوماوه خو د وخت په تېرېدو سره د ګوند په نامه وپېژندل شو. د ګوند مشرتابه د ټاکنې لپاره پټې رایې واچول شوې او د کنګرې ټولو اوه ویشت تنوبرخه والو تره کی او شپږویشت تنو ببرک کارمل ته رایې واچولې او پدې توګه تره کی دګوند د مشر په توګه ومنل شو. مخکې لدې چې کنګره راوبلل شي د کنګرې د رابللو په موخه دکنګرې د تدارک اوه کسیزه کمیټه جوړه شوې وه چې غړي یې میرغلام محمدغبار، نورمحمدتره کی ،ببرک کارمل، محمدعلي زهما ، محمدصدیق روهي ،محمدطاهر بدخشي او میراکبر خیبر وو. د کنګرې په درشل کې پوهاند زهما او روهي بهرته د زده کړو لپاره واستول شول. پدې کمېټه کې په پاتې پنځوتنوکې د غبار اوتره کي د سیاسي فعالیت مخینې اوپه روڼ اندوکې اعتبارته په کتو سره کارمل، غبار خپل سیال ګاڼه چې د ګوند د مشرپه توګه به راڅرګندشي . نو هماغه

دي چې د ډګر څخه د خپل سيال د ايستلو په موخه هڅې پيلوي ، په هغه تورونه لګوي ،د کمېټې په غونډوکې هم د يو بل خلاف دريځ نيسي او پايله يې دا کيږي چې غبار او زوى يې لدې خوځښت څخه لاره بېله کړي. خوکله چې کنګرې تره کی د مشر په توګه وټاکه دکارمل د رهبرۍ خوبونه په اوبو لاهو شول اود تره کي خلاف يې هم مبارزه پيل کړله. د تره کي خلاف دکارمل د دربډو لامل د نوموړي د نږدې ملګري سلطانعلي کشتمند لدې وينا چې ګواکې تره کي کارمل ته رايه نه وه ورکړې ترڅو دکارمل په پرتله خپل محبوبيت ثابت کړي معلومېږي. پدې اړه د کشتمند د وينا خلاف يوشمېر عبدالکريم ميثاق او نورغلام محی الدين زرملوال ته ګوته نيسي چې کارمل ته يې رايه نه وه اچولې. کله چې د کارمل د رهبرۍ خوبونه په واقعيت وانه وښتل د ګوند په د ننه کې يې فرکسيونې هڅې پيل کړې ترڅو بريالی شو د ګوند د رهبرۍ يوشمېر غړي د تره کي خلاف ودروي. د عبدالقدوس غوربندي په وينا د خپلو شپاړس تنوهمفکرانو دری پټې غونډې يې راوبللې چې غوربندي يې يوبرخه وال و. د دې فرکسيوني هڅو پايله دا شوه چې د۱۳۴۶ کال د ثور د مياشتې په څوارلسمه د مرکزي کمېټې نوبتي غونډې ته چې په ده بوري کې د صالح محمدزېري په کورکې جوړېده، کارمل اوانډيوالان يې ورنشي اوپدې ډول ګوند په دوو ډلو وويشل شي. د دې خبرې يادول اړين برېښي چې د ګوند د انشعاب يوازېنی لامل د ګوند د مشرۍ پرسر سيالي نه وه بلکې د ګوند د مشرتابه ټولنيز دريځ او ځېنو تکتيکي اختلافونو هم پکې ځای درلود. د کنګرې په درشل کې د تدارک دکمېټې په غونډو اوناستوکې دا اختلافونه د تره کي او کارمل ترمنځ ليدل کېدل چې هغه د راتلونکي جوړېدونکي ګوند د نامه ، دګوند د بيرغ د رنګ ، د پښتونستان مسألې ، ګوند ته د غړو د جلب او جذب ، د هغوی ټولنيز دريځ اوپه ګوندي فعاليتونو کې د ګونديانو د برخې

اخيستنې په اړه وو. د ګوند د نامه په اړه د کارمل وړانديز حزب مردم افغانستان و. کارمل د ګوند د بيرغ د سره رنګ سره همغږی نه و. کارمل ته د ګوندي غړو ټولنيز دريځ مهم نه برېښېده ، په ګوندي غونډو اوفعاليتونو کې يې د غړو ګډون حتمي نه ګاڼه اودګوندپه کړنلاره (برنامه)کې يې د پښتنو اوبلوڅو د حق خودارادیت د مسألې يادول اړين نه ګڼل او دا کار يې د حکومتونو دنده شمېرله. خو په کنګره کې يې د تره کي دريځ ته غاړه کېښودله. د کارمل سره 9 تنه د مرکزي کمېټې اصلي اوعلی البدل غړي ووتل او د تره کي سره لس تنه پاتې شول.
دواړو ډلو د افغانستان د خلک دموکراتيک ګوند په نامه فعاليت درلود پدې توپير چې د تره کي ترمشرۍ لاندې ډلې دا.خ.د.ګ. سره د کارګري طبقې مخکښ او د کارمل فرکسيون ورسره د زيارايستونکو مخکښ ورتړل. د کارمل سره غوڅ اکثريت هغه کسان ولاړل چې د شتمنو کورنيو څخه وو او د سلطنت، حکومت او سلطنت ته د نږدې کورنيو سره اړيکې لرلې همدا لامل هم و چې د هېواد د هغه مهال سياسي ډلو د کارمل ډلې ته چې د پرچميانو په نامه يادېده، سلطنتي کمونستي ګوند اود تره کي پلويانو چې د خلقيانو په نامه پېژندل کېدل اشرافي ګوند ياداوه. د تره کي ډلې ته يې لدې امله خلقيان ويل چې د خلق جريدې د امتياز خاوند نورمحمد تره کی و اوکله چې کارمل له تره کي جلاشو حکومت د کارمل ډلې ته د نشراتي ارګان دخپرولو اجازه ورکړه چې د پرچم په نامه يې نشرات کول اوخپرونې يې وروسته له څه کم دووکلونو هغه مهال د حکومت له لوري ودرول شوې چې د لينن د سلمې کليزې په مناسبت يې په خپل اخبار کې د لينن د انځور د کاږلو سربېره د بارق شفيعي يوشعر خپور کړ چې لينن ته درود پکې ويل شوی و. خوپر بله خوا حکومت د خلق جريدې دشپږو ګڼو د خپرولو وروسته اومه ګڼه توقيف کړه او خلقيانو ته يې د څو ځله

غوښتنو سره سره دکوم اخبار د چلولو اجازه ورنکړه تردې چې صالح محمد زیری د خلقیانو د مرکزي کمېټې غړی د اطلاعاتو اوکلتور په وزارت کې د احتجاج له امله و ډبول شو.
هغه څه چې په یوه سازمان کې د تره کي او د کارمل د پلویانو شتون اوګډ فعالیت مخه نیوله، د هغوی ټولنیز دریځ ، کلیوالي او ښاري تړاو و چې د کارمل سره غوځ اکثریت شتمن اوښاریان او د تره کي سره بېوزله اوکلیوال وو. منطقأ د دوو مخالفو طبقو اوقشرونو د استازو شتون په یوه ګوند کې ناشونی برېښېده اوهرومرو باید دې مخالفو قطبونو یوبل دفعه کړي وای.
هماغه دی چې کارمل له تره کي څخه خپله لاره جلاکړله. هغه کسان لکه غلام دستګیر پنجشیری ، عبدالحکیم شرعي جوزجاني اوشهر الله شهپر چې د ټیټو اومنځنیو طبقو څخه هم و اود کارمل سره تللي و، ونشوای کړای د پرچمیانو سره پاتې شي، له پرچمیانو بېرته جلا ، د خلق کارګر په نامه ډله جوړه کړه خو بېرته د شهپر پرته د خلقیانو سره یوځای شول. د پرچمي غوربندي په وینا کارمل به شهرالله شهپر "اصلاح نه کېدونکی کلیوال " باله. نوموړو هېڅکله هم د کارملیانو سره د خپل تګ او بېرته د جلاکېدو د لاملونو په اړه څه ندي ویلې خوځېنې ملګري یې د کارمل څخه د هغوی د جلاکېدو لامل دا بولي چې کارمل د حکومت سره اړیکې لرلې او د پنجشیري اوعبدالکریم هادي په زنداني کولو کې یې لاس درلود.
داچې د پرچم ډېری مشرانو د لوړوطبقاتو اوقشرونو استازیتوب کاوه ، سلطنت، حکومت او سلطنت ته نږدې کورنیو سره یې اړیکې لرل چې نجیب الله هم پکې راځي، پرهغوبه تم شو. کارمل د پاچا د ځواکمن جنرال محمد حسین زوئ و اود سلطنتي کورنۍ سره یې روابط ساتل. د نوراحمد نور پلار د کندهار په پنجوایي او لوګر کې زرګونه جریبه ځمکه لرله اود وخت له لویو ځمکوالو شمېرل کېده. اناهیتا راتبزاد د شاه محمودخان په کورکې

لویه شوله او ویل کېږي چې شاه محمودخان د پاچا کورنی ډاکتر،کرام الدين کاکړ هڅولی دی چې داناهیتا سره واده وکړي. د سلیمان لایق پلار د شوربازار د مجددي د کورنۍ د جومات ملا و. هغه کورنۍ چې پاچا ته خورا نږدې وه. د میراکبر خیبر لومړۍ مېرمن هم د مجددي د کورنۍ څخه وه او سربېره پردې خیبر د داودخان خورا باوري سړی و. د نجیب الله پلار هم د داودخان له دوستانو څخه و اومیرمن یې هم د محمدزیو د مخورو څخه ده. دا هم ویل کېږي چې د نجیب دکوژدې په مراسموکې مارشال شاولي خان هم ګډون کړی و .
پر بله خوا د خلقیانو د اړخ مشران اوکدرونه په ټیټو اومنځنیو طبقو پورې تړاو درلود. په یوه سیاسي غورځنګ کې د دا ډول مخالفو ټولنیزو دریځونو خاوندانو شتون او هغه هم پداسې یوه حالت کې چې غورځنګ د طبقاتي مبارزې اود زبېښاک د له منځه وړلو جنډه پورته کړې وي، ناشونی برېښي. همدا لامل او د رهبرۍ پرسرمبارزه وه چې د ګوند د جوړېدو سره سم اختلافونه پیداشي ، د ګډ کارجوګه نشي ، لارې سره جلا کړي اوپوره لس کاله اودوې میاشتې د یوبل خلاف دښمنانه تبلیغات پر مخ بوزي او د ۱۳۵۶ کال د چنګاښ په میاشت کې د محمد داود د ځپونکې تګلارې له وېرې او د سیمې د کارګري او کمونستي ګوندونو (شوروي ، هند ،عراق اوایران د تودې ګوند) د فشارونو له کبله بیا یووالي ته غاړه کېږدي. دا یووالی پداسې یوه حالت کې ترسره شوچې د دواړو اړخونو لیکو ، کدرونو او یو شمېر مشرانو ته د منلو وړنه و. هغه مهال پریوبل د بې اعتمادۍ کچه لدې ښکاري چې خلقي اړخ په پوځ کې د خپلو غړو لست مقابل لوري سره شریک نکړ. که څه هم پرچمیانو خپل پوځي غړي خلقي اړخ ته وروپېژندل خو خپل یوشمېر ملکي کدرونه یې پټ ساتلي وو. د دواړو ډلو ترمنځ بې اعتمادي او نه باور لدې هم معلومېږي چې کله د۱۳۵۷ کال د ثور په پنځمه

د ظاهراً واحدګوند ځينې مشران د محمد داود حکومت له لوري بندي شول اوحفيظ الله امين د خلقي اړخ پوځي مسؤل د مخکېنۍ پرېکړې له کبله خپلو اړونده خلقي پوځي ارتباطي غړو ته د پاڅون قومانده ورکړله، پرچمي پوځيان يې خبرنکړل. خلقيانو د ثور په اومه پاڅون وکړ اوواک يې ترلاسه کړ .

يادونه : هغه څه چې تاسې پدې ليکنوکې لولئ د ا.خ.د.ګ. د تاريخ کوچنۍ برخه هم نه ده. د دې ګوند د تاريخ د انځورولو لپاره د يوه غټ تحليلي کتاب د ليکلو اړتيا ليدل کېږي. د ليکنو دا لړۍ په دې ګوندکې يوازې د نجيب الله رول اوځاى ته ځانګړې شوې ده.

په تلپاتې کورنیو کشمکشونو کې ښکېل ګوند

د داسې ګوند پته نه لګېږي چې له کورنیو کشمکشونو او یا انشعابونو سره نه وي مخامخ شوی. خو د بحث لاندې دا.خ.د.ګ. اوه ویشت کلن (1371 / 2 / 8 - 1343 / 10 / 11) تاریخ د کورنیو تلپاتې کشمکشونو سربېره د خلقیانو او پرچمیانو ترمنځ د مخالفتونو او نانډریو ،حملې اومقابلې ، توطئو اودسیسو ، وژنو اوتبعیدونو ، کودتایي هڅو او شخړو یوه غملړلې ټولیزه ده. د دې ګوند تاریخ باید په دریو پړاونو (یووالي ، جلاوالي اوبیا یووالي) کې ترڅېړنې لاندې ونیول شي. خو دا هېر نشي چې د دې دوو سیالو ډلو د مخالفتونو او دښمنیو کچه د بېلوالي (انشعاب) د پړاو په پرتله د یووالي اوبیا یووالي په پړاونوکې خورا لوړه ده او قربانیان یې د دواړو اړخونو عادي غړي وو ، پدې توپیر چې د پرچمیانو په پرتله د خلقیانو داړخ قربانیان خورا ډېر دي. اوس به په لنډه توګه په یادو دریو پړاوونو تم شو:

الف - لکه څرنګه چې په تېره لیکنه کې راغلي وچې دګوند په بنسټ اېښودونکې کنګره کې دکارمل د مشرتابه خوبونه په اوبو لاهو شول . خپل ارمان ته درسېدو په موخه یې فرکسیوني هڅې پیل کړې. پربله خوا یې د تره کي د تجریدولو او د مرکزي کمیټې په غونډوکې بې مفهومه مباحثو ته لمن وهله چې تره کی لکه غبار له ډګره وباسي اویا دکارمل ارادې ته غاړه کېږدي. د تره کي د تجرید په موخه یې تل " ټینګارکاوه چې تره کی باید عمومي رهبري وکړي اوورځني کارونه ځوانانو ته پرېږدي. د دې وړاندیز موخه څرګنده وه چې د تره کي اړیکې له ګوندي کدرونو سره وشلوي.

کارمل د مرکزي کمېټې په نوبتي غونډوکې د جنجالي اوپه ځېنو مواردو کې ماشومانه خوپلان شوې لمسونکې مسألې مطرح کولې. پدې اړه صالح محمد زیری دیوې غونډې په هکله د کارمل لاندې وړاندیز راوړي : "راسئ

هريو خپل عيبونه په خپله ووايو او د خپلو نواقصو په اړه اعترافونه وکړو ... ، د تره کي د څرګندونو وروسته کارمل ورته وويل چې يعنې خودخواهي لرې ، ده په خندا ځواب ورکړ، خود خواهان نو ټول يو ، کارمل ورته وويل نور څه کوې ته يې که نه؟ ده بيا په خندا ځواب ورکړ، بلې خود خوا نو يم، کارمل وويل ما همدا غوښتل چې پخپله ووايې چې خود خواه يې. په دغه وخت کې نورو مداخله وکړه او دغه موضوع پای ته ورسېده." ښايي ځېنو لوستونکو ته دا ډول څرګندونې معمولي ښکاره شي خو د سياستوالو سره ښايي چې په خپلو او د نورو سره دپلوماتيکه ژبه وکاروي او د پېغورونو او تورونو لګولو او د سپکاوي ډډه وکړي چې نن يې مورږ د هېواد لوړپوړي چارواکي لکه صالح اواتمر وينو چې پرون يې غني ته سپکې سپورې ويلې اونن ګډ کارورسره کوي. دا ډول وګړي هېڅ ژمنتيا نلري يوازې اويوازې دواک په فکر کې وي اوهرې کرغېړنې معاملې ته چمتو وي .
په دې پړاوکې چې ګوند دکوچني ماشوم په څېر لا کوڅو ته نه و راوتلی او ظاهراً ګوند يوموټی برېښېده خو عملاً په ګوندکې دوو مشرانو (تره کی اوکارمل) شتون درلود او پلويان يې هم څرګند وو. دګوند انتخابي مشر تره کي په کارمل او د هغه په پلويانو تردې کچې بې باوره و چې هغه د چين دسفارت مخې ته مظاهره تنظيم کړې وه خوکارمل اوپلويان يې په هغې خبرنکړل. کارمل د دې مظاهرې خبر د نړيوالو راديوګانو اورېدلې و. کارمل د مرکزي کمېټې په غونډه کې د مظاهرې په اړه پوښتلي و اوتره کي ورته ويلي و "ښايي زموږ ملګرو کړي وي " خو زياترو اعتراض کړی و چې مرکزي کمېټه خبره نه ده او مظاهره کېږي. پدې مظاهره کې د دولس تنو شاوخوا د ګوند مشرانو او غړو لکه صالح محمد زېري ، عبدالکريم ميثاق ، داکتر شاولي ، حفيظ الله امين اوعبدالقيوم نورزي برخه لرله. مظاهره کونکي د ښار په يوه ټاکلي ځای کې راغونډ شوي وو ، په څو ټکسيانو کې کيناستل

اود چین سفارت مخې ته یې د چین او امریکا د سیاستونو خلاف د څو دقیقو په ترڅ کې شعارونه ورکړل او په هماغه ټکسیانو کې په بیړه سیمه پریښودله .
د ګوند د جوړېدو څه موده وروسته د کارمل پلویانو په ښکاره کارمل ته کمپاین پیل کړ. د ساري په توګه دګوند دوهمه کلیزه دتره کي په کورکې لمانځل کېده . پدې مجلس کې بارق شفیعي د ګوند د جوړېدو په مناسبت یوشعر لوستی و چې د شعر ستره برخه د کارمل او اناهیتا راتبزاد ستاینې ته ځانګړې شوې وه. د دې ستاینې په غبرګون کې محمدطاهر بدخشي په بارق غږ کړی و " کښینه مداح" او وروسته لدې غونډه کړکېچنه شوې وه. ښېله شکه چې کله په یوه غونډه کې دګوند د مشر د ستاینې پر ځای د ګوند د دوهم شخصیت ستاینه کېږي په واقعیت کې د موازي مشر جوړولو ته کمپاین دی. د دې پېښې پنځه میاشتې وروسته د ۱۳۴۶ کال د ثور په څوارلسمه کارمل او پلویانو یې د ګوند سره اړیکې وشلولې . د ا.خ.د.ګ. په نامه یې خپل ګوند جوړ کړ او پدې ډول دوه موازي ګوندونه راڅرګند شول .
ب- د انشعاب په لس کلن پړاوکې دواړو ډلو دیوبل په پته په خپلو اعلامیو (شپې پاڼو) او مېټنګونو کې د روا او ناروا تورونو او تومتونو څخه ډډه نده کړې تر دې چې پرچمیانو د نورمحمدتره کي بیوګرافي ولیکله او د شپې پاڼې په څېر یې په خپلو ملګرو او پوهنیزو بنسټونو کې ووېشله چې د خلقیانو او تره کي په پته د روا اوناروا تورونو د لګولو ترڅنګ تره کی د سي آی اې جاسوس معرفي کړی و.
ج – د ا.خ.د.ګ. په نامه د خلق او پرچم ټلوالې د بیا یووالي پړاو په دوو (له واک څخه مخکې اوله واک څخه وروسته) برخو او د واکمنۍ دوره یې د خلقي او شوروي - پرچمي برخو وېشل منطقي ښکاري. د واک څخه مخکې دوره لنډه وه او داسې څه پکې نه ترسترګو کېږي چې پرې بحث وشي. خو کله

چې خلقیانو په یوازې سر د محمد داود حکومت رانسکورکړ او په ارګ کې پرچمي افسرانو چې شمېر یې اوه لس تنه اټکل کېږي د نظام په ملاتړ کې ودرېدل او د مهتاب کلاد توپچي لوا پرچمي قوماندان مشهور په خلیل سګباز هم د پاڅون په لومړیو ګړیو کې خپله لوا د خلقیانو خلاف وکاروله، پر یو بل بې اعتمادي لوړې کچې ته ورسېدله.
که دواړو ډلو د انشعاب په دوره کې د مقابل اړخ داعتبار د کمزورولو په موخه د یوبل خلاف تبلیغات پرمخ وړل، د واک د ترلاسه کولو وروسته د کلیدي دولتي څوکیو د ترلاسه کولو په موخه کشمکشونه پیل شول. که دې کشمکشونو ته د واقعبینۍ له کړکۍ وکتل شي خلقي اړخ ته د انتقاد ګوتې نیول بې انصافي برېښي ځکه چې په پاڅون کې یوازې خلقیانو برخه لرله، لسګونه تنه یې دارګ د ساتونکو او ښايي د پرچمیانو په ګولیو (مرمیو) ویشتل شوې وي او ژوند یې له لاسه ورکړی وي خو بیا هم د کارمل ډلې په حکومت کې نیمایي برخه غوښتله چې اخلاقاً هم داسې غوښتنه سمه نه برېښي. کله چې د پوځي پاڅون وروسته د سیاسي بېرو غونډه وشوه او د حکومت د جوړېدو او مرکزي کمېټې ته د پاڅون د مرکزي لوبغاړو د راپورته کولو مسئلې د غونډې آجندا وټاکل شوه، کارملیانو په حکومت کې دفیفتي فیفتي وړاندیز وکړاو مرکزي کمېټې ته یې د پوځیانو را پورته کولوسره پدې نامه مخالفت وښود چې هغوی اړینه سیاسي پوهه نلري. کارملیان پوهېدل چې په پاڅون کې خلقیانو برخه لرله او که هغوی مرکزي کمېټې ته لاره مومي اوپدې ډول په مرکزي کمېټه کې خلقیان اکثریت ترلاسه کوي. خوشل میاشتې وروسته چې کله کارمل اوملګري یې په شوروي ټانکونو سپاره په ګوند اوخلکو وتپل شول همدا اتلان یې د سیاسي بورو غړیتوب ته راجګ کړل او د امهال بیا د سیاسي پوهې د نلرلو مسئله مطرح نه وه .

د کارمل انډیوالان د لوړو دولتي څوکیو داسې لیوال وو چې سلیمان لایق او بارق شفیعي ګواکې چې شاعران او ادیبان دي باید د اطلاعاتو او کلتور وزیران شي او د سیاسي بېرو په غونډه کې یې یوبل ته توندې خبرې هم کړې وې. بالاخره چې دا ښاغلي قانع ، خوښ او کړکېچ حل شي د اطلاعاتو او کلتور وزارت یې په دوو برخو وویشلو چې دواړه د خپل مسلک او تجربې پر اساس وزیران شي. خو کله چې د طب ډاکتر نجیب الله د څارګرې ادارې (خاد) مشر مقررېده هېچا او په هغوکې په خپله نجیب ونه ویل چې دا یې مسلک نه دی او په امنیتي چاروکې تجربه نلري. همدا لامل و چې په خادکې بېساري شکنجې ترسره کېدې او د خادیستانو دکړنو څخه ولس سرټکاوه ځکه چې مشرېې د دې ادارې دکاراو دمسولیتونو د څرنګوالي سره آشنا نه و.

د ګوند د واکمنۍ په څوارلس کلنۍ موده کې د خلقیانو او پرچمیانو ترمنځ شخړې، جنجالونه ، یو بل ته د توطئو او دسیسو د جوړولو، زنداني کولو اوتبعیدولو او کودتایي هڅو لړۍ خورا اوږده ده خو مشت نمونه خروار یوازې به د یوبل خلاف یا په دقیقه توګه د یوه اړخ له لوري د یوې ناکامې اوبلې بریالۍ کودتا یادونه وشي. پر کودتاګانو بحث لدې کبله کېږي چې نجیب الله یې یو لوبغاړی دی اودلیکنو لړۍ هم دنوموړي جنجالي شخصیت ته ځانګړې شوې ده.

د ثور د اومې پوځي پاڅون وروسته پېښو وښودل چې کارمل د دې پاڅون سره مخالف و ځکه چې پاڅون خلقیانو ترسره کړ او تره کی بیا دګوند اودولت د مشرپه توګه راڅرګندېده. همدا لامل و چې د نوې واکمنۍ خلاف یې دریغ غوره کړ د حکومتي چارو د سبوتاژ نه نیولې تر ورانکاره کړنو اوآن ترکودتا پورې. هماغه دي چې د خپلو ارادتمندانو پرمټ یې دخلقي حکومت ضد تحریکات پیل کړل چې په ملکي برخه کې نجیب الله او محمود

بريالي ته كليدي رول وركړل شوی و. دواړو په نوبت د كابل هوټل يوې كوټې ته راتلل اوخپلو پرچمي ملګرو ته يې اړين دستورونه وركول. د استخباراتو ادارې (اګسا) پدې اړه اسناد برابر او په سياسي بوروكې هغه وښودل شول اود پرچميانو په شمول ټولو پرېكړه وكړه چې نجيب اوبريالی د ګوندي ضد فعاليتونو له كبله په ايران اوپاكستان كې د سفيرانو په توګه مقررشي. خو وروسته كارمل تره كي ته ويلي دي چې دنجيب او بريالي سربېره دی (كارمل) نوراحمد نور، اناهيتا راتبزاد او عبدالوكيل هم غواړي سفيران شي. د دې وړانديز څخه دا معلومېږي چې كارمليان دې پايلې ته رسېدلي و چې د دوی دولتي ضدكړنې د خلقيانو څخه پټې نه پاتې كېږي او د بربنډېدو په صورت كې دوی نيول كېږي. داچې پرچميانو دخلقي حكومت خلاف نخشې لرلې د نجم الدين كاوياني له قوله تاريخپوه اعظم سيستاني ليكي چې كله كارمل دسفير په توګه چكوسلواكياته تللو په هوايي ډګركې يې خپلو ملګرو ته ويلي و" خپلې ټولې هلې ځلې د تره كي او امين د رژيم د بدنامولو په موخه وكاروئ." د پرچميانو د خلقي حكومت ضد كړنو پايله دا شوه چې د سنبلې په مياشت كې د پرچميانو له لوري د پوځي كودتا د توطئې دكشف اعلان خپور، په كودتا تورن كسان بندي شول، د هغوی اعترافونه هم په حكومتي رسنيو كې خپاره شول او بيا د قوس په مياشت كې كودتاچيان اوپه بهركې دكودتا مشران د ملي خاينونو په توګه اعلان اوترې و غوښتل شول چې افغانستان ته راستانه شي خوهغوی دسفارتخانو له شتمنيو سره په اروپا (چكوسلواكيا ، بلغاريا) كې پټ شول او د1358 كال د جدي په شپږمه د شوروي اشغالګرو په ټانكونو سپاره افغانستان ته راغلل. ويل كېدل چې نجيب 21ميليون ريال په تهران كې دافغانستان له سفارت څخه وړي و .

پربله خوا دنجیب دواکمنۍ پرمهال د1369 کال دکب په شپاړلسمه پدې نامه چې تښي کودتا کوله حکومتي ځواکونواو د دوستم ملیشو په دفاع وزارت برید وکړ، لسګونه نیول شوي خلقي جنرالان اوافسران یې بې له محاکمې ووژل اودپنځو سوو زیات خلقي افسران ، د مرکزي کمېټې غړي اوملکي کدرونه یې زنداني او پرهغوی یې داعدام اودبند حکمونه هم صادر کړل خو د کودتا اعترافات یې په رسنیو کې خپاره نکړل. دا څه ښیي ، دکودتا تور یا دسیسه؟ د کب د شپاړسمې درې میاشتې وړاندې حکومت اوازې خپرولې چې تنې کودتا کوي.کله چې حکومت اوازې خپرولې چې تنې کودتا کوي منطقأ یې اسناد اوشواهد لرل نوولې یې مخکې لدې چې تنې کودتا وکړي، لسګونه تنه ووژل شي اوبېساري مالي زیانونو اووړانۍ وشي هغه او د نوموړي کودتایي ملګري ونه نیول ؟ خلقیانو چې دپرچمیانو دکودتا دسیسه کشف کړه تورن یې ونیول ترڅو دتلفاتو اوورانیو مخه ونیسي اودکودتاچیانو اعترافات یې هم خپاره کړل خو نجیب د کودتا مخه ونه نیوله، پوځي ښتنه وشوه ، انسانان ووژل شول ، ورانۍ وشوې او دکودتا په تور د زندانیانو اعترافات یې هم خپاره نکړل دا بیا ښیي چې د تني په نامه کودتا نجیب تنظیم کړې وه اوپدې ترخه واقعیت بینن سیوان دافغانستان دشخړې د حل په موخه د م ، م ځانګړی استازی هم پوهېده اود وخت د بهرنیوچارو پرچمي وزیر عبدالوکیل ته په ټوکو ویلي و چې "'کودتا موپه خپله ګټه تنظیم کړې وه ." عجیبه داده چې یوبهرنی دپلومات پدې پوهېده چې نجیب د پرچمیانو په ګټه کودتا تنظیم کړه اوخلقیان یې له ډګره وابستل خوځېنې لکه طوطیان لاتراوسه دکب دشپاړسمې خونړۍ پېښې په اړه د نجیب دحکومت تبلیغات زمزمه کوي .

ډاکتر نجیب الله هېڅکله سپینه چپنه وانه غوستله

نجیب الله په 1344 کال کې دا ، خ، د ، ګ غړیتوب ترلاسه کړ اوکله چې ګوند په دووبرخو وویشل شوهغه د ببرک کارمل مشري ومنله. هغه د ګوند د بنسټ ایښودونکې کنګرې پرمهال د څو نوروځوانانو سره د تره کي د کورشاوخوا ګزمه کوله که پولیس سیمې ته راځي چې دکنګرې برخه وال خبرکړي.نجیب په پښتو اودري ژبو بشپړ واکمن و اوپه انګریزي هم پوهېده، دژبې فصاحت یې درلود اوغوره ویاند و. د دموکراسۍ په لسیزه کې د پرچم د ډلې په لاریونو اومیټېنګونو کې ډېر ښه وځلېد.هغه دکابل پوهنتون د طب پوهنځی په لسوکلونو کې پای ته ورساوه اوداوړدې مودې زده کړولامل یې دا و چې هغه د زده کړو پرمهال دوه ځله زنداني شو.نجیب ډاکتر شو خو هېڅکله یې سپینه چپنه وانه غوستله، دیوه ناروغ درملنه یې ونکړه ، دیوه ټپي ټپ یې پانسمان نکړ اونه یې چاته پېچکاري او سیروم تطبیق کړل بلکې د ده ترمشرۍ لاندې د خاد او واد د دوزخي دستګاه کارکونکو د شوروي اشغال ضد وسلوال او بې وسلې مخالفین شکنجه او وژل اود خپل هېواد په کلیو اوبانډو یې د بمباریو اوتوغندیو د ویشتلو قوماندې ورکړې. زموږ د هېواد د روان ناورین پرمهال دوو تنو نورو(حکمتیار اومسعود) چې انجینران یادېږي یوه خښته پربله خښته کېښودله، کومه ودانۍ ، کارخانه ،سړک او پل یې ډیزاین اوجوړنکړ بلکې شته ودانۍ ، کارخانې ،سړکونه او پلونه یې وران کړل اوانسانان یې شکنجه او ووژل.خوبیا هم ددې د ریوتنو پلویان هغوی اتلان او د وطن خادمان ګڼي . یاللعجب !

د ډاکتر او دوو انجینرانو توپیر په دې کې دی چې ډاکتر دانقلاب په نامه او انجینرانو د جهاد په نامه ووژل اوافغانستان یې وران کړ.

دنجیب د یوځل زنداني کېدو لامل دامریکا د ولسمشرمرستیال اسپیرو اګنیو پر موټر دهګیو ویشتل اودامریکا بیرغ ته اوراچول و چې افغانستان ته په رسمي سفرراغلی و. اعتراضیه لاریونونه، مظاهرې، دظلم او بې عدالتۍ په وړاندې درېدل، د دولتونو د هژمونیستي تګلارو غندل او د مظلومانو د غږ پورته کول جرمونه نه دي او دا د هر انسان اوهر سازمان مدني حق دی خو ورانکاري اولنډه غري جرم ګڼل کېږي. نجیب په 1356 کال کې د پرچم د ډلې د مرکزي کمېټې غړیتوب ترلاسه کړ.
نجیب د پوهنتون په دوره کې د خپلو پرچمي ملګرو له لوري دعیار اوکاکه په نامه یادېده اوپربله خوا د پرچم سیالو ډلو او د نجیب شخصي دښمنانو هغه د ګاو (غویي (په نامه یاداوه .یوشمېر پدې اند دي لکه څرنګه چې نجیب جسماً غټ و، هغه ته یې غویی ویلو اونور بیا د هغه سرزورۍ ،سرټمبه ګۍ او بدماشۍ ته ګوته نیسي. په یوتیوب کې یوه ویدیو شتون لري چې په مرادخاني کې چېرې چې نجیب زېږېدلی اولوی شوی دی د نجیب دارادتمندانو څخه یوسپین ږیری دکاندار د نوموړي د ښو ځانګړتیاوو د یادولو سربېره هغه د سیمې بدماش معرفي کوي. د نجیب د ظلمونو اوبدماشۍ په اړه د هغه ورور صدیق راهي د قلم اوکلام د عفت په پام کې نه نیولو سره «نجیب رابشناسید» په نامه کتاب لیکلي دی چې د نجیب څخه یې دیوه لنډغر انځور کښلی دی، خو صدیق پدې هم اعتراف کوي چې په ماشومتوب کې د ځورېدلو اوکړېدلو ماشومانو څخه عقده من انسانان جوړیږي. د نجیب او د هغه د ورور دکورنیو ښنتو اوزور زیاتۍ سلسله حتی کابل پوهنتون ته رسېدلې وه چې یوه ورځ دواړه سکه وروڼه د پرچمۍ ثریا بها په شتون کې د هغې پرسر سره ونښتل اود نجیب دسترګې دټپیدو کېدو او له سترګې څخه د وینو د بهېدو سبب شول ، نجیب په ځمکه ولوېد اوورورېې لاهم وهلو. دا بیا ښیي چې د نجیب له ظلمونو عقده من

صدیق په خپل کتاب کې مبالغه کړې ده. زموږ په هېواد کې په تېره پوهنیزو بنسټونو کې د زده کونکو، محصلینو ، ښونکو اواداري هیئت کړنو اوځانګړتیاوو ته په کتو سره په هغوی ډول ډول نومونه لکه چنګېز ، سګ (سپی) ، دلاک (ډم) ، دیوانه (لېونی)، پدر(پلار) ایښودل کېدل. دا هغه نومونه وو چې دحربي ښونځي زده کونکو په ځېنو اداري او تدریسي کارکونکو اېښې وو. کله چې لیکوال پدې پوهنیز بنسټ کې زده کړې کولې. د نجیب د دې دوهم نوم (لقب) په اړه حتی دا ، خ،د،ګ په نشراتي ارګان (حقیقت انقلاب ثور) کې هغه مهال چې د مسکو د ارادې له مخې د کارمل پرځای د نجیب د مقررېدو آوازې وې یو کارتون خپور شو چې یو غویی د ګوند د مرکزي کمېټې د ودانۍ په لور په حرکت کې ښیي او ورسره لیکل شوي و "سرش کته عقلش کم." ددې کارتون دکښلو معنی داوه چې نجیب تېروتی دی چې دکارمل مقام ته یې د شورویانو په خوښه زړه خوښ کړی دی او د ده پرچمي ملګري به په راتلونکې کې ور ته سرخوږی جوړوي. ژوند هم وښودل چې پرچمي ملګرو یې بلاخره داسې ترخه ورځ پرې راوستله چې اړشي تخت اوپاچاهي پرېږدي، هندوستان ته د تېښتې هڅه وکړي چې دتېښتې لاره یې هم پرې تړلې وه او په نهیلۍ د م،م دفتر ته پناه یوسي پدې تمه چې دا موسسه به ده ته خپلې کورنۍ ته د رسېدو شرایط برابر کړي چې دې مؤسسې هم لکه د نوموړي پرچمي ملګرو ورسره ناغېړي وکړه ، پایله یې داشوه چې طالبان نجیب اود هغه ورور شاه پور احمدزی ووژني او جسدونه یې د صحت عامې په څلورلارې کې د ننداری لپاره وځړوي. افغان لیکوال رزاق مامون په یوه لیکنه کې راوړي چې د نجیب په حکم د وژل شوي جنرال محمدآصف شور تنکي ځوان زوی چې د آریانا د څلورلارې ترځنګ د مکرویانو په 108 بلاک کې اوسېده د نجیب ځوړند جسد په لیدلو وویل چې ما همداسې ورځ غوښتله چې خلک دې مړی ننداره کړي

لکه تا چې زما دپلار په وینو لړلی جسد د ټلویزیون په پردو ننداري ته کېښود. محمدآصف شور، محمدکبیر کاروانی، شهنوازشیوانی او محمدزی نیک مل وتلي افسران چې لیکوال ورسره پېژندل کوم چې د انسانیت ، وطندوستۍ او پوهې سمبولونه وو خو خادیستي جلادانو په بېرحمۍ ووژل او د شور او کاروانی او نورو په وینو لړلي جسدونه یې څو ځله د ټلویزیون په پردو ننداري ته کېښودل. د ټلویزیون په پردو د وژل شوو انسانانو په وینو لړلو جسدونو ښودنه په خپله دوحشت او بربریت څرګندنه ده.

کله چې طالبانو نجیب وواژه ، ملاربانی د طالبانو د دولت مشر د یوه خبریال د دې پوښتنې په ځواب کې چې ولې مو نجیب بېله محاکمې چانواري کړ ویلي و د هغه محاکمې ته اړتیا نه وه ځکه چې هغه په خپله په خپلو جنایتونو اعتراف کړی و او ویلې یې و "مورې خلکو ته دکور ، کالیو اوډوډۍ د ورکولو ژمنې کړې وې خو د کور پرځای مو ګور، د کالیو پرځای مو کفن او د ډوډۍ پر ځای مو مرمۍ ورکړې".

د نجیب دې وینا د اسلام آباد اوتهران له لوري جوړو شوو تنظیمونو ته چې د محمدداود د واکمنۍ را پدیخوا یې په افغانستان کې د ځمکې پرسر محشر جوړکړ، زرګونه افغانان یې ووژل ،ښونځي ، دولتي مؤسسې، سړکونه او پلونه یې وران اوپه وروستي ګام کې یې د وسلوال پوځ ټولې وسلې اوپوځي تجهیزات په بازارونو کې دکباړ په بیه خرڅ کړل برأت ورکړ.

نجیب پدې اپلتو سره غوښتل د وسلوالو مخالفینو او له سیاست اوسیاسي لوبو څخه بې خبروخلکو زړونه خپل کړي خو هغه پدې وینا سره نه یوازې دا، خ،د،ګ بلکې خپل ځان هم محکوم او د اعدام وړ وګڼلو او وسلوال مخالفین یې سپینې کوترې معرفي کړل، ځکه چې دافغانستان د غمیزې لامل یوازې دافغانستان د خلک دموکراتیک ګوند نه بلکې اوه ګونې او

اته ګوني تنظیمونه او د هغوی نږدې اولري ملاتړي او په تېره پروني شوروي اونني امريکايي اشغالګر دي.

د نجیب الله یو ازښنې هیله

دا هېرنکړو چې کله د پرچم اوپرچمیانو خبره کېږي خبره د کارمل اوکارملیانو څخه ده. کارمل د پرچم داسې رهبر و چې د ټولو پرچمیانو (له مشره نیولې ترکشره) په زړونو حکومت کاوه. دا چې د نجیب د واکمنۍ د راپرزېدو وروسته ځېنې لوړپوړي پرچمیان لکه عبدالقدوس غوربندي، میراکبر خیبر د کارمل مخالف ګڼي ،لایق هم ځان اوهم خیبر د کارمل مخالفان تبلیغوي او نجیب هم د خیبر له پلویانو شمېري واقعیت نلري. نجیب د ډېری پرچمیانو په څېر کارمل ته ځانګړی ارادت درلود او هغه د کارمل د باډیګارد اوساتونکي په توګه پېژندل کېده. نجیب که د خیبر له پلویانو څخه وای لږترلږه به یې په خپله پنځه کلنه واکمنۍ کې د خیبر د زېږېدو اویا وژنې تلین لمانځلی وای. نجیب د هېواد د لومړي شخصیت په رول کې حتی دخیبر نوم یوځل یاد نکړ. دا بیا د دې واقعیت ښکارندوی دی چې نجیب دخیبر له پلویانو څخه نه و اوخیبر په خپله د کارمل یولاس تړلی مرید و اوهېڅکله دکارمل د ملي ضد او شوروي پالنې د تګلارې خلاف نه دی درېدلی بلکې ملاتړ یې کړی دی. د پرچم په جریده کې د لینن د سلمې کلیزې په مناسبت په لینن درود ویل او په 1348 کال کې د وخت په چکوسلواکیا باندې د شوروي خاینانه تیري ته د انټرناسیونالستي مرستې په نامه ملاتړ ښودل هغه څه دي چې خیبر اولایق دواړو د دې جریدې د تحریر د هیئت په توګه تائید کړي دي دا ځکه چې شوروي پالنه د پرچم د ډلې منل شوې تګلاره وه .

د شوروي د اشغال پر مهال نجیب کارمل ته د خپل بشپړ ارادت اووفادارۍ د ښودلو، د نوموړي د واکمنۍ د ناخوالو او کمزورو اړخونو دپټولو ،د منتقدینو د چوپولو په موخه د ګوند داساسنامې دغوښتنو اود دموکراسۍ

د اصولو خلاف دریځ غوره کړی او د خاد د رئیس په توګه حتی د هغو ګوندیانو غوږونه ور تاوول چې په ګونداوحکومت کې یې نیمګړتیاوو ته ګوته نیوله . څرګنده بېلګه یې په 1360 کال کې لومړی ګوندي کنفرانس دی چې کله سید محمد ګلابزوی او راز محمد پکتین دکنفرانس د ویناوالو په توګه په ګونداوحکومت کې شته نیمګړتیاوو ته ګوته ونیوله او دچارو د ښه سمبال په موخه یې خپل وړاندیزونه وړاندې کړل نجیب د ستیژ سر اودخطابې مېز شا ته راڅې او د " رهي معبري" د شعر په بیت کې د بدلون په راوړلو کارمل ته په اشارې په احساساتي او هیجاني ډول وایي.

موی سفید را فلکش به رایګان نداد

این رشته را به نقد جوانی خریده است

د بیت اصلي بڼه داسې ده :

موی سپید را فلکم به رایګان نداد

این رشته را به نقد جوانی خریده ام

دنجیب دا ډول کړنه د افغانستان د دربارونو هغو مداحانواو د خلیل الله خلیلي په شان غوره مالو شاعرانو ته ورته ده چې د پاچا او امیر د خوشالولو په موخه به یې د هغوی صفتونه کول خوپدې توپیر چې نجیب د دولتي چارو د ښه کولو په موخه د خپل مرشد د خوشالولو په پار د سالمو اوجوړونکو انتقادونو مخه نیوله او منتقدین یې ګواښل.

په کنفرانس کې کیسه دکارمل په خوشالولو پای ته ونه رسېده بلکې نجیب دا هم اعلان کړل چې " قسم خورم ترخو مې خادیستان پدې ګوند (ا ،خ،د ،ګ) واکمن کړي نه وي یوه شېبه به آرامه ونه اوسم." که هغه مهال رهي معبري ژوندی وای اواورېدلي یې وای چې د نجیب لخوا د ده د شعرپه یوه بیت کې لاسوهنه شوې او دا لاسوهنه دکارمل په شان د یوه شخصیت د اتوریتې د لوړلو په موخه شوې ده د خپلو شعرونو دیوان ته به یې اوراچولی وای.

هغه مهال به واکمن ګوند تبلیغات کول چې ا ، خ ،د ،ګ د دولت اوټولنې لارښونکی ارګان دی خو د نجیب دې قسم خوږلو وښودل چې د ګوند د لارښونکي رول په اړه تبلیغات د اپلتو پرته بل څه نه دي او دا لارښونکی ارګان خاد دی چې هم دګوند ، هم حکومت اوهم ټولنې برخلیک ټاکي. د کنفرانس وروسته د دې ارګان د لاځواکمن کولو په موخه نور ګامونه اوچت کړل شول چې هڅونکې یې د شوروي اتحاد د زجر اوشکنجې دستګاه (کې جي بي) وه. پدې اړه دیه ګه کوردویز هم د خپل کتاب په 259 مخ کې لیکي: " کی جی بی نجیب الله ته خبرداری ورکړ چې دافغانستان د پوځ په وفادارۍ ډډه ونه لګوي، لدې امله یې لازمې پیسې اوتجهیزات ورکړل تر څو د جمهوري ریاست نوی ګارد د لوړوحقوقو اوامتیازاتوسره له یوه خصوصي پوځ پرته بل څه نه و جوړکړي ."همدا د کی جی بی دستور او د مسکو پربمانه پیسې اوتجهیزات و چې لومړی ګام یې خاد په وزارت واړاوه اونجیب دخپلې واکمنۍ پر مهال دامنیت وزارت په چوکاټ کې غونډونه اولواوې جوړې کړې چې توپونه ، ټانکونه اوتوغندي یې هم لرل اودامهال دی چې نجیب د آرامۍ احساس وکړ اویوازېنۍ هیله یې پوره شوه .

ښایي په نړۍ کې داسې ښېلګه نه وي چې د هېواد استخباراتي اداره دې په توپونو ، ټانکونو اوتوغندیو سمبال جنګي جزوتامونه ولري. لیکوال ته دا معلومات نشته چې د نړۍ د نورو دولتونو څارګره ادارې جنګي جزوتامونه لري یانه خوپه خپل هېوادکې یې د دوواشغالونو پرمهال شوروي اوامریکایي د څارګرو ادارو په چوکاټ کې جنګي جزوتامونه ولیدل. اوس مهال د صفر یو ، صفر دوه او...په نامه هم د ملي امنیت په نامه جنګي جزوتامونه شتون لري چې د وسلوالو مخالفینو په پرتله په خپلو شپنیو چاپې کړي استادان ، محصلین او دولتي ماموران وژني اودابیا ښیي چې د اشغال لاندې هېوادکې د څارګرې ادارې په چوکاټ کې جوړشوي جنګي

ځواکونه د ملي فکر خاوندو روڼ اندو د له منځه وړلوځانګړی ماموریت لري چې پرون شورویانو دا کار د خپل ډاډمن نوکر نجیب او د هغه پرچمي همفکره فاروق یعقوبي او د ناټویي اشغال پرمهال یې د خپلو نازولو امرالله صالح ، رحمت الله نبیل اومعصوم ستانکزي پرمټ ترسره کړل اواوس یې داحمدضیأ سراج په وجود کې ترسره کوي.
خو د اپراتیفي لوبو اتل ولسمشر او د کی جي بي نازولو دا فکر نه کاوه چې خادېستان د ده دلاس دا نیالګي به د ده سر وخوري او دهمدې خادېستانو له وېرې چې لومړی یې د ده ځای ناستی یعقوبي وواژه اودی یې هم اړکړ چې د مرګ له وېرې د هندوستان په لور وتښتي خو د تېښتې لاره یې هم پرې تړلې وه، په غوړېو کاږه خادیست عبدالوهاب نورستانی هوایي ډګر ته د ننوتو اجازه ورنکړه اوبرحال ولسمشرپه نهیلۍ سره دملګروملتو دفتر ته پناه یوړله.

آیا نجیب ملي شخصیت او شوروي ضد و ؟

د نجیب یاران نوموړي ته د جعلي او خیالي شخصیت د ورکولو په موخه او دسیاسي لوبو څخه بې خبره افغانان اونوی ځوان نسل دنجیب ویناوو اوغړېزوکلیپونو ته په کتو سره هغه یوملي شخصیت ، خپلواک ولسمشراو شوروي ضد ګڼي . ملي شخصیتونه د خلکو له منځه سرراپورته کوي ، دخلکو درایو ،یا داولسونو دپاڅون پرمټ اولړ ترلړه دپوځي کودتا له لارې واک ته رسېږي او د خپلواکۍ اوملي واکمنۍ مخکښان او سمبولونه دي. که څه هم کودتا لیکوال ته دواک دترلاسه کولو غوره لاره نه ګڼل کېږي او هغه محکوموي خو کودتا هم دپردیو لښکرو پرمټ واک ته درسېدو څخه نسبي مشروعیت لري .نجیب لکه کارمل دخلکو له منځه نه بلکې له مسکو څخه سرراپورته کړ ، هغه نه دخلکو درایې له مخې اونه دپوځي کودتا له لارې سیاسي واک ترلاسه کړبلکې دکارمل سره ګډ دشوروي اشغالګروپه ټانکونوسپور افغانستان ته راوستل شو لومړی دخاد درئیس اوبیا دولسمشر په توګه پرارګ کې کښېنول شو. همدې شوروي اشغالګرو دده دحکومت څخه د ملي مقاومت په ځپلوکې غوښینه برخه لرله. کله چې واقعیت داسې وي نوځرنګه د اشغالګروپرمټ واک ته رسولي وګړي ته ملي شخصیت وویل شي ؟ نن هم موږ د ورته حالت سره مخامخ یو چې د توراشغال اردلیان غني اود دسترخوان یاران یې ملي شخصیتونه اوامریکایي ضد چارواکي تبلیغوي . هغوی چې نجیب شوروي ضد تبلیغوي هغه نجیب چې دوه کاله د شوروي دپوځیانو په مستقیم ملاتړ او دری کاله نور د شوروي دولت په پرېمانه مالي او تسلیحاتي مرستو او د شوروي د سیاسي ، استخباراتي او پوځي سلاکارانو پرمټ واک چلاوه هغه ته شوروي ضد ویل په ملي شخصیت ملندې وهل دي. که نجیب

شوروي ضد دريځ درلود ،دمسکو چارواکي احمقان و چې دخپل دښمن دواکمنۍ دساتلو په موخه خپل بچيان قرباني کړي او ميلياردونه روبل ولګوي. فکرکيږي چې دنجيب ارادتمندان او مريدان پداسو اپلتو سره خپل حماقت ننداري ته اېږدي .ددې لپاره چې دنجيب په شوروي ضددريځ اويا شوروي پالنه پوه شو دهغه خپلې خبرې به واورو. هغه د1365 کال دميزان په وروستۍ اونۍ کې دکابل په بالاحصار کې دشوروي پوځيانو ديوه کنډک دتللو په مراسموکې داسې ملغلرې و شندلې : " نن موږ دشوروي دانترناسيونالستو سپاهيانو ديوه کنډک سره مخه ښه کوو چې خپل سوله دوست هېواد ته ځي، موږ پدې وروستيو ورځو کې دشوروي دوستانوپه وړاندې د تودو احساساتو اونه هېرېدونکې کورودانۍ شاهدان يو ، موږپه شينډند کې دشوروي په ټانکونو دګلابو دګلانو شيندل وليدل چې دشوروي اتحادپه لورروان و........، موږ دزرګونوزرګونو افغانانو په سترګوکې دجدايۍ او غم اوښکې وليدلې) ".حقيقت انقلاب ثوروږځپاڼه ، اکتوبر نولسمه " (شوروي ضد" نجيب دشوروي اشغالګرو په اړه بل ځای داسې وايي: " موږ خپل سرونه ددرناوي په توګه دهغو شورويانو په وړاندې ټيټوچې خپل سرونه يې دخپل رسالت دترسره کولوپه موخه وبايلل...، داغمونه ژر نه هېرېږي .همدارنګه ډېری افغانان به دشورويانو مهرباني اومېړانه ، انسانيت او ساده ګي هېره نکړي" (جنګ درافغانستان ، مخ 328 دروسيې دپوځي تاريخ دانستيتوت دپوهانو ډله) دنجيب پاسنيو ځرګندونو ته په کتو سره لوستونکی قضاوت کولی شي چې نجيب شوروي ضد و يا دشوروي اشغالګرو منندوی ؟ کله چې "شوروي ضدنجيب" دشوروي سپاهيانو له لوري دافغانانو وژنو ته مهرباني او مېړانه وايي اوهغوی ته ددرناوی سر ټيټوي سليم عقل داسې يو پرديپال وګڼي دخپلو خلکو دښمن اوداشغالګرونوکر ګڼي نه شوروي ضد . داسې وګړی په هېڅ

دلیل شوروي ضد نشي کېداى. ښايي اردليان دیوه سياستوال دوطندوستۍ اوډېرديو غلامۍ ته دقضاوت ځانګړي معيارونه ولري چې آزادخياله شخصيتونه دداډول معيارونو سره آشنايي نلري .اوس به وګورو چې نجيب چا دافغانستان په برخليک واکمن کړترڅو هغه ښه وپېژنو. دافغانستان ګذرګاه کشورکشايان نومي کتاب شوروي ليکوال په 199 مخ کې ليکي: "ګرباچف پدې عقيده و چې دکې جې بی لومړۍ درجه نوکر نجيب الله دهرعمل داجرالپاره دډاډ وړ سړی دی چې دمسکولخوا ورته هدايت وشي . " ګرباچف دنجيب دې ځانګړتيا ته په کتو سره هغه دکارمل ښه بديل ګاڼه چې دمسکو هرهدايت ته غاړه ايږدي . ديه ګه کوردويزپه خپل کتاب کې راوي چې دګرباچف دواکمنۍ دبهرنيوچارو وزير مرستيال اودشوروي کمونست ګوند په مرکزي کميټه کې سلاکار ګيورګی کورنينکو نجيب " فرزند موی طلايي کی جی بی" ګڼلو .نجيب تردې کچې دشوروي اتحاد دوزخي استخباراتي اداري ته وفادار و چې دشوروي پوځيانو دوتلو وروسته دهغه پوځي شوروي سلاکار دنوموړي څخه سرټکوي چې دده په پرتله دکی جی بی سلاکارانو مشورو ته ارزښت ورکاوه اوليکي: " نجيب الله زما (محمود قاربيف) په يولړ پوځي مسئلوبحث وروسته دکی جی بی له استازوسره خبرې کولې اوهمغږۍ ته رسېدلو.سره لدې چې نجيب الله هغه ځوک چې دکی جی بی داستازو سره يې نږدې اړيکې لړل تردډېرې کچې دکی جی بی داستازو تابع و ."(افغانستان بعد از بازګشت سپاهيان شوروي ، مخ 156) لکه څرنګه چې دشوروي اتحاد اود روسيې دآرشيفونو څخه خپرو شوو سندونو، شوروي ليکوالو اوهمدارنګه افغان اوبهرنيو څېړونکو له ارزونو ښکاري چې دافغانستان په اړه مهموپرېکړو کې دشوروي د دپلوماتيکو بنسټونو په پرتله کی جی بی ټاکونکی اوپرېکړونکی رول لوبولی دی . همدالامل و چې کارمل دوخت دکی جی بی مشر اندروپوف

اونجیب دکریچکوف غوراوی و داطبیعي خبره ده چې دواړو دکی جی بی استازو ته دشوروي اتحاد دنورو بنسټونو سلاکارانو اواستازو په پرتله ارزښت ورکاوه اودکی جی بی دستورونه یې پلي کول .له همدې امله دنجیب پوځي سلاکار ترې سرټکوي .دولسمشر پوځي سلاکارقارییف دا هم لیکي چې " دسرقوماندانۍ دهرې غونډې مخکې ماښام یا سهارمو پر اصلي مسئلو خبرې کولې...، او ما معمولأ اصلي مسئلې چې باید دستور ورکړې ورته لیکلې ".دقارییف پاسنۍ وینا ښیي چې نجیب دخپل شوروي پوځي سلاکار لیکل شوي دستورونه د افغانستان دوسلوال پوځ داعلی سرقوماندان په توګه دسرقوماندانۍ په غونډو کې دوسلوالو ځواکونو مشرانو ته رسول .دا که له یوې خوا یو ګوډاګی تپل شوی اعلی سرقوماندان نندارې ته اېږدي اوله بله پلوه دسره اشغال داردلیانو ددې تبلیغاتو ناسموالی هم ښیي چې نجیب شوروي ضد اوخپلواک ولسمشرو .

جنرال ګروموف په افغانستان کې دشوروي دڅلوېښتم لښکرروستی قوماندان لیکي :" نجیب دهېواد پوځي چارې دشوروي پوځي سلاکارانو اوګوندي اودولتي چارې دګوند په مرکزي کمېټه کې د سلاکارانو دکمېټې دمشر ویکتورپولیانیچکو دمشوروله مخې پر مخ وړلې ".

داڅه ښیي ؟ داد دې څرګند واقعیت ښکارندوی دی چې نجیب شورویانو او خاصتأ کی جی بی ته ځانګړې ارادت درلود ، دهغوی دمشورو اودستورونو پربنسټ یې ګامونه اوچتول ،هغه دشوروي دوست و نه دښمن . دنجیب همدا شوروي پالنه اوپرشورویانو بشپړ باور وچې په افغانستان کې دنوموړي شوروي سلاکاران د1371 کال دحمل په درویشتمه یعنې دهغه دناکامې تېښتې دری ورځې وړاندې له هېواد څخه ووتل.

دملي روغې جوړې دتګلارې طراح

دنجیب الله پلویان دملي روغې جوړې طراح نجیب ګڼي اوداهم وایي چې نوموړي پدې لاره کې عملي ګامونه اوچت کړل او دهمدې تګلارې قرباني شو.کاشکې داسې وای چې دملي روغې جوړې طراح نجیب او یا بل کوم افغان چارواکی وای اودپخلاینې غړ دا ، خ،د ،ک دمرکزي کمېټې له ماڼۍ اویا له ارګ څخه پورته شوی وای . دملي روغې جوړې دتګلارې غړ دارګ پرځای له کرملن څخه جګ شو.

کله چې دکرملن مغرورو چارواکو په1358 کال کې پر افغانستان دیرغل پربکړه کوله دشوروي اتحاد دوخت دفاع وزیر اوستینوف ویلي و : " په افغانستان کې به زموږ دسپاهیانو په راځرګندېدو سره یوشمېر وسلوال مخالفین وتښتي اونوربه وسله په ځمکه کېږدي." جورج بوش پرافغانستان دیرغل په مهال آزادخیالو افغانانو ته دوې دهدیرې اوبندیخانې لارې وښودلې چې یا به مو وژنو اویا به موپه پښو اولاسونوکې زولنې دراچوو. ژوند وښودل چې هم د اوستینوف اوهم دبوش وړاندوېینې ناسمې راوختلې.دشوروي پوځیانو په راڅرګندېدو سره افغانان ونه تښتېدل اووسله یې په ځمکه کېښښودله او دبوش دسپاهیانو په راڅرګندېدو سره آزادطبیعته افغانان له هدیرې او بندیخانې ونه بېرېدل اودخپل وطن دساتلو په پاریې دافغانستان خاوره دشوروي اوامریکایي یرغلګرو لپاره په دوزخ واړوله. ویاړ پدې مېړني اولس !

دشورویانوله لوري پر افغانستان د یرغل شپږ میاشتې وروسته دکرملن مغروره شیخ فاني مشران په خپل حماقت وپوهېدل چې افغانستان دمنځنۍ آسیا هېواد نه دی چې هغه دخپلې امپراطورۍ په برخه واړوي .همدا لامل و چې دافغانستان دکشالې دسیاسي حل په لاروچارو سوچ کولو ته اړشول.

کله چې میخا ئیل ګرباچف په شوروي اتحاد کې واک ته ورسید د"ګلاسنوست او پېرې ستروېکه" علنیت او بیا جوړونې تګلاره یې غوره کړه چې په هغوکې یې دافغانستان څخه دشوروي لښکرواېستلو ته هم متې راونغاړلې.پدې موخه یې دنجیب په شمول ځېنې خلقي اوپرچمي مشران مسکو ته وغوښتل. د صدراعظم سلطانعلي کشتمند په وینا دنجیب پرته نور مشران دخبرواترو په آجندا خبر نه وو.کله چې په کتنه کې ګرباچف دافغانستان څخه د خپلو ځواکونه خبره راپورته کړه کارمل مخالفت وکړ خو نجیب ددې وړاندیز څخه ملاتړ وښود .دکارمل مخالفت د دې سبب شو چې ګرباچف د هغه د ګوښه کولو اوپرځای یې د " فرزند موی طلایي کی جی بی " کېنولو ته مخه کړي . نجیب یې د زعامت د تمرین لپاره په سیاسي بیرو کې دنوراحمدنور پر ځای د تشکیلاتو او امنیتي ځواکونو دمسؤل په توګه وګومارلو چې پدې موده کې خپل پلویان په کلیدي ګوندي اوامنیتي پوستونو وګوماري اودڅه مودې وروسته یې د1365کال دثور په څوارلسمه دګوند دعمومي منشي په توګه په اتلسم پلنوم کې پداسې شېبوکې دپلنوم په برخه والو تحمیل کړ چې دارګ اومرکزي کمېټې مخې ته دکارمل پلویانو احتجاجیه غونډه لرله .

دنجیب دټاکل کېدو وروسته دمسکو په هدایت دملي روغې جوړې دتګلارې په جوړولو کار پیل شو.پدې اړه په افغانستان کې د شوروي لښکرو وروستی قوماندان ګروموف لیکي : " دافغانستان د خلک دموکراتیک ګوند دعمومي منشي په توګه دنجیب الله په ټاکنو سره دشوروي ګوندي سلاکارانو په مرسته نوې ستراتیژي جوړه شوه چې موخه یې دهېواددکورنی مخامختیاله منځه وړل و. دا ستراتیژي په ټوله نړۍ کې دملي پخلاینې (ملي روغې جوړې) تګلارې په نامه شهرت وموند. (ارتش سرخ درافغانستان، مخ 192)

همدارنګه سلینکین شوروي ختیځ پېژندونکی او لیکوال لیکي: " داوازو خلاف نه ده (نجیب الله) نه کوم بل افغان مشر دملي روغې جوړې تګلاره طرحه کړه ، دملي روغې جوړې سناریودکرملن دچارواکو په دستورلیکل شوې وه اوافغاني لوری یې یوعادي پلې کونکی و." افغانستان درمنګنه ژئو پولتیک ، مخ 30)
پدې هکله میرصاحب کاروال دګوند د سیاسي بیرو غړی اومنشی ورته نظر لري او وایي چې د ملي روغې جوړې تګلاره په مسکوکې جوړه شوه ، له روسي ژبې په تاجکي وژباړل شوه اودافغانانو په واک کې کېښودل شوه.
دپاسنیو دریو تنو له څرګندونو څخه ښکاري چې دملي پخلاینې دتګلارې نوښتګر اوطراح کابل نه بلکې مسکو و اونجیب داتګلاره د شورویانو دارادې او فشار له مخې ګام په ګام پلې کوله. له بده مرغه کوم ملت چې تاریخ نه لولي اویا له تاریخي تجربو ګټه نه پورته کوي تاریخي پېښې بیا تجربه کوي. موږ وینو چې غني هماغه د نجیب تجربه تکراروي او د امریکایانو له لوري طرحه شوې د سولې نخشه اوهغه هم په فشار پلې کوي.
نجیب د خپل واک په لومړیو کې فکر کاوه چې شورویان له افعانستان څخه نه وځي همدا لامل و چې پدې اړه یې جدي ګامونه نه اوچتول. سربېره پردې نجیب دا تمه لرله چې تنظیمونه به له مخالفت اوجګړولاس واخلي او د ده ترمشرۍ لاندې د دولت سره همکاري وکړي خوچې کله یې داخوب اوخیال عملي جامه وانه غوستله اړشوچې د واک څخه ګوښه کېدو اولنډ مهاله اداري جوړېدو ته غاړه کېږدي خو کارملیانو ددې پلان مخه ډب کړه .نن هم غني تمه لري چې طالبان به د حکمتیارپه څېر دده ترزعامت لاندې په حکومت کې مدغم شي.
له بده مرغه د ملي روغې جوړې تګلاره په خورا مفتضحانه توګه ماتې وخوړله . د ملي پخلاینې دتګلارې ماتې ګڼ شمېرلاملونه لرل ، اصلي لامل

يې دا و چې نجيب دا درک نکړل چې شورويانو د ژنيو توافقاتو ته پدې موخه غاړه کېښودله چې د خپلو پوځيانو د شرافتمندانه وتلو لپاره لاره هواره کړي دا چې د شوروي لښکرو د وتلو وروسته په افغانستان کې څه پېښېږي اند ښنه نلرله. خو کارمل د پاخه سياستوال په توګه د مسکو پدې موخه ښه پوهيده. البته دا د دې معنی نلري چې د شوروي لښکر وتل سمه پرېکړه نه وه . هغه مهال مسکو او واشنګتن ته د ژنيو د توافقنامې د تضمين کونکو په توګه په کار وو چې اسلام آباد او تهران يې اړاېستلي واى چې تنظيمونه دافغانستان دحکومت سره سوله وکړي.
همدارنګه دملي روغې جوړې دتګلارې ناکامې د نجيب په نه وړتيا کې هم بايدولټول شي ،هغه دا وړتيا نلرله چې واکمن ګوند او خپل سياسي متحدين د ملي روغې جوړې د تګلارې د پلي کولولپاره يوه خوله او متشکل کړي بلکې بلا استثنی ټول د ده سره په مخالفت کې ودرېدل. البته د نجيب اوپراتيفي لوبو (دښمن اونوش ، ځپلو او نازولو) پايله دا شوه چې ټول مخ ترې واړوي.
نجيب خپل يوازيتوب درک کړی و او ميرصاحب کاروال ته يې ويلې و : " زه په سياسي بيرو کې هېڅ دوست نلرم ، هغوی ټولو د دښمن په څېر زما په وړاندې دريځ نيولی ، زه يوازې يم. " دګوند په لوړ لاربښونکي ارګان (سياسي بېرو)کې يې پلويان يعقوبي ،لايق ، وطنجار او انجينرنظرمحمد وو. په وروستيو کې يعقوبي اولايق هم ترې خوابدي و او د دوو خلقيانو (وطنجار او نظرمحمد) غوښتنو ته يې د خلکو خبره د توت ارزښت هم نه ورکاوه او دا خلقي مشران په خلقيانو کې داړين اعتباراواغېز څخه برخمن نه وو. خو بيا هم نجيب پخپلو کړنو بيا کتنه ونکړه بلکې هم د واکمن ګوند د خلقي اوپرچمي مشرانو او هم د سياسي متحدينو خلاف ګامونه اوچتول. د کارمل پلويان چې اطاعت ته اړباسي بنديانول ، له څه مودې بندوروسته

آزادول او د خوشالولو په موخه يې په لوړو مقامونو ګومارل. نجيب ته سياست اوسياسي لوبې، اوپراتيفي استخباراتي لوبې برېښنېدې او پدې نه پوهېده چې دا ډول دريځ دی په بشپړ ډول تجريدوي او د ده په وړاندې حساسيتونه اومخالفتونه د دښمنۍ اوغچ اخېستنې ترکچې رسوي. محمود بريالي دکارمل ورور د بندي کېدو وروسته خپلو ملګرو ته ويلي و " نجيب په زندان کې پر ما ډېره پرېښودله اوقسم خورم چې په ده به هم ډېره پرېږدم".

د تنې دکودتا په پلمه يې خلقيان له ډګره وا يستل اوپه واکمنۍ کې پاتې بې ريښې خلقيان هم ترې خوابدي وو. عجيبه لا دا وه چې محمدظاهر افق د "جمعيت انقلابي زحمتکشان افغانستان" مشر يې هم د تنې دکودتا په تور لکه د خلقيانو د مشرانو اوکدرونو په څېر بندي کړ. نجيب د واکمن ګوند او سياسي متحدينو سره دا ډول دښمنانه چلند اواپراتيفي لوبې پداسې يوه حساس وخت کې پرمخ وړلې چې دملي روغې جوړې پېچلې تګلاره هم عملي کړي .کله چې نجيب په خپل کور (ګوند) کې روغه جوړه ونشواى کړاى ، سياسي متحدين يې هم راضي نکړل بېله کومه شکه داتګلاره بايد له ماتې اوناکامۍ سره مخامخ شوې واى چې ناکامه هم شوله خو بيه يې افغان اولس پرې کړه.

که دنجيب دپلويانو دا ادعا ومنل شي چې د ملي روغې جوړې نوښتګر او طراح نجيب و چې دا ادعا بې بنسټه ده خوبيا هم وليدل شول چې دا طرحه عملي نه وه ، نيمګړې وه ، هېچا ورسره ونه منله يا داچې د هغې د پلې کولو وړتيا يې نلرله اوله ماتې سره مخامخ شوه .پردې بنسټ ديوې غلطې طرحې طراح اود دې طرحې ناکام پلې کونکى که ستايل کېږي اوهغه ته اتل ويل کېږي دخندا وړخبره ده.

اتل یا! ...

دافغانستان درواني غميزې پر مهال داتلانو د جوړولو لړۍ په خورا درز روانه ده. سياسي کړۍ اوقومي سوداګر خپل خيالي اتلان جوړوي . يو د دغو اتلانو څخه نجيب الله دی چې ارادتمندانو يې سرکال غوښتل يا هڅول شوي وو د نوموړي د مرګ څلورويشتم تلين دلويې جرګې په خيمه کې ونمانځي چې څرګندو اوناڅرګندو کړيو يې مخه ونيوله . د دې لپاره چې وپوهېږو اتل څوک دی پدې ليکنه کې به پرې بحث وشي .

د اتل (hero) کلمه په لرغوني يونان کې زړور ، ځوان او د مينې له ادب سره آشنا انسان او زياتره سياستوالو اوښوونکو ته کارول کېده. اتل هغه چا ته ويل کېدل چې خبرې اوکړنې يې نوروته الهام ورکونکې وې .د خبرو په وخت کې يې خبرې او د عمل په وخت کې عمل کاوه. خلاصه دا چې اتل د يوه فوق العاده کار ترسره کونکي ته ويل کېدل .

خوکه د نجيب مخينې اوکارنامو ته وکتل شي کوم فوق العاده کار يې نه دی کړی چې نوموړي ته اتل وويل شي. د نوموړي عجيبه کارنامه داوه چې بدنامه جګړه مار عبدالرشيد دوستم ته يې د اتل لقب ورکړ. د نجيب دا ډول نوښت د دې لامل وګرځېد چې دا ملي ضد لړۍ ترننه دوام ومومي اوهغه کسانو ته د اتلانو ويا ړلي لقبونه ورکول کېږي کوم چې د اشغال اردليان، جګړه ماران ، جاسوسان، لوټماران اود خپلو خلکوقاتلان دي .

د نجيب پلويان د لاندې دلايلو له امله نوموړی اتل ګڼي :

١ . دملي روغې جوړې نوښتګر(طراح)

٢ . دتنظيونو دواکمنېدو د وحشت اوبربريت وړاندوېينه

٣ . پاکستان ضد

۴ . د " یا وطن یا کفن " دښکلي شعار وړاندې کونکی
۵ . دجلال آباد د جګړې ګټونکی

د «ملي روغې جوړې» په اړه دلیکنو ددې لړۍ په اومه برخه کې راغلي و چې دهغې طراح نجیب نه بلکې مسکوو. پر دې بنسټ د نجیب د پلویانو دا ادعا بې بنسټه اوله واقعیت سره هېڅ سر نه خوري.

د دوهم دلیل په هکله باید وویل شي چې د شوروي د اشغال پرمهال د تنظیمونو دمشرانو ځانغوښتنې ،دښمنۍ اوپه تېره د حکمتیار اورباني د تنظیمونو خپل منځې جګړو ته په کتو سره ډېری پدې پوهېدل چې که تنظیمونه واک ته ورسیږي لکه د ګورچنجیان به سره وخوري. پدې هکله سید بهاوالدین مجروح د شوروي د اشغال پای داسې کاږي: " ببلابېل تنظیمونه به دافغانستان د مړه اولوېدلي جسد له پاسه سره وخوري.".که د تنظیمونو د وحشت او بربریت دوړاندوېینې له امله نجیب د بصیرت خاوند او اتل بلل کېږي نو رښتینی اتل سید بهاوالین مجروح او نور افغان څېړونکي دي چې مخکې له نجیب څخه یې د تنظیمونو د وحشت وړاندوېینه کړې وه.

که دپاکستان ضد څرګندونې د اتلولۍ معیاروي د شمال تلوالې لوټمار ان ، ټامیان اود اشغال اردلیان پاکستاني ضد ویناوې کوي. پر دې بنسټ د شمال ټلوالې لوټماران ،ټامیان اواردلیان ټول اتلان دي .

د نجیب پلویان د طالبانو له لوري د نجیب بېله محاکمې وژنې او د هغه د جسد نندارې ته اېښودل هم د نجیب سره د پاکستان متقابله دښمني ګڼي .

پدې اړه باید وویل شي چې د یوه معمولي انسان بېله محاکمې وژنه د منلو وړنه ده خو د نجیب د خاد دریاست پرمهال هم زرګونه افغانان ووژل شول او شکنجه شول. نجیب په 1359 کال کې په هرات کې په یوه شپه د څلوروسوو تنو شاوخوا تسلیم شوي وسلوال مخالفین بېله محاکمې ووژل. د نجیب

پلویان د دې اسیرانو بېله محکمې وژنې ته اتلولي وایي یا جنایت ؟آیا د دې ګڼ شمېر قربانیانو خپلوانو او عقیدتي ملګرو د نجیب څخه د غچ اخېستلو هوډ نه درلود؟

د نجیب پلویان د خپل اتل داسې کارنامه چې د یوه اتل رښتینی انځور راوښیي نشي ښودلای ، دوی یوازې د نوموړي ویناوې اوشعارونه د هغه د اتلولی معیار ګڼي. دوی باید وپوهېږي چې ویل، کړل نه دي.ټول دیکتاتوران اوګوډاګیان خورا ښکلې ویناوې لري. د هغوی ښکلې ویناوې د هغوی د اتلولۍ او وطنپالنې معیار نه دی د اتلولۍ اووطنپالنې معیار د هغوی عمل دی.

اوس به د نجیب کارنامو ته چې د هغې په ترڅ کې به د هغه د " یاوطن یا کفن "شعاراو د جلال آبادجګړې ته هم ګوته ونیول شي ځغلنده کتنه وکړو. د دې څرګندونو پر بنسټ به قضاوت وکړو چې نجیب اتل و یا! ....

نجیب د شوروي د اشغال سره جوخت دهېواد د څارګرې ادارې (خاد) مشر شو هغه اداره چې اصلي دنده یې د اشغال ضد افغانانو په ګوته کول ،څارل ، نیول ،د توروتمبو ترشا درول او د هغوی چانواري کول وو .که د دې ادارې مسؤلیتونو ته وکتل شي د اشغال په چوپړ کې ولاړه اداره وه. لدې امله د دې ملي ضد بنسټ مشر ته اتل ویل ستره بې انصافي ده. پدې اداره کې د نجیب د ښه ځلېدو له امله مسکو هغه د کارمل په ځای ولسمشر کړ .

په تېره لیکنه کې مو ولیدل چې نجیب ټول ګامونه د شوروي سلاکارانو د دستورونو له مخې اېښودل، پردې بنسټ د اشغالګرو د دستورونو پلې کونکی ولسمشر لاسپوڅی دی نه اتل .که د چا څخه د داسې یوه سیاستوال په اړه وپوښتل شي سمدلاسه به ووایي چې داسې سیاستوال یو ګوډاګی دی.

د نجیب پلویان په خپلو څرګندونو کې د خپل خیالي اتل د مشهور شعار " یاوطن یا کفن "او د جلال آباد د جګړې یادونه کوي.
بېله ویلو څرګنده ده چې دجګړې برخلیک د هغو قوماندانو او پوځیانو له کړنو سره تړاولري چې د جګړې په تاوده ډګر کې خولې او وینې تویوي نه په ماڼیو کې ناست چارواکي. د جلال آباد په جګړه کې سلګونه پوځیان شهیدان شول او ژوندیو یې له جلال آباد څخه په مېړانه دفاع وکړه ،پر پاکستاني ملیشو ، عرب جنګیالیو اود هغوی افغان ملګرو د ځمکې اوهوا مرګوني ګوزارونه وکړل ، شاتګ اوتېښتې ته یې اړ ایستل . که خبره د اتل وي د جلال آباد د جګړې هر برخه وال اتل دی . که خبره د جلال آباد د جګړې د اتلانو کېږي هغه به د وخت د دفاع وزیر شهنوازتنی اوهغه پیلوټان وي چې د جلال آباد د هوايي ډګر د پرواز د لیکې (خط) په یوه سر کې مخالفینو او په بل سرکې یې د وسلوال پوځ پوځیانو مورچلونه نیولې وو بېله وېرې په هلیکوپتر کې کښته کېږي ترڅو د پوځي عملیاتو د قرارګاه هیئت ته د ښار د دفاع اړین دستورونه ورکړي. مخکې لدې چې دا کرښې ولیکم د 377 د هلیکوپتر د غنډ له هغه باتور پیلوت ښاغلي احسان سره ټلفوني خبرې وکړې چې تنی یې جلال آباد اوبېرته کابل ته رسولی و .
د هېوادونو ترمنځ جګړو کې چا دولتي مشرانو ته نه بلکې زړورو قوماندانانو او نومیالیو پوځیانو ته د اتلانو لقبونه ورکړې دي خو د افغانستان د عجایبو په ټاټوبي کې د جلال آباد د جګړې اتل ولسمشر بلل کېږي نه د دفاع وزیر یا د جبهې وتلی قوماندان یا بل کوم د خپل سرڅخه تېر پیلوټ یا سرتېری .
نجیب د صحت عامې په څلورلارې کې د انقلاب سپاهیانو ته په وینا کې د " یاوطن یا کفن" ښکلی شعار چې یو الهام ورکونکی شعارو ورکړ . شعار ورکول د عمل کولو معنی نلري. که نجیب دې شعار ته ژمن وای خپلې

کورنۍ ته به يې د هندوستان په (پونه) کې ښکلې ماڼۍ نه پېرله او کورنۍ به يې هلته نه استوله . دا د دې معنی لرله چې نجيب د وطن د دفاع په موخه نوروته کفن غوښت خو خپلو عزيزانو ته يې په هندوستان کې سوکاله ژوند ترڅو دکوم توغندي ښکارنشي او د احتمالي خطر څخه خوندي وي. د دې څخه ښکاري چې نجيب نه د "يا وطن ياکفن" په شعار او نه د ملي پخلاينې د تګلارې په بريا باور درلود. که په هوايي ډګرکې يې د تېښتې مخه نه وای نيول شوې د هندوستان څخه به يې د تنظيمونو د وحشت اوخپلمنځي جګړو له امله د تلويزيون په پرده د خپلو وطنوالو په وينو رنګ د سرو کفنونو ننداره کوله. د نجيب د ناکامې تېښتې هڅې وښودل چې هغه ته د" يا وطن يا کفن " شعار نه بلکې د "نه وطن نه کفن" شعارلارښود و.

موږ وليدل کله چې نجيب خپل ژوند ته ګواښ احساس کړ ببله دې چې د واکمن ګوند د مشرتابه او خپلې کابينې سره مشوره وکړي د سليمان لايق په وينا لکه غله غوښتل د شپې په تياره کې له هېواد څخه وتښتي چې خپلو پرچمي ملګرو يې د نوموړي د دې بزدلانه تېښتې مخه ونيوله. د ليکوال له انده د نجيب د پرچمي ملګرو يوازېنی معقول کار همدا و چې د نجيب د تېښتې مخه يې ونيوله.

د تاريخ په اوږدو کې داتل لقب هغه زړور، پرخپل نفس او ځان متکي فرد ته ورکړل شوی چې په خورا سختو شېبوکې يې له ځانه يوفوق العاده استثنايي عمل ښودلی وي. دا د دې معنی لري چې اتل زړور، نه تښتېدونکی اونه تسليمېدونکی شخصيت دی. څرنګه به نجيب ته اتل وويل شي چې د برحال ولسمشر په توګه د يوه داسې وضعيت سره د مخامخ کېدو له امله چې د ده ژوند اويا نظام شتون له ګواښ سره مخ وي ببله دې چې دامنيتي ادارو له مشرتابه سره د خطر د له منځه وړلو په موخه مشوره وکړي ، خپل باراوبستره تړي او وطن څخه د تېښتې هڅه کوي. دا د زړور

او مدبر مشر ځانګړتیا نه بلکې د یوه ډارن اوبې تدبیره مشرځانګړتیا ده چې دا ډول مشر هېڅکله اتل نشي کېدای. اتل له ډګره نه تښتي بلکې په سړه سینه او پوره تدبیر سره شاتګ کوي او د متقابل برید لپاره چمتووالی نیسي . اتل ولسمشران دامریکا په شان د سوپر ځواک د ګواښونو او اخطارونو له وېرې لکه صدام حسین ، معمرالقذافي او بشارالاسد خپل هېواد نه پرېږدي بلکې ترمرګه اویا تر بري پورې د وخت د فرعون په وړاندې جنګیږي .صدام ، قذافي اواسد د"یا وطن یا کفن" دشعار دپلې کولورښتیني سمبولونه دي. دوو لومړیو د وطن په خاطر کفن ومنلو او دریم اوه کاله د خپل وطن څخه ساتنه کوي. خوزموږ اتل !؟ ولسمشر د څلوروتنو جنرالانو له پټکو وروسته د وطن څخه تېښتې ته ملاوتړله ، دتېښتې وس یې هم نه درلود اود م،م دفتر ته د یوه فراري او تسلیمي ولسمشر په توګه خپل برخلیک پردیو ته وسپارلو.

نجیب یوه ورځ پارلمان ته په وینا کې ویلي و : "زه مګنیستوهایل مارین دایتوپیا جمهوررئیس نه یم چې دکورنیو ګواښونو له امله وتښتم "خو دې مېړني!؟ د مګنیستو په شان دتېښتې هڅه وکړه. دا بیا ښیي چې ښکلې ویناوې ، په زړه پورې شعارونه او د حماسي او وطني شعرونو ویل د وطنپالنې اواتلولۍ معیارونه نه دي د وطنپالنې معیار عمل دی.

داته ویشت کلن خوب څخه راویښ شوي مبارزان

د1371 کال دحمل په شپږ ویشتمه برحال ولسمشرنجیب په کابل کې د م،م دفتر ته پناه یوړله.خو تراوسه دده دپناه وړلو لامل څرګند نشو .که څه هم نجیب څلورکاله دم،م په دفتر کې ژوندکاوه، دوستان اوخپلوان یې لیدو ته ورتلل خو د نجیب د یوه خواخوږي څخه چا ندي اوربدلي چې ولې نجیب دم،م دفترته پناه یوړله اوده هم پدې څلورو کلونوکې خپلې خاطرې ونه لیکلې چې افغانان پوهېدلي وای چې هغه ولې تېښتې ته اړشو؟ دا څلور کاله نوموړي ته ښه فرصت وچې د خپل ژوندخاطرې ، د خاد د شهکاریو او د خپل حکومت د بریاوو، ناکامیو ،تېروتنو اود ملي پخلاینې د تګلارې په وړاندې پرتو ستونزو، د خپلې ناکامې تېښتې په اړه معلومات ورکړی وای تر څوراتلونکو نسلونوترې زده کړه کړې وای. خوداسې ښکاري چې ښاغلي د ویلو داسې څه نلرل چې نوموړی پرې وویاړي . د نوموړي د دفتر مشر اسحق توخي هم پدې اړه څه نه وایي او نه غواړي د پرچمیانو خپلمنځي دا پټ راز افشاه کړي. پدې اړه ویل کیږي چې نجیب ته د سترجنرال محمدنبي عظیمي په مشرۍ د څلورو تنو پرچمي جنرالانو د ورتګ وروسته نجیب اړ شو چې د"قرار پر ځای فرار "ته مخه کړي. داچې پدې وروستۍ کتنه کې دوی پر کومو مسئلو جوړ رانغلل او د نجیب څخه کارمل پلوو جنرالانو څه غوښتل افغانان به هېڅکله پوه نشي. پدې اړه د دې خبرې یادول اړین بریښي چې د نجیب پلویان د نوموړي تېښته نه مني او وایي چې د بینن سیوان هرکلي ته ورغلی و. دوی دې ته پام نه راګرزوي چې د سیوان هرکلي ته باید د بهرنیو چاروکوم مامور ورشي نه ولسمشر . که ولسمشر هم ورځي په خپل موټر کې باید ورشي نه د م،م په موټروکې د باراوبسترې سره. د دې څخه ښکاري چې هم د نجیب پلویان او هم کارملیان یا په بل عبارت د پرچم

مشرتابه د حقایقو د ویلو ډډه کوي ترڅو د دوی د خاینانه معاملو څخه پرده پورته نشي.
نجیب د حمل په شپږویشتمه د م،م دفتر ته پناه یوړله چې د ده ملګري د نظام څرخونکی و. د وسلوالو ځواکونو مشران (محمداسلم وطنجار، راز محمد پکتین ، غلام فاروق یعقوبي) د ده باوري کسان وو، د دولتي امنیت وزارت جوړونکی په خپله نجیب و اوګڼ شمېر جګپوړي د ده غوره یاران وو.خو هغوی د نجیب په ملاتړ او د کارملیانو خلاف هېڅ ګام اوچت نکړ . هغه مهال د نجیب یاران داسې چوپه خوله و چې اعتکاف یې کړی وي. د نجیب د پلویانو چوپتیا دوه لاملونه لري. یو دا چې هغوی ته نجیب څه چې د نظام او د افغانستان برخلیک هېڅ ارزښت نه درلود او د خپلو ځوکیو په غم کې وو. دوهم داچې هغوی دا وړتیا نلرله چې د خپلو لوړو دولتي دریځونو څخه د قانون د واکمنۍ او نظام د ساتلو په موخه ګټه پورته کړي. دا بیا ښیي چې د نجیب شاوخوا جګپوړي د ده په څېر بې استعداده ، د ځوکیو لیوال او فرصت غوښتونکي وو. لکه څرنګه چې د لیکنو په پنځمه برخه کې راغلي و کله چې د پرچمیانو خبره کېږي معنی یې کارملیان دي. د تنې - ګلبیدین د کودتا په نامه د خلقیانو د ځپلو وروسته نجیب لکه مرغۍ د کارملیانو په منګلو کې پرېووت . څو تنه خلقیان چې د نجیب ترڅنګ درېدلي وو کمزوري او په خلقیانو کې یې اعتبار نه درلود. ښه ښېلګه یې د نجیب د پناه اخېستنې سبا ورځ د وطن ګوند په اجرائیه بیروکې د نویو حالاتو جاج اخېستنه وه او د کارملیانو د کودتا په وړاندې د دفاع او کورنیو چاروخلقي وزیرانو وطنجار اوپکتین خپله ښېوسي پټه نکړه اوویې ویل چې هېڅ څه نشي کولای. د دوی همدې نه وړتیا ته په کتو سره کارملیانو د هغوی له ډګره ایستلو هڅه ونکړه او پوهېدل چې د کارملیانو په وړاندې ستونزې نشي جوړولای. د غلام فاروق

یعقوبي څخه د ویرې له امله یې هغه وواژه او اعلان یې کړل چې ځان یې وژلی دی.
د نجیب پلویانو د څلوروکلونو په ترڅ کې د افغانستان دننه او بهر د م،م او نورو نړیوالو بنسټونو ونه غوښتل چې نوموړي ته خپلې کورنۍ ته د تللو شرایط برابرکړي.
خو کله چې د 1375 کال د تلې (مېزان) په پنځمه طالبانو نجیب چانواري کړ په مسکو کې د ناڅرګند آدرس څخه یوه اعلامیه خپره شوه چې د نجیب وژنه په کلکه پکې غندل شوې وه. دا د دې ښکارندوی دي چې دې ناڅرګند آدرس ددې اعلامیې وېشونکي د یوې وسیلې په توګه کارول ترڅو د طالبانو خلاف ګټه ترې پورته کړي . بېله شکه هغه مهال د دې اعلامیې ترشا د روسیې حکومت ولاړو چې د طالبانو په وړاندې یې د شمال د شر او فساد ټلوالې کلک ملاتړ کاوه.
د نجیب د وژنې څلورویشت کاله وروسته سږکال د هغه پلویانو هڅه وکړه یا که دقیق وویل شي وهڅول شول چې د لویې جرګې په خیمه کې د هغه د مرګ تلین ونمانځي. بېله کومه شکه پدې مراسموکې د نجیب د مرګ عاملان (طالبان) غندل کېدل، هغه څه چې ارګ غوښتل. دا بیا ښیي چې د دې نمانځنې ترشا د سولې ضد کړۍ او د اشغال اردلیان ولاړ دي او د نجیب له پلویانو څخه د افزارو په توګه کاراخلي.
پدې اړه دا پوښتنه راپیداکېږي چې دا اته ویشت کاله د نجیب پلویان ویده وو چې د م ،م د دفتر څخه د نوموړي وتلو ته لاره هواره کړې او یا یې د مرګ تلین ونمانځي؟
هېرنشي چې د طالبانو اوحکومت د خبرو د پیلېدو په درشل کې داسې نښې نښانې ترسترګو کېدلې چې ارګ هڅې پیل کړې چې د طالبانو ضد ځواکونه متحد کړي او پدې ډول په مذاکراتو کې د قوي دریځ څخه

برخمن شي. څه موده وړاندې د نجیب د قبرڅخه د ملي امنیت د شورا د سلاکار حمدالله محب زیارت یې ښه ښېلګه ده. محب هم د نجیب د پلویانو په څېر ناڅاپه راویښ شو چې د خدای بخښلي نجیب د قبر زیارت وکړي.
د تلین د نمانځلې په ورځ د نجیب پلویانو د لویې جرګې خیمې ته غزېدلو لارو کې دا اعلانونه او تبلیغات کول او پر فېسبوک یې هم خپرول چې همدا ګړی امرالله صالح او حمدالله محب د لویې جرګې خیمې ته په لاره دي اوپه غونډه کې ګډون کوي. خو د دې نمانځنې یوه ورځ وړاندې د مجاهدینو ځینو ډلو د یوې اعلامیې په خپرولو سره خبرداری ورکړی و که د نجیب تلین ونمانځل شي د هغه مخه به ونیسي. ظاهرأ دې اعلامیې حکومت ته پلمه ورکړه چې د نجیب پلویانو ته خیمې ته د ننوتلو اجازه ورنکړي. د نجیب قهرېدلو لسګونو پلویانو حکومت په دوه مخی تورنولو چې ولسمشر د نمانځنې فرمان هم ورکړی خواوس یې امنیتي مسولین د نمانځنې مخه نیسي. ځینو لا دا ادعا کوله چې د تلین د نمانځنې نوښتګر او سمبالونکی ارګ و او دوی ته د میلمنو په شان په غونډه کې د ګډون بلنه ورکړل شوې وه. دا د دې ښکارندوی دي چې د غني ټیم په طالبانو د فشار د راوړلو سربېره د اسلامپالو او چپیانو تر منځ د مخامختیا او ناندریو د جوړولو په موخه د نجیب د تلین د نمانځنې ډرامه جوړه کړې وه چې یوځل بیا د دې سیالو دښمنو ډلو پخوانی دښمنی تازه کړي .
له بده مرغه د غني د ټیم دا دسیسه بریالی هم وه او یوه اونی وروسته جهادي ډلو په کابل کې ستر لاریون سمبال کړ چې د افغانستان د خلک دموکراتیک ګوند خلاف یې شعارونه ورکول او د نوموړي ګوند د مشرانو په انځورونو یې چلیپاوې کښلې وې. په مقابل کې دا ، خ، د ،ګ د ګېډې څخه راوتلو ډلو او فعالانو هم په ټولنیزورسنیو کې د جهادي تنظیمونو خلاف توندې څرګندونې لرلې. تر دې چې په پروني د ا ،خ ،د ،ګ کې د

نجیب خلقي او پرچمي مخالفان هم د نجیب د پلویانو په ملاتړ ودرېدل . دې حالت وښودل چې لا تر اوسه زموږ سیاسي فعالان د ښي او چپ ، اخواني اوانقلابي په منفي سیالیو کې ښکېل اوککړدي، د تېرو ترخو تجربو یې زده کړه نه ده کړې او د هېواد د ننیو نازکو اوحساسو شرایطو د درک وړتیا نلري هغه څه چې د خواشینۍ وړیوتریخ واقعیت دی.
د نجیب الله ځوان پلویان چې یا د نجیب د دسترخوان د یارانو زامن ،لونې او خپلوان دي اویا د نجیب په ښکلو ویناوو تېروتي دي ، دوی ته ښایي د خپل اتل د دسترخوان له یارانو چې د نجیب د واکمنۍ ملکي او پوځي لوړ پوړي او د دولتي امنیت (خاد) کارکونکي وو، پوښتنې وکړي چې دوی ولې د کارملیانو دکودتا په وړاندې د نجیب دفاع ونکړه ، د م،م له دفتر څخه خپلې کورنۍ ته د تللو لاره هواره نکړه چې ونه وژل شي ؟دا اته ویشت کاله په څه لګیاوو چې اوس یې د مړګ تلین نمانځي ؟ د هغه پټ راز پوښتنه هم ترې وکړي چې ولې نجیب تېښتې ته اړ شو او د نجیب دې خواخوږو ولې د نجیب د ژوندي پاتې کېدو په موخه هڅه ونکړه خو په مرګ یې اوښکې تویوي؟

نجیب پلوي خلقیان څوک دي؟

ددې لیکنودلړۍ په دوهمه اودریمه برخه کې راغلي وچې دا ، خ،د ،ګ په نامه ګوند اته ویشت کلن شتون ښیي چې دا ګوندهېڅکله هم یو موټی واحدګوندنه وبلکې ددووسیالو دښمنو ډلو(پرچم اوخلق) څخه جوړشوی یو سیاسي جوړښت و چې دیوبل خلاف دتوطئواو دسیسو ، د ناکامو اوبریالیو کودتایي هڅو اودیوبل د غړو او کدرونو د زنداني کولو ، وژنو او تبعیدونو مخینه لري .دسیاسي ګوند په نامه ددې ټلوالې داډول له دښمنۍ ډک تاریخ ته په کتوسره داپوښتنه پیدا کیږي چې ولې یوشمېر خلقي مشران د 1369 کال دکب د شپاړسم پوځي ټکر په مهال د نجیب ترڅنګ ودرېدل؟

مخکې لدې چې پاسنۍ پوښتنې ته ځواب ووایو باید وویل شي چې د پوځي ټکر په درشل کې د ا ، خ، د ،ګ په نامه دخلق اوپرچم د ټلوالې د رهبري ارګان (مرکزي کمېټې) د 130 تنوغړو څخه یې یوازې دېرش خلقیان وو. د دې دیرشو تنو څخه دری تنه (محمداسلم وطنجار، انجینرنظرمحمد ، رازمحمد پکتین) او د امین د پلویانو په نامه له بندڅخه راخلاص شوي یوشمېرمشران هم د نجیب سره ودرېدل .د نجیب سره د دې دواړو ډلو ملګرتیا حکومت ته جرئت ورکړچې په خلقیانو برید وکړي. په کودتا یا دپوځي ټکر پرمهال د حکومت په ګټه د نجیب پلوه خلقیانو رول ته په کتو سره هغوی په نقده پیسو ، فوق العاده رتبو اومډالونو ونازول شول او ځینې یې شوروي اتحاد ته دهواخورۍ اواستراحت لپاره هم واستول شول .

یوه دوست کیسه کوله چې د نجیب د دغو باوري خلقي پوځیانو چې د خپلو ملګرو په ځپلوکې ښه ځلېدلي و او پرېمانه پیسې یې ترلاسه کړې وې، ویلي و چې په اختر کې لږ ملګري یې لیدو ته ورغلي دي .هغه ورته ویلي و علت

يې دادی چې نوي کوچونه (فرنيچر) دي اخيستې دي ، موخه يې بادراوړې پېسې وې.
پدې واقعيت نه يوازې د نظام دننه بلکې جهادي تنظيمونه هم پوهېدل .پدې اړه داسلامي جمعيت غړی محمداکرام انديشمند ليکي " :دکودتا په ناکامۍ کې د پرچم ټولو ډلو او د خلقيانو په اړخ کې د حفيظ الله امين او د اسلم وطنجار او راز محمد پکتين پلويانو رول درلود."(سال های تجاوز ومقاومت ، مخ 110)
غلام دستګير پنجشېری د نوموړي ګوند يومشرهم د نجيب سره دربدلي خلقيان د زندان څخه راوتلي دامين پلويان اودخلق دفرکسيون د زرمل(زرمت) دری تنه مشران معرفي کوي. ميرصاحب کاروال ددې ګوند بل مشرد نجيب خلقي پلويان داسې راپېژني :"...له بله پلوه دسليمان لايق ترمشرۍ لاندې يوه نوې سيمه ئيزه نشنلستي ډله لکه انجينر نظرمحمد ،اسلم وطنجار،رازمحمدپکتين ،وزيري ، منوکی منګل ، اسدالله پيام ، مبين يې پرځان راټول کړل که وکولای شي په لازم فرصت کې يې دخلقيانو خلاف استعمال کړي وروسته له هغې په امين پورې تړلي ځينې مشران لکه غوربندی، شرعي جوزجانی، شاه ولي ، فقيرمحمدفقير ،خيال محمدکټوازی اوحتی عبدالکريم ميثاق اونور ټاکلوسياسي موخوته درسېدو په خاطرورسره يوځای کېږي".
ددې خبرې يادول اړين برېښي چې دحفيظ الله امين په پلويانو کې محمودسوما ، منصور هاشمي او عبدالرشيد جليلي دنجيب د دسيسو اواستخباراتي لوبو ښکارنه شول.
دپورتنيو څرګندونوپربنسټ اود ګڼ شمېرپخوانيو خلقيانو له انده دوه کټګورۍ خلقي مشران دنجيب سره ودربدل :
الف - په اداري، مالي اواخلاقي فسادککړ

ب - سیمه ئیز تړاو.

ددې مسألې دښې روښانتيا په موخه اړين بريښي چې دشوروي دخونړي پوځي يرغل وروسته په افغان دولت کې واکمنو حالاتو ته ورستانه شو. ديرغل وروسته چې ظاهراً پرچميان واک ته ورسول شول اشغالګر پدې ښه پوهېدل چې خلقيان لدې امله له شورويانو کرکه لري چې په خپل پوځي يرغل سره يې دافغانستان د اشغال سربېره خلقيان بېواکه کړل.همدا لامل و چې له حسابه وتلو شوروي سلاکارانو او پرچميانوبلا استثنی ټول خلقيان ځارل او په اداري، مالي اواخلاقي فساد ککړو خلقيانو يې سندونه راټولول. خاد ښستانو حتی په زندان کې دځېنو امين پلوه خلقيانو دشخصيت کمزوروا ړخونو اومخينې ته په کتوسره دهغوی څخه ناوړه ګټه پورته کوله چې غوره بېلګه يې سلطان احمدبهين د خلقيانو د استخباراتي اداري (کام) د سياسي څانګې مشر و. د عبدالرشيد جليلي په وينا بهين په 1359 کال کې د لومړۍ ډلې خلقي اعداميانو سره يوځای دپل چرخي له زندان څخه يووړل شول ، نورټول اعدام خو بهين له څه مودې وروسته بېرته زندان ته راوستل شو اوخلقيانو ته په يوه سرخوږۍ واوښت .

کله چې په 1366 کال کې له افغانستان څخه دشوروي لښکرو وتل يقيني شول په دولت کې شريک خلقي مشرتابه ګرباچف ته يوه طرحه ولېږله چې په هغې کې له مسکوڅخه غوښتل شوي وترڅو په ګوند او دولت کې دخلقي اوپرچمي کدرونو په انډول کې توازن راولي ترڅو دشوروي پوځيانو دوتلو وروسته دهمکارۍ اړينه روحيه پيداشي .کرملن اوارګ ته دا ډول حالت چې خلقيان ديوه پياوړي سياسي ځواک په توګه را ځرګند شي دمنلو وړنه وواو هځې يې پدې راوګرزولې چې دخلقيانو په نامه سياسي خوځښت شتون ته دتل لپاره دپای ټکې کېږدي .پربل اړخ مسکو نجيب وهڅولو ددفاع اوکورنيو چارو دوزارتونو په وړاندې دولتي امنيت (خاد)پياوړی او قومي

ملیشې جوړې کړي ترڅو په لازم فرصت کې خلقیان پرې وځپي. داهم هېرنشي که شورویانواونجیب هرڅومره دولتي امنیت پیاوړی کړی هم وای دځېنو خلقي مشرانو دهمکارۍ پرته نجیب هېڅکله هم په خلقیانو برید نه کاوه .ځکه هغه مهال خلقیانو لیدل چې ټولو خلقي مشرانو دنجیب خلاف دریځ نیولی دی دوی هم دنجیب دحکومت سره دهمکارۍ ډډه کوله.لکه څرنګه چې هغه مهال د پوځ او څارندوی اصلي ځواک خلقیان وو، دپوځ اوڅارندوی له لیکوسره دخلقیانو پرېکون دنظام نسکورېدو ته شرایط برابرول.

کله چې دشورویانو اوپرچمیانو دګډ پلان له مخې دخلقیانو دځپلو فرصت راورسېد ، پرچمیانو په فساد ککړوخلقي مشرانو ته دهغوی دفساد دوسیې مخې ته کېښودلې اوځېنوته یې دهغوی دمالي اواداري فساد په اړه په غونډوکې یادونه وکړه .پرچمیانو دې دوسیه لرونکوخلقیانو ته خبرداری ورکړ که دنجیب سره ونه دریږي ددوی سره به قانوني چلند وشي .دې خوارانو بله چاره نلرله بېله دې چې دنجیب سره ودریږي، دهغه هره خبره، هروړاندیز اوهردستور ومني.

دوهم لامل دنجیب سره دځېنو خلقي مشرانو اومطرح کدرونو سیمه ئیز تړاو و چې غلام دستګیر پنجشېری هغوی زرملیان ګڼي او میرصاحب کاروال داډله نشنلستي سیمه ایزه کړۍ یادوي. له یاده ونه باسو چې دلویې پکتیا ، لوی کندهار ، لویې مشرقي ، شمال اوجنوب ، ډېرکیو او لږکیو، سنیانو اوشیعیه ګانو، پښتنو اوغیر پښتنو ،درانیو اوغلزیو بېلونکی ویش دیوموټي افغانستان د دښمنانوافغاني ضد نخشه ده . لدې امله افغانانو ته نه ښایي ددې وېشونکوفکتورونو مبلغ اومجري شي. شوروي اشغالګرو پرون اواوسنیو نن د سیاسي لوبوڅخه بې خبره سیاستوالو له قومي ، قبیلوي ،ژبني ، مذهبي اوسیمه ئیزو تړاوونو ناوړه ګټه پورته کړې ده

او تریوي کچې اشغالګر او د افغانستان رنګارنګ دښمنان پدې افغاني ضد کارکې تاکلي بریاوې هم لري.

دا لعنتي پوځ باید دړې وړې شي!

افسري کدرونه د هرپوځ د ملاتیر جوړوي اود هغوی لیدلوری، رواني حالت او پوځي چمتووالی د پوځ په فعالیت مستقیم اغېزلري. زموږ په هېوادکې لومړنی پوځي پوهنیز بنسټ حربي ښوونځی و چې د هېواد د هرقوم او توکم استازي پکې روزل کېدل. پدې بنسټ کې خورا سخت او له زغمه وتلي مقررات د دې سبب کېدل چې اکثرأ کلیوال تنکي ځوانان او د خوارو کورنیو استازي وکولای شي هلته خپلو زده کړو ته دوام ورکړي .پدې بنسټ کې د هېواد د ورونړو قومونو ځوانان شپه او ورځ لکه د یوې کورنۍ په څېر ژوند کاوه چې دا ډول وضعیت دې ته لاره هواروله چې د ح،ښ څخه فارغ شوی پوځي کدر د یوه ژمن افغان په توګه چې قوم او نژاد، ژبه او د مذهب توپیر ورته ارزښت نلري پوځي چوپړ ته چمتوشي. خو کله چې د 1358 کال د جدې د شپږمې وروسته پوځیانو او په تېره قوماندانانو چې اکثریت یې خلقیان وو او د ح،ښ له مدرسې وتلي وو په خپل هېوادکې پردۍ لښکرې ولیدلې، ځانونه یې سپک اوتوهین شوي وګڼل او د شوروي سلاکارانو امراونهې ته یې غاړه نه ایښودله. له همدې امله شورویانو غوره دا وګڼله چې د هغوی پر ځای پرچمیان مقرر کړي او له بله اړخه یې د پرچم د لیکو د پیاوړي کولو پروګرام هم ترلاس لاندې ونیو. خلقیانو د دې دواړو نقشو په وړاندې مقاومت ښود. د ساري په توګه د شوروي اشغال په لومړیو کې د غزني د څوارلسمې فرقې د قوماندان جعفرسرتیر پر ځای یې پرچمي عبدالصبور مقرر کړ خو د فرقې افسرانو نوی قوماندان نه منلو ترڅو مرکز بل خلقی قوماندان هلته وګومارلو. کی جی بی د افغان پوځ حالت څارلو لکه څرنګه چې د کارمل لومړي پوځي سلاکار په مسکو کې د کی جی بی مشر اندرپوف ته د رپوټ ورکولو په مهال وایي: "د پرچم د غړو شمېر اوس

یو زراو پنځه سوو تنو ته رسېدلی دی دا د سر سر کسان ممتاز وګړي دي او په عمومي توګه په پلازمېنه کابل ، وزارتونو ، مرکزي کمېټه ، ادارو او ولایتي مرکزونو کې واک د همدوی په منګلوکې دی خوخلقیان دیارلس یا دیارلس نیم زره تنه دي چې په اردوکې اکثریت جوړوي ...، اندروپوف داسې هدایت ورکوي، خو اوس باید د پرچم پراختیا چټکه شي" . په افغانستان کې رښتیا څه تېرېدل ؟ ، مخ (۲۲۹)

په پوځ کې د پرچم د غښتلتیا لپاره داسې پرېکړه وشوله چې د پوځ تعلیمي بنسټونو ته پرچمیانو ته د وفادارو ځوانانو پرته نورڅوک جذب نشي. د دې کار لپاره یې د اردو په سیاسي ریاست کې (پرچمي ډګرمن نری) موظف کړ چې د نوموړي د هوکړې وروسته ځوانان په تعلیمي موسسو کې نیول کېدل. خو د امنیتي وضعیت د خرابېدو له امله پرچمیانو ته د وفادارو ځوانانو موندل ستونزمن شول . همدا لامل و چې په 1360کال کې د تعلیمي موسسو دروازې د ټولو علاقمندانو په مخ پرانیستل شي چې بیاهم د بېوزلو افغانانو بچیان اردوته راتلل اود مسکو تمه چې پوځ پرچمي شي په واقعیت بدله نشوه .یوه ورځ په کابل کې د شوروي په سفارت کې داردو د ګوندي ترکیب په اړه لوی پوځي سلاکارد رپوټ ورکولو په ترځ کې سفیر په قهر اوغضب ویلي و: "دا پوځ ، دا لعنتي پوځ باید دړې وړې شي ... !، دا پوځ ټول خلقي دی." (په افغانستان کې رښتیا څه تېرېدل؟(مخ 66)

د شوروي اشغال په لومړیو کلونوکې اشغالګرو د پوځ د دړې وړې کولو پلان نه درلود بلکې په تدریج سره یې د پوځ د کمزوري کولو نخښه پلي کوله ترڅوپه اړین وخت کې کمزوری "لعنتي پوځ دړې وړې کړي".

شورویانو د پوځ دکمزورولولپاره لاندې ګامونه پورته کړل:

-دکورنیوچاروپه وزارت کې د اپراتیفي اوجنګي قطعاتو جوړول.

-د قومي ملیشو جوړول چې اکثراً د لږکیو قومونو څخه جوړېدې.

-د تسلیمي قطعاتو په نامه د نویو وسلوالو جوړښتونو منځته راتګ (د مجاهدینو داړلې شوروي لښکرو او شوروي سلاکارانو جذبولې
-د دولتي امنیت وزارت په چوکات کې د بل پوځ جوړول.
پاسنیو جوړښتونو د پوځ په پرتله زیات امتیازات لرل .لدې امله عسکري مکلفیت ته جوړ ځوانان همدې جوړښتونو ته مخه کوله اوپدې ډول پوځ کمزوری کېده چې د دړې وړې کولو چاره یې آسانېدله.
کله چې د افغانانو د اتلوال مقاومت له امله شورویان اړشول د ژنېو لوزنامه لاسلیک او د افغانستان څخه د خپلو لښکرو وتلو ته غاړه کېږدي اود ملي روغې جوړې تګلاره غوره شي.حکومت د مجاهدینو (اشرارو) د مختلفو تنظیمونو سره پټې اړیکې ونیولې خو د دې لیدنو کتنو بهیر او پایلې د خلقیانو سره نه شریکېدلې . خو د ملي پخلاینې د تګلارې د اعلان له لومړیو څخه څرګنده وه چې تنظیمونه د ملي روغې جوړې تګلاره نه مني .مسکواو نجیب دي حالت ته په کتو سره دې پایلې ته ورسېدل چې واک د اسلامي جمعیت او د شیعیه تنظیمونو سره وویشي . هغه مهال د شیعیه تنظیمونو قرارګاوې چې په اتوګونومشهور وو په ایران کې وې یوازې د محمدآصف محسني تنظیم د ایرانیانو سره داختلاف له امله خپله قرارګاه کویټې ته لېږدولې وه . د دې لپاره چې د شیعیه ګوندونو سره جوړه وشي لومړی باید د اګوندونه متحدشوي وای همدا لامل و چې نجیب د صدراعظم، سلطانعلي کشتمند ورور اسدالله کشتمند چې په ختټه هزاره شیعیه و او په هنګري کې سفیر و دمقام په تنزیل سره په تهران کې شارژدافیر مقرر کړ او هغه اوه شیعیه تنظیمونه د عبدالعلي مزاري په مشرۍ د (حزب وحدت اسلامي افغانستان) په یوه واحد ګوندکې تنظیم کړل . پدې هکله فقیرمحمد ودان د نجیب له پلویانو څخه لیکي :" د وحدت حزب په یوه اپراتیفی لوبه کې د دولتی امنیت د وزارت په مالي اوتخنیکي

امکاناتو او د ولسمشر په تائید جوړشو. «حقایق ، پندارها وکردارها» (مخ251) خو فقیر محمد ودان د دې اپراتیفي لوبې د څرنګوالي په اړه څه نه وايي. نجیب پدې کارسره شیعیه ګوندونو ته سترخدمت وکړ چې سره متحد يې کړل . معمولاُ څارګرې ادارې په خپلو وسلوالو مخالفینو کې اختلافونو ته لمن وهي او په هغوکې انشعابونه راوړي خو نجیب چې د خاد د څارګرې ادارې مشر هم پاتې شوی دی خپل وسلوال مخالفان سره متحدوي . دا هم د اتل نجیب له عجایباتو څخه دي.

دلته لیدل کېږي چې نجیب په سیاست کې هم اپراتیفي لوبې کولې .خو نوموړی پدې نه پوهېده چې مسکو دی (نجیب) هغه څه ته هڅوي چې پایله يې د افغانستان تباهي ده .البته نجیب اړ و د مسکو هر دستور ومني ځکه هغه مسکو واک ته رسولی و . هغه مهال د مسکونخشه داسې وه چې په لومړي ګام کې د هېواد لږکیو پورې اړونده تنظیمونه سره متحدکړي ترڅود خپلې اصلي موخې پلې کولوته لاره هواره کړي چې واک لږکیو ته ولېږدوي او دا کار يې د شمال ټلوالې په جوړولو سره د 1371 کال د ثور په اتمه په بري سره ترسره کړ. ځینو ځیرکوخلقي پوځیانو لکه جنرال محمد آصف شور ، ډګروال محمدکبیر کاروانی او ډګروال محمدزي نیک مل د دې افغاني ضد بهیرګواښونه لیدل او دې پایلې ته ورسېدل چې د مسکو - نجیب د دې نخشې په وړاندې ودرېږي . دوی د دفاع وزیر شهنوازتنې سره ګډه ژبه وموندله چې د دې پلان د پلې کېدو مخه ونیسي . پلان داسې و چې په پوځ کې د غنډ ترکچې قوماندانان د خلقي ډاډ منو افسرانو له جملې مقرر شي کوم چې د دفاع وزیر د هغوی د مقررولو واک درلود او پدې کارېې عملاٌ لاس پورې کړ .

که د اپلان عملي شوی وای د پوځ د غنډونو اوکنډکونو د قوماندانانو د مخالفت سره د اشونې نه وه چې د1371 کال د ثور د اتمې ننګینه معامله پلې شي .
د هغه مهال له بهیرونو اوپېښو داسې ښکاري چې د تنې شوروي سلاکاران هم د نوموړي له دریغ سره همغږي وو . البته دا همغږي د خلقیانو او پرچمیانو ترمنځ اختلافونو ته د لمن وهلو په موخه وه.پربله خوا شوروي سلاکارانو نجیب هم د خلقیانو ګواښونو ته متوجه کاوه او هڅولو یې چې د خلقیانو د پیاوړتیا مخه ونیسي .
شورویانو ته د خلقیانو اوپرچمیانو کمزوري اومنفي اړخونه څرګند وو لدې کبله یې په خورا آسانۍ سره د هغو څخه ناوړه ګټه پورته کولای شوه. همدا لامل و چې دواړو اړخونوته یې لمسونکي معلومات ورکول . د بېلګې په توګه شوروي اړخ نجیب ته داسې معلومات ورکړل چې یو شمېر خلقي جنرالان اوافسران د حکمتیار داسلامي حزب د شفا د شبکې سره اړیکې لري ،د نظام په وړاندې توطئه کوي اوپدې اړه " د وسلوال پوځ د سرقوماندانۍ په غونډه کې د نجیب الله اویعقوبي له لوري لنډ ګزارش ورکول کېږي چې ګواکې دا توطئه د مشاورینو لخوا د کیهاني امکاناتو په استفادې سره کشف شوې ده."درس های تلخ وعبرت انګیز افغانستان ، مخ (195)
پدې هکله عجیبه لا دا ده چې د دې توطئې په اړه د شوروي اتحاد په مرکزي ټلویزیون کې یادونه کېږي اویوه ورځ وروسته د کابل د تلویزیون له لارې همدا خبر خپرېږي.
پر بله خوا په مسکوکې افغان سفیر سید محمدګلابزوی ته د شوروي په بهرنیوچاروو‌زارت کې خبرداری ورکول کېږي " که چېرې د نجیب د امنیتي دستګاه د برید په وړاندې سوله ئیز مقاومت ونشي نجیب د منظم اردو د

کمزوري توب لپاره ښايي د خلقيانو اته سوه تنه غوره خلقي افسران د شفا ترنامه لاندي بنديان کړي اوپدې نيرنګ سره دځېنو تنظيمي مشرانو د داخلي قوماندانانو سره د پردې شا د سياسي معاملو زمينه برابره کړي."(ظهور وزوال ح،د،خ،ا ، مخ144)

د پاسنيو دوو بېلګو څخه ښکاري چې شورويانو د عوامو خبره غله ته ويل غلا وکړه اود کورخاوند ته يې ويل ويښ اوسه عمل کاوه . له بده مرغه نجيب اوتنې دواړو د مسکو پدې خاينانه لوبه ونه پوهېدل، د هېواد حساس اونازک شرايط يې درک نکړل، د جوړجاړي لاره يې غوره نکړه اوپه تېره نجيب د مسکو د ناسمو معلوماتو له مخې د تني واکونه محدود، د دفاع وزارت د ستونزو په حل کې يې ناغيرې کوله اويوشمېر خلقي افسران يې هغه هم د شورويانو د رپوټونو اوغوښتنو له مخې زنداني کړل اوپدې ډول يې د خلقيانو او پرچميانو ترمنځ تلپاتې بې باوري او دښمني لا زياته کړله.

نجيب د شورويانو د همدې لمسونکو منافقانه معلوماتو له مخې څوتنه خلقي جنرالان اوافسران بېله دې چې د دفاع وزير شهنوازتنې خبرکړي بنديان کړل چې دې پېښې د دفاع وزيراوجمهوررييس يا په بله خبره د خلقيانو او پرچميانو اړيکې لا خرابې کړې اود 1368 کال د قوس په دولسمه پدې اړوند او د اردو د نورو ستونزو په اړه د جمهوررييس او دفاع وزير په کتنه کې د توندو خبرو په تبادلې سره غونډه بې له کومې اړينې پايلې پای ته رسيږي . تنې د غونډې وروسته د دفاع وزارت قرارګاه (دارالامان) ته په رسېدو سره پوځ ته د پوځي چمتووالي(پوځي احضارات) امرورکوي. سربېره پردې هماغه ماخوستن په پلازمېينه کې خپل باوري خلقي پوځيان چې جنرال محمدآصف شور او ډګروال محمدکبير کارواني هم پکې و دفاع وزارت ته راغواړي او دوی ته وايي چې" د ولسمشر سره

يې ډغرې وهلې دي او اوس څه وکړو؟" د غونډې د برخه والو د وړانديزونواو نظرياتو په ترڅ کې آصف شور ويلي و چې " داکار بايد نه واى شوى اواوس بايد چټک پوځي اقدام وشي ." وزير د دې وړانديز په اړه ويلي و چې مرکزي کمېټې څلېرويشت ساعته وخت غوښتى دى (موخه د خلقي اړخ د مرکزي کمېټې څخه دى). د تنې د دې خبرې په غبرګون کې آصف شور ويلي و: " ترملکه دې کړه ورکه دې کړه. او دا هم اضافه کوي ، دا د ګوندیانو کارنه دی ".څلېرويشت ساعته څه چې ورځې اواونۍ تېرې شوې خوتنې خپلو ملګرو ته د کوم عمل دستور ورنکړ.

د دفاع وزير له خوا پوځ ته د تيارسۍ امر ورکول د ولسمشر په وړاندې بغاوت يا پاڅون دی اوانتظار اېستل ځان وژنه او د خپلو ملګرو له برخليک سره لوبې دي .که د احضاراتو څخه د تنې موخه داوه چې ولسمشر وپوهوي په پوځ کې چې خلقيان يې دملاتير جوړوي له پامه ونه غورزوي اود هغوى خلاف کوم اقدام ونکړي دايې هم تېروتنه وه اوولسمشر دې بغاوت ته په کتوسره د داسې فرصت په تمه و اويا يې اړين تدبيرونه نيول چې ياغي وزير اوملګري يې له ډګره وباسي. همدا لامل وچې څه دپاسه دريو مياشتو وروسته يې چې اړين احضارات ونيول، د دولتي امنيت او دوستمي مليشو پر متې په دفاع وزارت بريد وکړ ګواکې چې د پاکستان يا ايران په دفاع وزارتونو يې بريد کړى دى اوپدې ډول يې لسګونه تنه غوره خلقي افسران ووژل او سلګونه نوريې زنداني کړل. نجيب د ولسمشرپه توګه دا شونتياوې لرلې چې د دې ناوړه پېښې مخه ونيسي، شهنوازتنې اوڅوتنه محدود ملګري يې لکه جنرال محمدآصف شور، ډګروال محمدکبير کارواني ، ډګروال محمدزى نېک مل، ډګروال شهنواز شيواني ، ډګروال جعفرسرتېر او ډګروال فېروز بندي کړي.خو هغه په دفاع وزارت د وسلوال بريد له لارې چې زيات ځاني او پرېمانه مالى تلفات يې لرل ، اوپايلې يې خورا ناوړه او

نه جبرانېدونکې وې خلقیان کمزوري کړي خوپه واقعیت کې د مسکو افغاني ضد موخوته د رسېدولپاره وسلوال ځواکونه سره وجنګول.پدې کارسره یې هم پوځ کمزوری کړ، هم د کارملیانو په منګولو کې ولوېد اوهم یې د خپل حکومت ملي اونړیوال دریځ ته زیان ورساوه.
دا هم د یادولو وړبرېښي چې د تنې له خوا پوځ ته داحضاراتو د امرورکولو وروسته شوروي اړخ د منځګړي په توګه ډګرته راودانګل چې ګواکې د خلقیانو او پرچمیانو ترمنځ جوړه کوي خو عملاً یې په اورغوړي تویول .پدې اړه د وخت صدراعظم حسن شرق لیکي: "ورانسوف چې دا، خ ،د ،ګ د یووالي لپاره د هلوځلو مدعي و خوپه عمل کې د ده د سفارت پر مهال د خلق او پرچم ترمنځ مخالفتونه زیاتېدل اواورېدل کېدل چې دورانسوف په لارښوونه شوروي سلاکارانو د دواړو اړخونو د اختلافونو اورته په پکه وهلو کې بې اغېزه اوغلی نه و " . (کرباس پوشان برهنه پاه ، مخ 268)
د دفاع وزیر له لوري پوځ داحضاراتو د ورکولو وروسته ولسمشر په لاندې دریو استقامتونو کې خپل فعالیتونه متمرکز کړل :
الف - تبلیغاتي کمپاین چې ګواکې شهنواز تنی کودتا کوي .
ب- د خلقیانو ترمنځ بې باوریو او بې اتفاقیو ته لمن وهل او د هغوی څخه سربازګیري .
ج- په کابل کې په خپله ګټه او د تنې په زیان د وسلوالو ځواکونو په انډول کې بدلون راوړل.
همدا لامل و چې " دافغانستان د جمهوریت جمهور رئیس د خپل دریځ د پیاوړتیا لپاره له هرې وسیلې کار اخیست چې خلقیان کمزوري کړي...، جمهوررئیس داسې ګامونه اوچتول چې پوځ په کابل کې کمزوری شی" (دافغانستان غمیزه اومېړانه ، الکساندرلیاخفسکی ، روسی متن ، مخونه 548 (427 ,

په کابل کې د پوځ د کمزوري کولو موخه ښکاره وه چې په کمزوري سیال
مرکونې برید وشي او هڅه یې ورمات کړي.

دبې سره لښکر برخلیک

دشوروي اشغال په مهال شوروي سلاکارانو ویل: "خلقیان لښکرلري خو سرنلري اوپرچمیان سرلري خو لښکر نلري . " د افغانستان خلک دموکراتیک ګوند د دوو سیالو ډلو په هکله د شورویانو دا ډول ارزونه بشپړه سمه وه او اصلي لامل یې په خپله شورویان وو چې د خپل پوځي تېرې په درشل کې یې داسې ماهرانه لوبه پرمخ بوتلله چې د حفیظ الله امین په واسطه نورمحمد تره کی ووژني او امین بیا پخپله دوی ووژني او پدې ډول خلقي سترلښکر بې سره پاتې شي . دشوروي دخونړي یرغل وروسته خلقیان ظاهرأ په دوو دښمنو ډلو، د امین په پلویانو او د امین په مخالفانو ویشل شوي وو. خلقیان په خپله لنډه واکمنۍ کې د کورنیو اختلافونو سره سره د پرچم په ځپلو کې بشپړ همغږي وو. د شوروي د اشغال پرمهال پرچمیانو کوم کورني اختلافونه نلرل او د خلقیانو په وړاندې یې دریځ دا و چې خلقیان د پرچمیانو د امراو نهی په لاس تړلیو همکارانو واوسي. که څه هم پرچمیانو هوډ درلود خلقیان په بشپړ ډول له سیاسي ډګره وباسي خو شورویانو چې د هېواد اصلي واکمنان ګڼل کېدل، پرچمیانو ته د کارمل په واکمنۍ کې اجازه نه ورکوله چې د خلقیانو هډونه ورمات کړي .کله چې په 1365کال کې مسکو د کارملیانو د مخالفت سره سره نجیب واک ته ورساوه پرچمیان هم د خلقیانو په شان د کورنیو اختلافونو په مزمنه ناروغۍ ککړ شول . د دې معنی دا کېږي چې په دواړو ډلو کې د اختلافونو سرچینه مسکو و. مسکو د خلقیانو اوپرچمیانو د طبیعي مشرانو په وړاندې مصنوعي مشران را پورته، تقویه اوواک ته ورسول او پایله یې د دواړو ډلو ویشل شول. همدا لامل دی چې د پردیو سره او په تېره ځواکمنو دولتونو سره په اړیکو کې باید په احتیاط اوځیرکۍ ګامونه واخېستل شي . د افغانستان

څخه د شوروي پوځيانو د وتلو وروسته دواړه ډلې برخليک ټاکونکي پړاو ته ورننوتلې . پرچميان چې د واک اصلي مرکز ګڼل کېده او د مسکو له هراړخيز ملاتړ هم برخمن وو، پدې هڅه کې وو چې د ملي پخلاينې د تګلارې د پلې کولو په پايله کې د واکمن ګوند په استازيتوب به يوازې دوی په ائتلافي حکومت کې ګډون کوي. اوکله چې نجيب د م،م د سازمان د ارادې سره سم د ائتلافي حکومت لپاره د ا، خ، د، ګ (وطن) استازي وروپېژندل يوخلقي هم پکې نه و . د شوروي لښکرو شتون خلقيانو ته د داموکلوس تورې (خنجر) په شان حيثيت درلود، ګواښل يې اومشرانو يې د خلقي ليکو په وړاندې د پرچميانو ديکه تازۍ په وړاندې کوم مخالفت نه ښود او دا چې د يوه خوځښت په توګه د راڅرګندېدو جرئت وکړي د خلقي مشرانو ځانګړتياوو او وړتياوو ته په کتو سره يو خوب او خيال و . خوکله چې دشوروي پوځيانو وتل يقيني شول دخلقي مشرانو په رګونوکې وينې وبهېدې او په خوځښت راغلل . هغه مهال په واک کې شريکو خلقيانو بايد دوې ستونزې حل کړې وای . دصفوفو باور ترلاسه کول او دامين دپلويانوسره ګډه ژبه موندل .د دې لپاره چې خلقيان خپل شتون او دواکمن ګوند په مشرتابه کې خپل ځای ترلاسه کړي په سازمانونوکې يې دکنګرې درابللو سربېره نورې غوښتنې لکه په ګونداودولت کې دواک دانحصار له منځه وړل ، دګوندپه کورني ژوندکې ددموکراسۍ ټينګښت، دخلقي بنديانو آزادول، دپوځ اودولتي امنيت دمنسوبينو دامتيازاتو يوشان کول هم مطرح کولې .نجيب دخلقيانو دنبض دمعلومولو اودکنګرې د رابلونکودفعالانو دپېژندنې په موخه په ګوند کې د نظرغوښتنې ډرامه پيل کړه چې اکثريت خلقيان دکنګرې درابللو غوښتونکي وو خوپرچميانو مخالفت ښود .کله چې دا موضوع په سياسي بېرو کې طرحه شوله د نجيب ځواب داو: " دکنګرې ددايرېدو وخت نه دی .هېواد دجګړې په حال کې دی

اوکارملیانو ددې لپاره چې دخلقیانو او نجیب ترمنځ اختلافونه زیات کړي لدې مسئلې سره علاقه وښودله هغوی هم دکنګرې ددایرېدو سره سرښوراوه. "(دنیمې پېړۍ خاطرې ، مخ 587) کله چې نجیب دکنګرې درابللوله توپان سره مخامخ شو ددې بهیر هځونکي یې ځېنې خلقي مشران ګڼل اوپدې هڅه کې شو چې هغوی له هېواد بهر په دپلوماتیکو دندو وګوماري. دزیري په ویناجیب هغه ورغواړي اوورته وایي: " دشفاخانې دراپورله مخې ته زیات ناروغه یې بهتره ده ته پولند ته دسفیر په څېر ولاړشې ، استراحت اوخپل علاج به هم وکړې. " زیری ددې وړاندیز له منلو ډډه کوي. لنډه موده وروسته ددولتي امنیت وزارت دشوروي سلاکارپه بلنه زیری دشوروي سفارت ته ځي . زیری ماخوستن ناوخته خپل کور ته دبېرته ستنېدو په لاره کې دکابل ژوبڼ ترڅنګ دبم هدف ګرزي ده ته زیان نه رسیږي خو موټر یې ویجاړیږي اوهغه په ټکسي کې خپل کورته ځان رسوي. ډاکتر نجیب عجیب طبیب و اوپه طبابت کې تردې کچې رسېدلی و چې مخکې له مخکې دګوندي مشرانو دناروغۍ دتشخیص وړتیا یې لرله ،درملنې ترتیبات یې نیول .دزېري سربېره کارمل یې هم یوه بېلګه ده . کله چې نجیب دکارمل پرځای دګوند مشرشو اوکارمل لاددولت مشر و هغه یې دځوانانو دسازمان یوې غونډې ته بللی و .په غونډه کې کارمل فرید مزدک دځوانانو د دموکراتیک سازمان منشي ته وویل چې دی غواړي غونډې ته وینا وکړي خو مزدک ورته وویل څرنګه چې تاسې ناروغ یاست اوتاسې ته تکلیف کېږي اړینه نه ده چې وینا وکړئ کارمل وویل" من جورتیارهستم ، مریض نیستم " (زه روغ رمټ یم ، ناروغ نه یم) . مزدک ورغبرګه کړه چې نه تاسې ناروغ یاست.

نجیب دمسکو سره په همغږی کې ګواکې دکنګرې بل هځونکی سید محمد ګلابزوی په مسکوکې سفیر وټاکه " دخلقي اړخ غوڅ اکثریت دځارندوی په

کلوپ کې جرګه شول دوطنجار اوانجینرنظر محمدپرته ټولوپه یوه خوله وویل چې ګلابزوی باید په هېڅ صورت خارج ته ولاړ نشي. " ددې لپاره چې ګلابزوی قانع شي چې بهرته تګ ونه مني میرصاحب کاروال اوجنرال محمدهاشم نوری دهغه کورته ورځي دخبرو په ترڅ کې " دشوروي دسفارت نه دټلفون زنګ راځي اوګلابزوی ته خبر ورکوي چې له مسکونه ځانګړې الوتکه دده لپاره راغلې اوپه هوایي ډګر کې دده انتظارباسي .سبا ته باید حرکت وکړي .هغه هم موافقه وکړه اودخپلو کالیو په ټولولو یې پیل وکړ"(درس های عبرت انگیز...، مخ 164) دشوروي سفارت څخه ګلابزوی ته تلفون ښیي چې دافغانستان ددولت لارښوونه مسکو کوله اونجیب دتمثیل لپاره په ارګ کې کېنول شوی و. نجیب نه بلکې شورویانو داواک درلود چې څوک ګوښه اوچېرې یې مقررکړي .بل داچې ګلابزوی دخپلو خلقي ملګرو په پرتله دمسکو ارادې ته ارزښت ورکاوه. داچې دنجیب پلویان نن هم دهغه دخپلواکۍ اواتلولۍ سندرې وایي دوی په خپله دخپل شخصیت حقیقت نندارې ته ایږدي چې درواغجن اومنافقین دي .اوس به دخلقیانو ددووسیالو ډلو دجوړجاړي هڅو ته وګورو. هېرنشي چې دملي روغې دجوړې دتګلارې داعلان دری کاله وروسته دامین پلویان چې شمېر یې د140 تنوشاوخوا وو په څو ډلو کې دبندڅخه خلاص شول .دخلقي ډلو دمشرانو اوکدرونو دلیدنوکتنو په ترڅ کې په ګډه کار ټینګار کېده .په لیکنه کې به ددوو غونډو چې هدفمنې کاري ښې اوموخې یې لرلې بحث وشي . لومړی غونډه د1368 کال دکب دشپاړسمې خونړۍ پېښې شاوخوا یوه اونۍ مخکې دجنرال فقیرمحمد په کورکې (ماښام) رابلل شوې وه. شاه محمودحصین په خپل مثلث بې عیب نومي کتاب کې دهغې په اړه بحث کړی چې دلته به یې لنډیز وړاندې شي. پدې غونډه کې له یوې خوا شاه محمودحصین، عبدالرحمن بسام ، نصیرشمله دار، محمدآصف شور او

محمدکبیر کارواني اوله بلې خوا صالح محمدپېروز،محمدعلي هوما، محمددوست وردک او کارګر ګډون کړی دی. دنظر داختلافونوسره سره دکنګرې په رابللو هوکړه شوې ده.پدې غونډه کې محمددوست وردک یوه پټه معامله یاپټ راز افشا کړ چې په زندان کې دوی ته دلوړوڅوکیو ، مقامونو اوقوماندانیو وعدې ورکړل شوې وې ، ځېنو ته دا لوړمقامونه ورکړل شول خودی چې دنورو(موخه پرچمیان دي) ښکارنشو حتی دتقاعدحق یې هم ورنکړ. ددې غونډې په بهیر کې دحصین په خبره نابللې میلمه ، دزندان څخه آزادشوی ببرک شینواری هم راپیداکېږي چې دنومورې په راڅرګندېدو سره دغونډې بهیر بلې خواته اوړي. دببرک شینواري په اړه غواړم خپله یوه خاطره دلته راوړم. د1370 کال په ژمي کې ما په مسکو کې خپلې زده کړې پاي ته رسولې وې او په لیلیه کې مې ژوندکاوه.یوه شپه دفاروق ادراک په نامه یو خلقی زما کوټې ته راغی اوراته ویې ویل چې استاداقبال وزیري دخلقیانو دواکمنۍ د اردوسیاسي رییس راغلی دی نه غواړې دهغه سره ووینې . ما چې له وزیري سره پېژندګلوي نلرله دادراک سره ګډ دهغه کوټې ته ولاړم. وزیري په خپلو خبرو کې کارمل او شورویان ډېر وټکول اودنجیب په وړاندې پرتو ستونزو او کورنیو اوبهرنیو مخالفتونو ته ګوته ونیوله ، دظاهرشاه راتګ یې حتمي ګاڼه خوبیا یې هم دنجیب څخه په ملاتړ ټینګار درلود.لیکوال دوزیري دخبروپه پای کې ورته وویل اوس باید څه وشي ؟ هغه پدې اړه زما نظر وغوښت اوورته وویل شول :" ستاسې له خبرو پوه شوم چې حکومت هرومرو سقوط کوي .پردې اساس دنجیب دحکومت څخه ملاتړ ددې معنی لري چې دسرطان په ناروغۍ اخته ناروغ بېځایه لګښت وشي. لدې کبله زه به دمرګ په بستر کې پروت حکومت کې چې اولسي او بهرنی ملاتړ نلري کارونکړم. وزیري وویل لکه څرنګه چې ګوندته راتګ داوطلبانه دی ببرته وتل هم

داوطلبانه دي خوستا داخبرې د ډګرجنرال شهنواز تڼي خبرې دي. ما په ځواب کې ورته وويل چې زه په داوطلبانه توګه دګوند څخه نه وزم لومړی به ستاسو ګوندي مشرانو ددې پوښتنې ځواب ترلاسه کوم چې ولې مو هېواد دې حالت ته راورساوه ؟ ددې خبرې په اورېدو سره اقبال وزيري جګ شو ، خپل بالاپوش يې واغوست او ويې ويل زه ځم او له کوټې ووت . هغه مهال ويل کېدل چې نجيب، ببرک شينواری اواقبال وزيري شوروي اتحاد ته رااستولي وو چې ملکي او پوځي خلقي محصلين دنجيب ملاتړ ته راوبولي .دوهمه اووروستنۍ غونډه دکب په دوولسمه دغلام دستګيرپنجشيري په کورکې وه چې له يوه اړخه صالح محمدزېری ، غلام دستګير پنجشېری ،عبدالرشيد آرين اوګلداد اوله بل اړخ څخه شاولي ، عبدالکريم ميثاق ،عبدالحکيم شرعي جوزجاني اوعبدالقدوس غوربندي وو.پدې هکله پنجشيري په خپل کتاب "ظهور وزوال حزب دموکراتيک خلق افغانستان " کې مفصل توصيحات ورکړي اودلته به يې د دواړو اړخونو دنظر داختلاف ټکو ته ګوته ونيول شي.

الف - دپرچم سره په واک کې شريک اړخ دکنګرې په رابللو ټينګار درلود خومقابل لوري دکنګرې رابللو سره مخالفت کاوه .ب- دامين پلويانو پدې ټينګاردرلود چې ديوالي په اعلاميه کې دا راوړل شي "دهرکودتايي عمل خلاف مبارزه وشي "، مقابل لوری پدې باور و چې "دهر ډول ماجراجويۍ په وړاندې که له هراړخ څخه وي مبارزه وشي " .ج- په حکومت کې شريک اړخ پدې ټينګار کاوه چې بايد ددولتي امنيت او دپوځ د منسوبينو د امتيازاتو توپير له منځه يوړل شي خومقابل لوري په اعلاميه کې ددې مسئلې راوړل اړين نه ګڼل .کله چې دامين دپلويانو دريځ ته وکتل شي کټ مټ دنجيب ددريځ کاپي ده .همدارنګه په غونډه کې پرېکړه شوې وه چې ددې غونډې په اړه به کومه اعلاميه نه خپرېږي . خو دوه ورځې وروسته دکب په

ځوارلسمه دامین پلویانو دهوکړې خلاف یوه اعلامیه اوهغه هم یوازې په پوځ اوڅارندوی کې په خلقیانو وویشله .عزیز اکبري چې دشوروي اشغال وړاندې داستخباراتي دستگاه له لوړپوړو څخه و اودامین داستخباراتي ادارې (کام)مشر هم پاتې شوی دی په زندان کې پنجشیري ته ویلي چې دشوروي دوخت دبهرنیوچارو وزیر شیواردنادزي په کابل کې دمیثاق اوشاولي سره دخلقیانو ددریځ دکمزورولو په موخه لیدنې کتنې لرلې . دامین پلویان نورخلقي مشران ملامتوي چې دپرچمیانو سره ګډیې په حکومت کې برخه واخېستله خوددوی یو شمېر ملګري هم له زندان څخه دآزادېدو وروسته دنجیب دحکومت سره همکاري پیل کړه. دې ښاغلو ته ښایي دې پوښتنو ته ځواب ورکړي چې آیا کارمل اونجیب دواړه اشغالګرو واک ته ونه رسول ، آیا نجیب پرچمی نه و ،آیا تاسو کارمل اونجیب په 1357 کال کې له ګوندڅخه ونه شړل اودملي خاینانو په توګه مو اعلان نکړل؟ آیاستاسو دپرېکړې له مخې دملي خاینانو(کارمل او نجیب) ترمشرۍ لاندې حکومتونو کې دلوړپوړو چارواکو په توګه کارکول ملي خیانت نه دی؟ البته داپوښتنې نوروخلقي مشرانو ته هم متوجه دي .امین پلوی عبدالقدوس غوربندي نجیب ته دبندڅخه دخلاصوشووبندیانو دلاندې دریو وړاندیزونوخبره کوي :دجلاګوندجوړول، له حکومت سره دخپلې کاري مخینې له مخې همکاري او یا په اوسني حالت یعنې په کورکې پاتې کېدل .دغوربندي دلیکنې له مخې نجیب دوی ته دجلاګونددجوړولو اجازه ورنکړه خو په واکمنۍ کې یې دبرخې اخېستلو سره موافقه وکړه اودزندان څخه دآزادشوو کسانو چې شمېر یې له120 تنو اوښت دولتي دندې ورکړې .دساري په توګه داکتر شاولي دسلاکار وزیر ، عبدالکریم میثاق کابل ښاروال ، شرعي جوزجاني دقاضي القضات مرستیال ،غوربندي دملي جبهې مرستیال په توګه مقررشول .که دامین پلویانو

مستقل ګوند جوړ کړی و ای بېله شکه زرګونو خلقیانو ددې ګوند غړیتوب ترلاسه کاوه . پدې توګه دا ، خ ، د ،ګ چې غوڅ اکثریت یې خلقیان وو اوددې ګوند څخه په وتلو سره نجیب په بې لښکره مشر بدلېده. سره لدې چې نجیب دوی ته دجلا ګوند د جوړولو اجازه ورنکړه خوبیا یې هم نجیب خپل منلی مشر ګاڼه. کریم میثاق په مسکوکې د"نووستي آژانس" خبریال ته په مرکه کې ویلي و:" نورمحمد تره کی دخلقیانو لارښود اوببرک کارمل دپرچمیانو لارښودو خو ډاکتر نجیب الله دا ، خ ، د ، ګ لارښود دی ".کله چې امین پلوه خلقي مشرانو ته نجیب دګوند دجوړولو اجازه نه ورکوله معنی یې داده چې هغوی یې دمدني حقونو څخه هم محروم کړل خو دڅوکیو دترلاسه کولو په پار له خپل مدنی حق هم تېرشول .نجیب داسې ډلو ته دسیاسي فعالیت اجازه ورکړله چې سل تنه پلویان یې نلرل خو داویا - اتیا زرو خلقیانومشرانو ته دسیاسي فعالیت اجازه ورنکړه خومشرانو یې د څوکیو دلاسته راوړلو په بیه سترخلقي لښکرد نجیب دحکومت دستنو دټینګولو په چوپړ کې دتبر په څېروساته.

که دا لیکنه په څوکرښو کې راونغاړو ویلای شوچې دشوروي داشغال له لومړیو شپېو څخه د ا ، خ ،د،ګ دواکمنۍ ترنسکورېدو پورې دخلقي فرکسیون غوڅ اکثریت مشران دافغانستان دملي ګټو ددفاع په سنګرکې ونه درېدل .دهغو خلقي مشرانو څخه چې دپرچم سره په واک کې شریک کړل شول داسې یوڅوک پکې پیدانشوچې د خلقیانو دسترلښکر لارښوونه وکړي. درادیو څخه داعلامیې داورېدلو وروسته چې دامین ددولت مشران دکابل رادیو تالار ته ورشي یوه مشر دا فکر ونکړ که دی اویانورمشران بندیان کېږي صفوف څه وکړي؟ لدې امله اړینه برېښي کوم لیکلی یا شفاهي دستور چاته ورکړي .له زندان څخه یې هم کوم دستور سترخلقي لښکر ته ورنکړ. درادیو اعلامیې ته دخلقي مشرانو لبیک ویل ښیي چې ټولو

دشوروي خونړي يرغل په وړاندې منفي غبرګون نه دی ښودلی . که چا منفي غبرګون ښودلی وای پټ شوي به و اویابه له هېوادځخه وتلي وای چې داسې یوه بېلګه شتون نلري . دصالح محمدزیري په وینا خلقي مشرانو هلته ببرک کارمل ته تبریکي خط ولیکلو . د زیري له قوله لومړی دا تبریک خط بارق شفیعي لیکلې و " خو میثاق هغه څیرې کړاوویل چې بارق بیا هم کارمل ترضرورت زیات ستایلی اوغیرلازمي خبرې یې لیکلې وې .وروسته میثاق دببرک کارمل په نامه تبریک خط ولیکی." (زېری .دنیمې پېړۍ خاطرې، مخ 452) لیکوال ته څرګندشوي نه دي چې دا مبارکي نامه چا اویا کومو مشرانو لاسلیک کړې ده خو داویلای شو چې کارمل ته مبارکي ویل اشغال ته دلبیک ویلو معنی لري .داچې اشغالګرو یوشمېرخلقي مشران بندیان اونوریې په واک کې شریک کړل هغه داشغالګرو دمشهور فورمول "بېل یې کړه ، ابېل یې کړه "یوه برخه وه نه داچې هغوی داشغال پلویان یا مخالفان وو .دا مشران اومریدان یې دشوروي پدې خلقي ضد اوافغاني ضد لوبو نه داشغال په درشل کې وپوهېدل ، نه داشغال په لومړیو کې ، نه دنجیب دواکمنۍ پر مهال اوډېری یې اوس هم نه دي پوهېدلي او هماغه پرونۍ بابولالې تکراروي .هرڅ ځان سلامت اومقابل لوری ملامت ګڼي پداسې حال کې چې دواړه اړخونه ملامت دي. دخلقي مشرانو دډار، بې تفاوتۍ، مقام غوښتنې اونه وړتیا له مخې د خلقیانو سترلښکر دوولس کاله اوڅلور میاشتې دشوروي اشغالګرو او دپرچمیانو په ګټه وکارول شو اوزرګونه تنه یې لکه داختر دقربانۍ دپسونو په څېر قرباني شول.

د 1368 کال د کب د شپاړسمې د خونړۍ پېښې رښتيا

د 1368 کال د کب په شپاړسمه د دارلامان په تاريخي ماڼۍ د دولتي امنيت دوزارت ځواکونو او د دوستم مليشو دبريد سره جوخت ددفاع وزير شهنوازتڼي په قومانده جيټ الوتکوپه ارګ اوددولتي امنيت په پنځم رياست بمبارۍ وکړې . دا پېښه حکومت د تڼي - ګلبدين کودتا وبلله په داسې حال کې چې ځينې څېړونکي هغه پوځي ټکر اونورهغه دخلقيانو اوپرچميانو وروستۍ زوربښودنه ګڼي.

داليکنه ددې پېښې ځغلنده ارزونې ته ځانګړې شوې ده.

له ياده ونه باسو چې يو څېړونکی هغه مهال دځانګړې سياسي اوټولنيزې پديدې يا يوې پېښې رښتينی انځورکاږلی شي چې دهرڅه دمخه يې اصلي لامل اودوخت دواکمنو شرايطوجاج واخلي . ددې پېښې لامل بايد دخلق اوپرچم د تلپاتې دښمنيو سربېره دافغانستان په اړه دشوروي اتحاد په تګلارو کې ولټول شي.که څه هم هغه مهال شوروي لښکرې له افغانستان څخه وتلې وې خو دوخت د دولت ماشين دشوروي اتحادپه تېلو ، وسلو ، مرميو ،غنمو ، پيسو،مشورو اودستورونو چلېده اوددولت دمشرتابه اکثريت دشوروي څارګرې ادارې (کی جی بی) په لاس کېنول شوي نيالګي وو چې ددې دولت مشر(نجيب)يې خپل طلايي بچی ګاڼه .

دافغانستان په اړه دمسکو دتګلارې دپوهېدو په موخه به دهغه مهال دوسلوال پوځ دلوی څارنوال جنرال محمدهاشم نوري واورو. جنرال نوري دواکمن ګوندد مشرتابه اوشوروي سلاکارانو له درناوي برخمن و.له همدې کبله شوروي سلاکارانو په ځينو مسئلو کې ورسره سلامشورې کولې.

جنرال نوري وايي "په ۱۳۶۷ کال کښې دهــیواد سیاسي وضع ډیــره ترینګلې بریښیــده ... ، زه تر یوه ژور فکري غور وروسته ورینیکوف (لوی پوځي سلاکار) ته ورغلم او د هغه سره مي د افغانستان پر رواني سیاسي وضعي بحث وکړاو د ده نه مي وغوښتل چي پر رواني پیچلي پروسي په داسي حال کښې چي روسان د وتلو په درشل کښې دي روښنایي واچوي البته تر ډېرو خبرو اترو وروسته ورینیکوف رانه وپوښتل چي په خلص ډول خپلي پوښتني راته ووایه؟ ما ورنه وپوښتل ؛

۱ـ تاسي په څه ډول غواړئ چي زموږ له هېواده ووزئ زموږ دولت باید دیوه پیاوړي ځواک په څېر پاته سي او که غواړئ چي موږ کمزوري او لاس تړلي د رقیبانو په مقابل کې ودرېږو ؟

۲ـ که چیري امکان ولري دمسلحو قواوو ټول محاربوي قطعات او جزوتامونه دې یعني هوایي، ځمکني، اردو، امنیت دولتي او ښارندوی محاربوي قوا وي دې تر یوې قوماندې لاندې د ملي دفاع وزارت په تشکیل کښې ورکړه سي ؟

د دې دوو پوښتنو په او رېدلو سره ورینیکوف دومره په قهر او غصه سو چي ما یې هېڅ فکر هم نه کاوه اونه مي داسي طمع له ده نه درلوده خو په وضعیت پوه سولم او په حوصله مي بحث واړاوه اوتر ښوخبرو وروسته ترې رخصت سولم او کورته ولاړم مګر تر یوه ژور تحلیل وروسته دې نتیجې ته ورسیدلم چي ما ډیره ستره اشتباه وکړه چي ورینیکوف مي په دې پوه کړ چي موږ په سیاسي وضع پوهیږو ،ځکه روسانو پخوا داسي فکر کاوه چي موږ پښتانه افسران پوره اګاهي نـلرو خیردوې ورځي وروسته یوه نابلده روسي تیلفون راته وکړ چي مازدیګر څلور بجې د څرک پر غاړه ودرېږه او ماته انتظار وباسه زه راځم ته مي په کار یې ،همداسي وسول څــلور بجي یو موتر راغی زه یې واخیستلم او په زړو مکــروریانو کښې یې خپل کــورته

بوتــلم هلته هــم د ډوډۍ میز تیار جوړ و اوکرار کرار مو په خــوړلو پیل وکــړ زموږ مجلس ټــول پر هغه دوو پوښتنو راګــرځیــدی چي ما د ورنیکوف څخه کړې وې زه هــم ورته پوه وم او دی هــم ډیر زیرک و د شپــې دوې بجې سولې اخــر ما ورته ووی‌ــل چي ته یــوازي پوښتني کــوې نسې کولای چي د وضعي دتحلیل په اړوند هــم څه ناڅه وړغــیږې او یو څــه روښنایي پر وا چــوې ده په داسي حال کښې چي اواز یې ریږدیدی راته وویل هو وایې وره هــرڅوک چي د داکتر نجیب الله په مقابل کښي ودریــږي موږ به هغه له مینځه یوسو ولو که د کابــل په ښار کښي د وینــو ډم هــم ودریږي د دې خبــري په اوریدو سره ماتــه هم د ویلو نور څه نسول راپاتــه او ده هــم ټول په یوه را خــلاصه کــړه زموږ خبري پای ته ورسیدې او زه یې خپل تر کوره پوري ورسولم . زه پوه سولم چي روسان په یوه عمل لاس وهي ځکه په پر هره لور د دوی برخورد او کړونو تغیر وموند دوی کوښښ کاوه چي اردو کمزوری او دولتي امنیت وپړسوي هري خوا ته یې لاس اچاوه ترڅو د دې لپاره یې لاره هواره کړي چي د ۱۶ د حوت حادثه رامینځ ته کړي او دحوت دمیاشتي کودتا مستقیما د داکتر نجیب الله تر رهبري لاندي پلانګذاري او عملي کړي او دا کا مستقیما د روسانو په دستور او حمایت تر سره سو او په مجموع کښي دحزب ټول پښتانه رهبري کادرونه بندیان اوپښتانه افسران له اردو نه وباسي او زمینه دې ته مساعده کړي چي د مسعود نظار شورا په اساني په کابل را ننوزي"(شهنوازتنی ولې کودتا ته اړووت ؟ (1)،اجمل اټک یوسفزي ، فیسبوک ،2020(6, 6 ,

ددفاع وزیرشهنوازتني له لوري د1368 کال دقوس په دولسمه پوځ ته دتیارسۍ ورکولو قومانده چې دنجیب په وړاندې دتني له خوا یوتپل شوی خواحساساتي غبرګون وهغه څه وچې نجیب غوښتل ترڅو ورته لاسوند پیداشي تبلیغاتي کمپاین پیل کړي چې ګواکې تنی کودتا کوي اوپدې ډول

تنی په اذهانو کې ښه وټکوي. دتنې لخوا دپوځي احضاراتو دقوماندې
ورکولو وروسته دهغه له کړنو داسې ښکاري ، هغه غوښتل نجیب دې ته
متوجه کړي چې د پوځ خلاف که کوم ګام اوچتوي هغه ناوړه پایلې
لري.ډګروال عبدالمجید چې هغه مهال داومې فرقې سیاسي آمر و اودتنې
سره یې ښه روابط لرل دتیارسۍ دورکولو څه موده وروسته تنې ته ورغلی
و چې دامهال دتنې سره میرصاحب کاروال هم ناست دی وایي: " دخبرو په
ترڅ کې دپوځي احضاراتو خبره راپورته شوه تنی کاروال ته وویل ماخپل
کار وکړ اونجیب مې متوجه کړاوس ستاسوسیاستوالو کاردی چې څه
وکړئ ! " همداراز شاه محمودحصین دکب د شپاړسمې خونړۍ پېښې دوې
دری ورځې وړاندې چې وضعیت خورا پېچلی و اودپوځي ټکر نښې نښانې
ترسترګوکېدلې دجنرال آصف شور په غوښتنه له تنې سره ولیدل ترڅو هغه
قانع کړي چې په دې ټکرکې بری دهغه اړخ دی چې برید وکړي . تنې ډاډ
ورکړی " چې موږ ددفاع لپاره چمتووالی لرو اوداندېښنې ځای نشته
."(مثلث بی عیب مخ 495(
دپورتنیو دووېلګو څخه برېښي چې تنې د برید(کودتا) هوډ نه درلود ،
دفاعي دریځ یې غوره کړی و اوډاډمن و چې ددفاع وس لري. دتنې
اودنوموړي دیوشمېر ملګرو تېروتنه داوه، پدې نه پو هېدل چې ځېنوملګرو
یې دوه ګونی اوحتی دری ګونی رول لوباوه ، یوه برخه یې ظاهرأ دده سره
سرښوراوه خو دنجیب په چوپړکې ولاړ و اونورو یې دشوروي
سلاکارانوسره اړیکې لرلې . کله چې دعمل وخت راغی دا رنګه وګړي یا بې
تفاوته پاتې شول اویایې دنجیب له ګرېوانه سرونه را پورته کړل . پنجشیری
دساري په توګه دجنرال محمدهاشم زرمتي اوجنرال شیخ محمدباور یادونه
کوي .له بله پلوه پداسې یوه حالت کې چې په پلازمېینه کې پاتې داردو
جزوتامونه په خپل دایمي وضع الجیش (قطعاتو) کې په ورځنیو چارو

بوخت وي اوله ناڅاپي برید سره مخامخ شي جګړې ته یې چمتو کول وخت نیسي چې پایله یې ماتې ده.

دتنې له لوري پوځ ته دتیارسۍ ورکولو وروسته دخلقیانو اوپرچمیانو ترمنځ دبربنډې مخامختیا نښې نښاني له ورایه څرګندېدې چې هغه دپرچمیانو له لوري دتنې دکودتا تبلیغات او دخلقیانو لخوا دځپل خیالي زور اوقوت څرګندونې وې .لکه څرنګه چې هغه مهال دواک اصلي مرکز پرچم ګنډل کېده دعمل نوښت ددې ډلې سره و او دشوروي اتحاد له هرا ړخیز ملاتړ هم برخمن و .دا ډول حالت دې ته لاره هواروله چې دهر اقدام نوښت دپرچمیانو سره وي.پردې بنسټ دلوبې ګټونکی (نجیب)او (تنی) بایلونکی دی.نجیب دکودتا دکمپاین ترڅنګ دوطنجار ، انجینر نظر ، پکتین اودې ته ورته نوروخلقیانو اوخاد له لارې دخلقیانو جذبولو بهیر لاپیاوړی کړ .سربېره پردې یې په کابل کې ده ته د وفادارو ځواکونو پیاوړتیا او د مقابل لوري دکمزورولو بهیر هم غښتلی کړ .

خلقي مشرتابه دپوځي تکر ناوړه پایلو ته په کتو سره دنجیب سره دپخلاینې لاره غوره کړه .دقوس په نولسمه یې دستګیرپنجشیري په کورکې غونډه وکړه اودې پرېکړې ته ورسېدل : " د افغانستان د مسئلې پوځي حل روښانه راتلونکې نلري ...، لدې امله باید په ډله ئیزه توګه مبارزه وشي ترڅودخلکو اووسلوال پوځ غوښتنې دسوله ئیزې لارې دنړیوالو بنسټونواو دم ، م دسازمان ترڅارنې لاندې عملي شي...، دوه ورځې وروسته څلورکسیز خلقي پلاوي (پنجشیري ، نیازمحمدمومند ،ګلداد ، جنرال نظر محمد) دنجیب سره وکتل او د ستونزې دحل په موخه اړینې هوکړې ته ورسېدل اوعملي ګامونه هم اوچت شول..." (ظهورړزوال ح،د ،خ،ا ،دوهم ټوک، مخونه 145 - 146)

خلقي مشران پدې پوهېدل چې هرڅه دشورويانو په لاس کې دي همدا لامل و چې ځلورکسيز پلاوي دوه ورځې وروسته دشوروي سفير سره وکتل دنوروخبرو اترو ترڅنګ داوړانديز وشوچې" ددولتي امنيت دوزارت د زياتو واکونو دمحدودولو په موخه دې ددې وزارت دپوځي معاونيت تشکيل اوپرسونل دددفاع وزارت په تشکيل کې راوستل شي. په مقابل کې سفير په نيولي غږ دشهنوازتني بغاوت ګوندي اودولتي ضدبغاوت اودملي دموکراتيک انقلاب په زيان وګڼه اومحکوم يې کړ ".(ظهور وزوال...، مخ 147)خوسره لدې سفارت ددواړو اړخونوترمنځ منځګړيتوب ته راودانګل او په سفارت کې يې دنجيب اوتني ليدنې ته لاره هواره کړه او دواړو يو هوکړه ليک لاسليک کړ.ددې هوکړه ليک په اړه ډګروال محمدکبير کارواني له تني پوښتلي و چې کوم تضمين شتون لري چې هغه به پلی شي چې دې پوښتنې ته ځواب شتون نه درلود.
دنجيب سره دکتنې وروسته دتوافقاتو دعملې کېدوبهير اودپوځي بنديانو خلاصېدل پيل شول. دې بريا ته په کتو سره کاروال اوتني دولسمشر کورته دوطني دود اودستور له مخې ورغلل ترڅودهغوی ترمنځ خوابدي اوسړ تفاهم په بشپړ ډول له منځه لاړشي .همدارنګه نجيب دسياسي بيرو په غونډه کې رپوټ ورکړ: " مسايل حل شوي دي .ملګري تني هم تېروتنه وکړه اوماهم جدي چلندوکړځکه موږ دجګړې په شرايطو کې يو ټول سړ تفاهمات حل شوي اوسرد نن نه داسې شی زموږترمنځ نشته چې حل نشي .(درس های عبرت انگيز ...، مخ 201)
که څه هم دخلقيانو اوپرچميانو هوکړه پلې کېدله خودتني دکودتا خبره توده وه .ددلوې په مياشت کې بيا دزنداني کولو لړۍ پيل شوه چې خلقيان يې انديښمن کړل .دخلقيانو انديښنه هغه مهال زياته شوله چې دکب په

دیارلسمه اوڅوارلسمه دکابل ښار کې ددولتي امنیت ځواکونه ترسترګو شول اودښار په ځینو برخو کې ځای پرځای شول.
خلقي مشرتابه پرېکړه وکړه چې دحالاتو دارزونې لپاره ولسمشر ته ورشي .مخکې لدې چې ولسمشر ته ورشي ددفاع وزیر سره ګوري ترڅو دهغه دریځ هم ورته څرګند وي. دتنې سره دکتو وروسته (دکب پنځلسمه (مازدیګر ناوختي صالح محمدزېری ، دستګیر پنجشیری ، نیازمحمد مومند اوجنرال نظرمحمد نجیب ته ورځي .نجیب دوی ته دنده سپاري چې سبا ته خپل وړاندیزونه ده ته وسپاري اودوی دسولې دکمیسیون په نامه یادوي.نوموړی پلاوی دمومند پرته خپلو کورونو ته ستنیږي اومومند ته دنده سپاري چې تنې ته ورشي اودخپلې کتنې رپوټ هغه ته ورکړي .داسې ښکاري چې نجیب پلاوی غولولی دی ،د پلاوي دوتلو وروسته تنې ته دګوانښ زنګ شرنګول شوی دی. لدې امله تنی او مومند دې پایلې ته رسېدلي دي چې سباته له هېواد څخه پښې سپکې کړي .مومند خپل کورته ځي اوتنی خپل یاور د هوایي قواوو پخواني سیاسي آمر ډګروال محمدحکیم چې دامهال دهوایي پوهنتون دپلان آمردی استوي چې هغه دوزیر دفتر ته راولي.وزیر دهوایي قواوو دسیاسي آمر جنرال رسول څخه شکایت کړی چې په خوست کې پروت دی اوخپلې دندې ته نه راځي او تنی دمحمدحکیم نه غواړي چې ډاډمن پیلوټان وروپېژني.دشپې یوولس بجې شاوخوا وزیر دهوایي اومدافعه هوایي قوماندان جنرال عبدالقادر اکا ورغواړي اوورته ویل شوي چې په دفاع وزارت بریدترسره کېږي اودواړه پدې سلاشوي چې تنی سبا سهار بګرام ته لاړشي. سهاروختي تنی دیوه جیپ په واسطه ددارالامان له ماڼۍ وځي او ددارالامان - چهارکلا له لارې ځان سیلو ته رسوي اوهلته خپله کورنۍ، مومنداودهغه د کورنۍ سره یوځای په شیرپورکې 22 لوا ته چې قوماندان یې جنرال عزیزالرحمن دی

ورځي او دهغه ځای څخه د زرهپوش په واسطه خواجه رواش اوبیا ځانونه بګرام ته رسوي. دتني په دستور پرچمی جنرال عبدالفتاح دهوايي قواوو قوماندان په کومه کوټه کې ترڅارنې لاندې نیول کیږي.
په همدې ورځ دکب په شپاړسمه یوولس بجې شاوخوا نجیب جنرال نظرمحمد ته تلفوني وايي چې دسولې کمیسیون دې په یوه بجه ده ته ورشي. کمیسیون دمومند پرته چې هغه ونه موندل شو دیوې بجې مخکې په مرکزي کمېټه کې دپنجشیري دفترته ورځي او ټلفوني ولسمشر ته دورتلوخبرورکوي خوهغوی ته ویل کیږي چې نجیب نشته اودوی دې انتظار وباسي. لږوخت تیریږي چې په ارګ بمباری پیلیږي اود پنځوبجوشاوخواچې بمبارد دریږي وسلوال کسان راځي اودسولې کمیسیون (زېری ، پنجشیری، نظرمحمد)ارګ ته بیايي او هلته یې بندیانوي .وروسته تبلیغات کیږي چې دوی په مرکزي کمېټه کې داعلامیې سره ناست و چې دخلقیانو کودتا بریالۍ شي دااعلامیه درادیوتلویزیون له لارې خپره کړي . خلقیانو دپرچمیانو له لوري دبرید ګواښ ته په کتوسره پرېکړه کړې وه چې دبرید په مهال به خلقي مشران په پلچرخي کې د زرهداروپنځلسمې لوا ته چې قوماندان یې خلقي جنرال عبید ګل و ځانونه رسوي ترڅوخوندي وي. دتني له لوري په ارګ د هوايي بمباریوپه اړوندباید وویل شي چې دپلیو اوټانګ ځواکونودګډوعملیاتوپرته هېڅ ګټه نلرله .دتني داډول چلندپه حقیقت کې دهغه لوبغاړي چلند ته ورته دی چې منل شوي اصول اومقررات چې لوبې ته ټاکل شوي په پام کې ونه نیسي اوغواړي پرته له هغو سیال له پښو وغورزوي .
دسلطان علي کشتمند په وینا دپوځي ټکر "یوه ورځ وړاندې ویل کېدل دهوايي اومدافعې هوايي ټول ځواکونه ددولت پلویان دي ، خووروسته څرګندشول چې جنرال قادرآګاه دهوايي قواوو قوماندان تروروستیو شېبو

پورې وطنجار غولولی و." (یادداشت های سیاسي ورویدادهای تاریخی ، مخ 1008)دابیا ښیي چې دکب په پنځلسمه نجیب دخپل ملکي اوپوځي ټیم سره په ټولو جزئیاتو دسیالو اړخونو په شونتیاوو اودځواکونو په انډول بحث کړی چې پوځیان ورته د"وضعیت محاکمه " وایي ، خوداچې جنرال آګاه وطنجار غولولی و محاسبه یې یوځه نیمګړې راوختله . همدا لامل و چې ددفاع وزارت دقرارګاه 235 قطعې سربېره یوازینی ځواک چې ددولت خلاف ودرېد هوایي ځواک و.

داهم باید وویل شي چې په دفاع وزارت دبرید په موخه دپرچمي جنرال محمدنبي عظیمي په وینا دحملې دوه واریانته په پام کې نیول شوي و ،هغه یې په خریطو کاږلې او ولسمشر یې ددوهم واریانت منظوري ورکړې وه .داددې ښکارندوی دي چې په دفاع وزارت برید ته پوره چمتووالی نیول شوی و اودکب په دیارلسمه اوڅوارلسمه بریدکونکو ځواکونو دکابل په ښارکې مشق اوتمرین (پوروا) هم ترسره کړه اودکب په شپاړسمه ددې خریطې اودپوروا پربنسټ په دفاع وزارت عملیات ترسره شول . عملیات ددفاع وزیر په دفتر باندې دخاددپنځم ریاست دلوا دتوپچي دکنډک په ډز پیل شول اودداړالامان تاریخي ودانۍ ته یې خورا زیان ورساوه . دکب په شپاړسمه دغرمې مخکې په ځېنومرکزي جزوتامونو ، ددفاع وزارت ریاستونو اوپوځي پوهنیزو بنسټونوکې شکمن خلقي افسران ونیول شول چې ځېنې یې ووژل شول .دلته به یې دحربي پوهنتون ښېلګه راوړل شي: " دسهار دلسو بجو شاوخوا دح،پ قوماندان جنرال عبدالستار د یاور دفتر ته شکمن خلقیان راغواړي اوهغوی دسینما لاندې په زیرزمینۍ کې بندیانوي.دځه وخت وروسته دانظباط دټولي قوماندان هلته ورځي اودتدریساتو رییس ډګروال محمدزي نیکمل ته وایي چې تاسې قوماندان صاحب غوښتي یاست . هغه ورسره ځي خو وروسته دهغه مړی دترمیم خانې

ترشاه په یوه کنده کې چې د پېژندو نه و موندل کېږي. د تېرا ښتنې په موخه اوازې خپرېږې چې هغه غوښتل وتښتي اووويشتل شو. خوواقعيت داسې و چې هغه د قوماندان ددفتر څخه چې په څلورم پوړ کې و په کشولو سره په زينو کې کښته کړل شوی چې د پېژندلو وړنه و او دترمیم خانې شاته وژل شوی دی.
که دا ومنل شي چې نیکمل کودتاچي و خوآیا بېله محاکمې اوپدې وحشیانه ډول دیوه افسر وژنه دمنلو وړده؟دکودتا په تورنه یوازې نیکمل بېله محاکمې ووژل شو بلکې یوشمېر خلقي افسران لکه جنرال آصف شور ، ډګروال کبیرکاروانی ، ډګروال شهنوازشیواني ، ډګروال فېروز، ډګروال جعفرسرتېراو ډګروال سیدانور چې ټول یا استادان اویا په غیرمحاربو بنسټونو کې دنده لرله اوپه جګړه کې یې برخه نلرله ووژل شول .
دپېښې یوه ورځ وړاندې دمزارشریف دهوايي ګارنیزیون خلقي قوماندان جنرال ولي لدې امله بندي کېږي چې داړتیا په وخت کې دمزار شريف هوایي ځواک دنجیب په ګټه وکارول شي اودټکر په مهال د مزارجښې الوتکو دبګرام هوايي ډګربمبارد اودالوتنې لیکه) رنوې) له استفادې ووتله ،تنی اوملګري یې اړشول پاکستان ته وتښتي. دپام وړخبره داده چې دتني سره په تښتېدلو کسانو کې یوازې یو نفر ملکي داسلامي جمعیت غړی ، دبدخشان اوسیدونکی، دکابل پوهنتون دښوونې اوروزنې دپوهنځي استاد غلام جیلاني یفتلي و. ددې څخه ښکاري چې تني دناکامۍ په صورت کې هوډ درلود چې داسلامي جمعیت ترکنترول لاندې سیمې ته پناه یوسي او یفتلي دراه بلد په توګه ورسره مرسته وکړي. دابيا د حکومت دتني - کلبدين دګډې کودتاه تبلیغات ترپوښتنې لاندې راوړي. داسې هم ویل کېږي چې دکب په شپاړسمه دبګرام په هوایي ډګر دمسعود دځواکونو لخوا توغندي وتوغول شول اوتني له خپل هوډ څخه چې اسلامي جمعیت ته پناه یوسي واوښت او

پاکستان ته تښتي .که تني دحکمتیار سره اړیکې درلودلای نو دحکمتیار ترکنترول لاندې سیمو لکه دخوست ژورې ته به تښتېدلای وای اویا به په اصطلاح دکودتا په ورځ دحکمتیار ځواکونو په کابل کوم برید کړی وای.
پدې اړه صدراعظم سلطانعلي کشتمند لیکي: " پدې هکله چې ویل کېږي شهنوازتني مخکې له حکمتیار اودپاکستان دپوځي استخباراتي ادارې سره اړیکه درلوده کوم مدرک نشته ، خوهغه ښایي بله لاره نلرله چې یوازې ځان هلته (پاکستان)ورسوي."(یادداشت های سیاسی ورویدادهای تاریخی ، مخ 1011)
کشتمنددا خبره هغه مهال کوي چې نه دی صدراعظم دی اونه یې پرچمیان په واک کې دي خوهغه مهال چې نوموړی صدراعظم و دتني - ګلبدین دکودتا نغارې یې ډنګولې .اوس قضاوت کېدای شي چې اشغالګر ځرنګه لوبدلي کسان واک ته رسوي.
دکب دشپاړسمې پېښبه تاریخپوه کاندیداکادمیسین محمد ابراهیم عطایي دافغانستان په پوځي پوتانسیل کې چاودنه ګڼي اوهغه داسې ارزوي : " دکی جی بی فعالانو وضعه داسې راوستله چې تنی اغفال اونجیب الله ته ووایي چې په ناڅاپي ډول پرهغه برید وکړي .داپلان داسې ماهرانه ترتیب شوی و چې جنرال تنی په وروستیو شېبو کې وپوهېږي ،په بیړې سره هوایي بمبارۍ پیلوي او داسې ښيي چې لومړی برید دتني له لوري ترسره شو...، نجیب یې دګوندي اوسیاسي پلوه کمزوری کړاودکارمل ملګرو چې تردې مهاله یې پټ فعالیت درلود دنجیب خلاف یې څرګند مخالفتونه پیل کړل ،ځکه چې نجیب کمزوری شوی و) "نګاهی مختصر به تاریخ معاصر افغانستان ،مخونه 453 - 452(
سترجنرال ګارییف دنجیب سلاکار هم داپېښبه دکی جی بی کار ګڼي او لیکي : " د1990 کال دبغاوت(کودتا) پرمهال چې مخکې مې پدې اړه خبرې

کړې وې لکه څرنګه چې زه وروسته پوه شوم زموږدکی جی بې استازی دجمهورریيس نجیب له مخکنیو چمتووالي خبر وخوداسې معلومېږي مسکومېشتو آمرانو هغه (نجیب الله)ته اجازه نه وه ورکړې چې موږخبرکړي حتی دروسيې ددفاع وزیر اولوی درستیز یې هم په مسکو کې نه وو خبرکړي." که چېرې پدې پېښه کې دکی جی بی لاس نه وای اوشوروي سلاکارانو حکومت ته د خلقیانو په ځپلوکې مرسته نه وای کړې په کوم منطق سره ددې پېښې وروسته شوروي سلاکارانوته مدالونه ورکول کېدل چې یوازې د کورنیوچارو په وزارت کې دیارلس تنوسلاکارانو ته مډالونه ورکړل شول .
دلوی درستیز جنرال محمدآصف دلاور دا خبره چې دکب په اولسمه کله چې نور دتنې دپلویانو مقاومت پای ته رسېدلی و سهار وختي ددارالامان مانۍ ته ورغلی و ،هلته یې جنرال دوست محمد ، جنرال محمدفاروق ناصري اوجنرال محمداسعیل وردګ چې شپه یې په مانۍ کې تېره کړې وه ویلي و: " موږ ټولې لارې پرې تړلې وې نه پوهېږم چې تنی په کومه لار له مانۍ نه وتلی دی." ښیي چې برید تنې نه بلکې نجیب پلوه ځواکونو ترسره کړ اودتنې - ګلبدین د کودتا تبلیغات داپلتو اوتشې ادعاپرته بل څه نه و.
که چېرې دکب دشپاړسمې نېټې پېښې اوپدې اړه ددولت لخوا دتنې دکودتا په اړه تبلیغاتو ته وکتل شي داپوښتنه را پیدا کېږي چې ولې دولت ددې خونړۍ پېښې مخه ونه نیوله ؟ پدې اړه اجمل اتک یوسفزي څېړنې کړې او دخلقي اوپرچمي ملکي او پوځي کدرونو اوخادېستانو معلومات راغونډکړي او په فېسبوک کې د "شهنواز تنی ولې کودتا ته اړووت؟" خپاره کړي چې په لومړی برخه کې دپرچمي جنرال خندان څخه چې دنجیب له ارادتمندانو اوددفاع وزارت داستخباراتو مرستیال اودپېښې وروسته ددفاع وزارت دکشف رییس و په اړه لیکي :" په دغه وخت کې ترې ما

پوښتنه وکړه چې د تنې په کودتاء چې ټوله دولتي اداره خبره وه نو ولې یې نجیب ی٘ا نورو دولتي چاروا کو مخه نه نیوله ؟
جنرال صیب خنداان وویل چې ډاکتر نجیب ویل چې دا هر څه تاریخ لیکي او زه نه غواړم چې متعرض شم انتظار اوباسم چې تنی څه کوي ".
دنجیب له دې وینا څخه ښکاري چې هغه ته دانسانانو ژوند ، دهغوی دکورنیو برخلیک ،دخپل ګوند اودولت بدنامۍ اودپوځ کمزورۍ ارزښت نه درلود هغه ته داارزښت درلود چې خلقیان تاریخ محکوم کړي . خونجیب پدې نه پوهېده چې دی دروسانو له لوري دیوې وسیلې په توګه کارول کېږي ترڅو پوځ کمزوری شي اودې ته لاره هواره شي چې سیاسي واک شمال تلوالې ته ولېږدول شي .دا بیا د نجیب په هکله د کارملیانو دهغې خبرې سموالی ښیي چې ویل یې "سریې غټ ، عقل یې کم دی" .

دافغانستان دخلک دموکراتیک ګوند دویمه کنګره

دا ،خ، د ، ک چې دموسسې کنګرې په دایرېدو سره یې بنسټ کېښودل شو دواک دترلاسه کولو پورې یې په پټه اونیمه څرګند ډول فعالیت درلود.واک ته له رسېدو وروسته بیا هم دګوندمشرتابه دکنګرې درابللو لیوالتیا ونه ښودله اوګونددپخوا په شان دمرکزي کمېټې چې په سرکې یې عمومي منشي ولاړ و دپوځي ارګان په څېر ددولت اوټولنې لارښونه کوله.په ګوندکې دواک پرسر دمبارزې له امله چې خبره یې دګوندي مشرانو اوګوندي کدرونودزنداني کولو،وژلو، تبعیدولو، کودتایي هڅو اوپه پایله کې شوروي نیواک شو، نه یوازې افغان اولس ته بېساره بدمرغۍ راوړې بلکې زیات کړاوونه اودسرزیانونه دګوندغړو اوپه تېره خلقیانو ته ډالۍ کړل.داحالت ددې سبب شوچې دخلقي اړخ دغړو اوکدرونوله لوري دګوند داساسامې دپلې کولو او دکنګرې درابللو مسئله راوړاندې شي ترڅو دګوندي سازمانونو اودګوند مشرتابه ته رسېدل دمشروع ، قانوني اودموکراتیکې لارې چې ټاکنې دي پلې شي اوشته ناخوالو ته دپای ټکی کېښودل شي.دې غوښتنې ته دواکمنې کړۍ له لوري په هېوادکې دجګړوددوام په پلمه منفي ځواب ورکول کېده. دشوروي اشغال درې میاشتې وروسته د1359 کال دحمل په میاشت کې دکابل ښار په ځینوګوندي سازمانونو کې خلقیانو په خپل سر دسازمانونو مشرتابه هیئت ته ټاکنې ترسره کړې چې رهبرۍ ته یې یوازې خلقیانو لاره پیداکړه .دې کار پرچمیان راوپارول اوویې هڅول ددې حرکت فعالان وځپي چې خبره یې ترور اوزنداني کولو ته ورسېده. ددې فعالانو له ډلې څخه دکابل پوهنتون اړونده

سازمانونوکې "محمد سلیم علمي دپوهنتون مامور ترور او جوکت سنګهه دعلي آبادروغتون ډاکتر زنداني شول) ". ازموج تا توفان ، مخ 173) دپرچمیانو له لوري په خلقیانوفشار پایله داشوه چې دلوړوپوهنیزو بنسټونو محصلین اوددولتي ادارو ماموران اړشي دترور له وېرې اوخپلو کورنیو ته د نفقې دپیداکولو په موخه دپوځ اوڅارندوی لیکوته مخه کړي . دخلقیانو له لوري دکنګرې درابللو فشار پرواکمن فرکسیون(پرچم) اوشوروي سلاکارانو هغه وخت لا زیات شوچې دشوروي پوځیانو د وتلو او دواکمنۍ څخه دمستقلانه دفاع پوښتنه مطرح وه. کله چې دنجیب اوتڼي ترمنځ اختلافونه دپوځي مخامختیا ترکچې ورسېدل چې په واقعیت کې دامخامختیا ددوو ځواکمنو څېرو ترمنځ نه بلکې دواکمن ګوند ددوو سیالوفرکسیونو یا دپوځ اوددولتي امنیت د ځواکونو مخامختیا وه. خلقیانو دشته ستونزو اوکړکیچ حل دکنګرې په رابللو کې لیدلو خودنجیب ځواب داو" دکنګرې د دایرولو وخت نه دی هېواد دجګړې په حال کې دی " چې یوشمېر خلقي مشران هم ورسره همغږي وو چې دې خلقیانو دنجیب سره سیمه ئیز تړاودرلود اویا په مالي اواخلاقي فساد ککړوو .د پوځي مخامختیا وروسته چې دخلق دفرکسیون هغه ستره برخه چې دکنګرې درابللو غوښتونکي وه له ډګره واېستل شوه ، امنیتي حالات لا کړکېچن شول ، ددولت دکنټرول ساحه لا کوچنۍ شوې وه او دګوندیوشمېر بنسټ اېښودونکي اودمرکزي کمېټې غړي په جېل کې وو د1990 کال دجون په شپږویشتمه دګوند دویمه کنکره راوبلل شوه. دکب دمیاشتې دپېښې وروسته دمرکزي کمېټې ددېرشوتنو خلقیانو څخه څلورویشت تنه یا بندي اویا وتښتیدل اودڅلوروسووتنو شاوخوا ملکي اوپوځي کدرونه زنداني شول اوګڼ شمېر نور له دندو ګوښه اویا تېښتې ته اړشول . دپوځي ټکر وړاندې دشوروي داشغال پرمهال دګوند واکمن اړخ اوپه تېره شورویانو

دکنګرې د نه رابللو لامل جګړه ګڼله خو خبره په جګړه کې نه بلکې په ګوندکې دهغه خلقیانو شتون وو چې په کنګره کې دهغوی دګډون له امله دمسکو له خوا پرګوند تپل شوی مشرتابه بدلېده چې مسکو ته داډول بدلون دمنلو وړنه و ، ځکه دمسکو ګوډاګیان دګوند له مشرۍ ګوښه کېدل .دګوند دویمه کنګره چې ځېنو دهغې دایرېدل مثبت ګام ګڼه او فکر یې کاوه چې هغه به داسې پرېکړې وکړي چې ګوند متحداویوموټی اوپه هېواد کې دسولې اوټیکاو دټینګښت لپاره شرایط برابرکړي .ددې ګوندیانو داهیلې په نهیلۍ واوښتې ځکه کنګرې ته ټاکنې رنې نه وې اودانتخابي غړو نه انتصابي استازو اودهغو کسانو شمېر زیات ووچې دپورته څخه نیول شوې پرېکړې په پټو سترګو تائید او تصویب کړي.لیکوال هغه مهال په مسکوکې زده کړې کولې .ښایي هغه مهال یوازې په مسکوکې د څلورو سوو شاوخوا ګوندیانو زده کړې کولې .په شوروي اتحاد کې ګوندیان دکنګرې له دایرېدو څخه له رسنیو خبرشول اوروسته ویل کېدل چې دسفیر لخوا دوه تنه محصلین دکنګرې داستازو په توګه کابل ته استول شوي وو. دې انتصابي استازو له شرمه چاته نه ویل چې هغوی افغانستان ته په کنګره کې دګډون لپاره لېږل شوي وو. دااستازي لدې امله کنګرې ته استول شوي وو چې دکنګرې برخه والو ته وښودل شي چې حتی دبهرڅخه هم استازي کنګرې ته ټاکل شوي دي اومعنی یې داده چې په کنګره کې دټولنې دټولوطبقو اواقشارو استازو برخه اخېستې ده. که وویل شي دا استازي دچکچکو لپاره استول شوي وو مبالغه به نه وي. کله چې په شوروي اتحاد کې چې کنګرې ته داستازو دټاکنو لپاره اړین شرایط برابر و ټاکنې ترسره نشوې دا چې په هېوادکې جګړه روانه وه ، دپلازمېینې اوولایتونو، ولسوالیو اوولایتي مرکزونو ترمنځ دتګ اوراتګ خوندي لاره یوازې هوایي لاره وه څه ډول به ټاکنې ترسره شوې وي .عبدالقدوس غوربندي

دنجیب الله اوحفیظ الله امین له ارادتمندانو دکنګرې ترکیب اودکنګرې له لوري دګوند نوی ټاکل شوی مشرتابه داسې انځوروي :
- "دبریالي پټ تشکیلات چې ځانګړې رهبري ، موخې اوسازمانونه یې لرل ...
-بل ځواک چې دګوند په دننه کې یې (ګوندګی) جوړکړی و چې په نجم الدین کاوياني اوفریدمزدک پورې اړه لرله دوی دجمعیت دنظارشورا پټ غړي وو...
-ښاغلی کشتمند دکنګرې چلوونکی اوپه هغه پورې تړلي فاسد بوروکراتان...
-هغه ځواک چې په کنګره کې یې دګډون حق نه درلود دخلقیانو هغه ستره برخه وه چې دشهنوازتڼي له کودتا وروسته په زندان کې وو ... ، هغوی دکنګرې پر قانونیت اوهغې ته داستازودټاکنو په څرنګوالي اوپه تېره داچې رهبري یې دپټو ، مستقیمو اوعمومي رایو له لارې نه وه ټاکل شوې اعتراض درلود.
-هغه ځواک چې نجیب الله اودملي روغې جوړې تګلارې ته وفادارګوندیان وو...
خودتمې خلاف اوحیرانتیا سره دمرکزي کمېټې په لست کې هماغه پخواني نومونه ولیدل شول ." (نګاهې به تاریخ حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، مخونه 116 - 117)
غوربندی لکه ددې ګونددمرکزي کمېټې دنوروغړو په شان دګوند مشرته دخپلې وفادارۍ په څرګندولو سره دمشر دهرې پرېکړې ملاتړ کړی اولاس یې ورته پورته کړی دی که څه هم ورسره همغږی نه و . دغوربندي داخبره چې "دتمې خلاف اوحیرانتیا سره دمرکزي کمېټې په لست کې هماغه پخواني نومونه ولیدل شول " کوم چې دشوروي ښکېلاکګرو همسفر اودشوروي

دنیواک اردلیان وو . یوشمېرېي دشوروي دپنځم ستون اونور بیادنظار شورا پټ غړي وو . عجیبه داده چې دګوند دمشرتابه لپاره دنجیب له خوا په ترتیب شوي لست کې کنګرې دنظار دشورا پټ غړي نجم الدین کاویاني او فریدمزدک دګوند مرستیالان اودشمال تلوالي بغاوتګر جنرالان (عبدالرشید دوستم اومومن) دمرکزي شورا غړي وټاکل.د کنګرې له لوري دګوند نوي مشرتابه ته دکارمل زیات شمېرپلویانو او سکتاریستي فکرونو خاوندانو لاره ومونده چې دنجیب مخالفان وو.دګوند په رهبرۍ کې دنجیب دمخالفانو غښتلتیا ددې سبب شوله چې نجیب اړشي دهغوی په غوښتنه له شوروي اتحاد څخه دکارمل راستنېدو ته غاړه کېږدي البته شورویانو هم په خپل وار پرنجیب فشار راوړچې کارمل بېرته هېوادته راستون شي.

ددویمې کنګرې ددابېدو پایله داشوه چې پښتني ضد اودملي روغې جوړې ضد کړۍ په واکمن ګوندکې لاپیاوړې شي ، دنجیب خلاف ودرېږي ، هغه ناکامې تېښتې ته اړ او داسلامي انقلاب دبري په نامه په هېوادکې دځمکې پرسر محشر جوړشي. دا ګوندیانو اوافغان اولس ته دنجیب دکنګرې اصلي ډالۍ وه او نجیب په ویاړ ویل " زه وم چې له پنځه ویشت کلوورو سته مې دګونددویمه کنګره راوبلله." دلته داپوښتنه راپیداکېږي په څه شي ویاړ، په دې ویاړ چې په ګوند کې سکتاریستي ډلې پیاوړې شي ، افغانستان دتجزیې له ګواښ سره مخ شي اودهېواد دوروستۍ نیمې پېړۍ دتمدن ټولې نښې نښانې پوپناه شې ؟ ښایي دنجیب پلویان پدې اړه ووایي چې وایي هم کارملیانو دواکمنۍ خلاف کودتا وکړه اونجیب ملامت نه دی. خودوی پدې سرنه خلاصوي اویا داوړتیا اوبصیرت نلري وپوهېږي چې دا د نجیب تېروتنه یا ناپوهي وه چې په کنګره کې یې دملي پخلاینې مخالفین په ګوند مسلط اودبېساره واک او ځواک خاوندان کړل. دبېلګې په توګه

کوم هوښیار اوځیرک سیاستوال به ددوستم په شان دایم الخمر لوېدلی وګړی د ګوند مشرتابه ته راپورته کړي ، هغه ته به د اتل لقب ورکړي اودیوې فرقې قوماندان به یې مقررکړي؟ددې پوښتنې ځواب به داوي چې دنجیب په شان دپردیو له لوري واک ته رسول شوی ولسمشربه په داډول احمقانه کار لاس پورې کوي.

دویمې کنګرې دا ،خ،د ،ګ نوم دوطن دګوند په نامه واړاوه اودګوندنوې تګلاره اواساسنامه یې هم تصویب کړه خودګوند دلارښونکي هیات غړي یې هماغه کسان وټاکل چې پوره لس کاله یې ګوند رهبري کاوه خو دشوروي دمزدورانو تله پکې لا درنه شوه .دې دامعنی لرله چې په کنګره (ورکشاپ)سور رنګه ګاډی (موټر) ترمیم او دسره رنګ پر ځای هغه تور رنګ کړي خو انجن یې هماغه زوړانجن او مهمې پرزې یې پخوانۍ زنګ وهلې پرزې وي چې دخوځښت پر مهال دتېرپه شان په خورا سختۍ اوټیلو ټمبو سره په خوځښت را شي چې هغه به هېڅکله هم مزل ته ونه رسیږي له خوځښت ولویږي او دګاډیو مړستون ته ولېږل شي.

دخلقیانو اوجهادیانو بچیانو اوپښتنو ځوانانو!

ډاکتر نجیب الله دافغانستان خلک دموکراتیک ګوند(ا، خ ، د ، ګ) په انشعاب کې د ببرک کارمل مشري ومنله او دکارمل په سووېتستي فکري مکتب کې وروزل شو. نوموړی دشوروي دخونړي یرغل سره سم اشغالګرو دهېواد دڅارګرې ادارې (خاد) مشروټاکه .په دې دوزخي اداره کې یې دکی جی بی بشپړ باور ترلاسه کړ او دببرک کارمل پر ځای یې د دولت دمشر په توګه مقرر کړ .د ګرباچف ددستور له مخې د نجیب له لوري دملي روغې جوړې دتګلارې اعلان ، دافغانستان څخه دشوروي لښکروو تل ، دنجیب دحکومت دنسکورېدو وروسته په افغانستان کې دځمکې پرسر محشر جوړېدل، دشمال تلوالې ملي او پښتني ضد جنایتونه ،د نجیب له خوا ددې وحشت او بربریت دراتلو وړاندوېینه اودطالبانو له لوري دنجیب بیله محکمې په دارځړول هغه څه دي چې د ځینو ناخبره ځوانانوله انده نجیب اتل شي . پدې لیکنه به ددې ځوانانو دپلرونواو ددوی دکورنیو د مشرانو ،دخپلواکۍ دګټلو دمبارزانو په وړاندې په خپله دنجیب ، خادیستانو اودده دحکومت چلند اوکارنامو ته ځغلنده کتنه وشي:

الف - د خلقیانو بچیانو!

که د پخواني ا،خ،دګ د پرچمیانو زامن اولونې دخپلو پلرونو اومیندو سره دکورني تړاو له امله نجیب خپل اتل ګڼي، حق لري او ملامت نه دي، ځکه د دوی پلرونه اومیندې د نجیب په شان د شورویانو د اشغال له برکته دواک اوځواک، شان اوشوکت خاوندان شول اود اشغالګرو سره یې په ګډه په افغان اولس مېچنې وګرزولې نوهغوی باید نجیب اتل وګڼي ، خو د خلقیانو بچیانو ته لاندې یو لړ یادونې اړینې دي چې و یې لولي او د نجیب په اتل ګڼلو اویا نه ګڼلو بیا له سره فکر وکړي.

۱) کله چې ستاسو پلرونو د افغانستان خلک دموکراتیک ګوند جوړ کړ، کارمل شورويانو ولمساوه چې خپله لاره ترې بېله کړي، ځکه چې په خلقيانو يې بشپړباور نه درلود ،هغوی يې وروسته پاتې کليوال او کلک ناسيونالستان ګڼل چې هېڅکله به سوېتستان نشي .
۱) کله چې کارمل دستاسو دپلرونو په وړاندې د ا،خ،د ،ګ په نامه موازي ګوند جوړکړچې نجيب يې دفعالانو څخه و په خپلو تبليغاتو کې يې دسلطنت ،حکومت اونوروسياسي ډلو په پرتله ستاسو پلرونه ډير غندل ، ډول ډول تورونه اوتومتونه يې پرې لګول اوهغوی يې دسي آی اې جاسوسان ګڼل .ښايي دپرچميانو بچيان نن هم تاسو دسي آی اې دجاسوسانو بچيان وګڼي خوتاسو نجيب ته اتل وايئ.
۳) ستاسو پلرونودثورکودتا يا انقلاب وکړ،کارمل اوکارمل ته وفاداروپرچميانو اوپه هغوکې نجيب دخلقيانو پرضدنارواتبليغات اوتاسو دپلرونو دحکومت خلاف دسيسې جوړولې .ددې دسيسو عاملين چې نجيب هم پکې و ،ستاسو پلرونو دشورو يانو په غوښتنه کارمل ، نجيب اونورپرچميان سفيران کړل . سره لدې پرچميانو ستاسو دپلرونو دحکومت خلاف د پوځي کودتا پلان جوړکړ،کودتا کشف اوشنډه شوه .سفيران راوغوښتل شول خوهغوی هېواد ته راستانه نشول.
۴95) د نجيب په شمول پرچمي سفيرانو بيا سفارتونه چې د افغانستان ملي شتمني ده چور کړل او د شوروي تر حمايت لاندې ختيځې اروپا ته وتښتېدل. په ټولوکې نجيب دسفارت زياته پانګه له ځان سره وړې وه . دوی به ستاسو دپلرونو په اړه جعلي اسناد اندروپوف ته (چې دغه مهال د کي جي بي مشر و) ليږل چې ګواکې خلقيان قبيلوي پښتانه دي، تاسو غولوي ، هغوی سوسيالستي ټولنه نه جوړوي او...

۵) تردغو شیطانتونو وروسته روسانو پر افغانستان یرغل وکړ او نجیب د کارمل سره یوځای په شوروي ټانکونو سپور افغانستان ته دیرغلګرو داردلي په توګه راغی او له شورویانو سره یې د ګران افغانستان په نیولو او د خلقیانو د واک په ړنګولو کې برخه واخیسته. نجیب د خاد رییس شو، داشغال ضدټولو افغانانو ترڅنګ به یې آزادخیاله خلقیان دامینیانو یا باندیستانو په نامه بندي او شکنجه کول اوګڼ شمېر یې اعدام هم کړل. دادوه ټکي هم هېر نشي .یوداچې پرچمیانو هرخلقی امینی اوباندیست باله اوبل دا چې زموږ په خاوره دشوروي اشغالګرو دتیري اصلي موخه " د اکثریت (پښتنو) د یکتاتوري ختمول اودولتي ځواک اقلیتونو ته لېږدول و. "(الیانوفسکی، دافغانستان پرضد نااعلان شوې جګړه، مخ 89) نجیب دشوروي اشغالګرو داردلي په توګه پوره دولس کاله دشورویانو دپښتني ضد تګلارې رښتینی پلې کونکی پاتې شو اوملي ضد پښتون دښمنه کړنې یې تردې کچې چاغې اوپیاوړې کړې چې بالاخره پرافغانستان واکمنې شوې .

۶) کله چې شوروي مشران پوه شول چې دافغانانو دمقاومت له کبله افغانستان دشوروي په شپاړسم جمهوریت نه اوړي ، دګرباچف دواکمنۍ پرمهال شورویانو د افغانستان څخه دخپلو پوځونو د ایستلو پرېکړه وکړه اوخپل ډاډمن نوکر نجیب یې د افغان حکومت مشر وټاکه. پرچمیانو د ده پر ضد مظاهرې وکړې، خو خلقیانو دنجیب ملاوروتړله چې ستاسو دپلرونو دملاتړ له برکته نجیب خپلې پښې ټینګې کړې.

۷) نجیب دیوه پرچمي په توګه ستاسو په پلرونو باور و نه کړ داردو دکمزورولو او ددولتي امنیت او ملیشه یې لښکرو په جوړولو او تقویه کولو یې لاس پورې کړ. کله چې ستاسو پلرونو (خلقیانو) ورته وویل چې

اردو مه کمزورې کوه ، نو پرشهنواز تڼي او خلقیانو یې کودتا وکړه او ستاسو پلرونه یې دکودتا په توروژل ، بندیان یې کړل اوله پوځ څخه وشړل.
۸) خادستانو به ستاسو پلرونه دجګړې په ډګرکې له شا څخه ویشتل،دسیسې یې ورته جوړولې چې یا یې بندیان او یاله دولتي دندو ګوښه کړي حتی ستاسو پلرونه یې تروړهم کړل .
۹) دهغوخلقیانو زامن اولونې چې پلرونو یې دتڼي اوخلقیانو خلاف پوځې برید کې د نجیب ملاوروتړله او ځېنو یې مستقیماً ددولتي امنیت اودوستمي ملیشو سره ګډ دخپلو ټوپکو شپېلۍ دخپلو خلقي ملګرو په لور وګرزولې باید له خپلو پلرونو پوښتنه وکړي چې دوی ولې دخپل نه پخلا کېدونکي سیال سره لاس یوکړ اودخپلو ملګروخلاف یې مورچلونه ونیول ؟
ب- د جهادیانو زامنو!
۱) تاسو ته باید وویل شي ستاسو پلرونو چې د شورویانو څخه دوطن دآزادولو په پاروسله واخېستله اوداشغالګرو په وړاندې جهاد کاوه. کله چې به ستاسو پلرونه دجګړې په ډګر کې دشوروي پوځیانو اویا دولتي ځواکونو له لوري اسیر او نیول کېدل اویا په دولتي ادارو اوپوهنیزوبنسټونو کې داشغال ضد شک پرې کېدلو دولت بندیانول. ستاسو پلرونه بل چا نه بلکې دنجیب په لاس جوړشوي خاد شکنجه اوبیا یې چانواري کول.
۲) نجیب تردې کچې ستاسو دپلرونو څخه کرکه لرله چې په جګړه کې ستاسو اسیرشوي اویا تسلیم شوي پلرونه سمدلاسه بېله محکمې وژل . په 1359 کال کې د2500 تنو شاوخوا ستاسو پلرونه دهرات په ښار ورننوتل دولایت دمقام ، سیمه ئیزې رادیو اوهوایي ډګر پرته په ښارواکمن شول.دښار دبشپړسقوط له وېرې د دولت یوغټ پلاوی چې په هغوکې د

کارمل لوی پوځي سلاکار، ددفاع اوکورنیو چارو وزیران اودخادرییس نجیب هم و هرات ته لاړ چې دهرات دبشپړ سقوط دمخنیوي په موخه اړین تدبیرونه ونیسي .پرېکړه وشوه چې شوروي اوافغاني لښکرې ښارمحاصره کړي اوتبلیغاتي پاڼې دچورلکو په واسطه په ښارکې واچوي چې ښارمحاصره دی اوهغه مجاهدین چې تسلیمېږي هغوی ببښل کېږي .داپاڼې نجیب او دفاع وزیر لاسلیک کړې. کله چې داتو سوو شاوخوا ستاسو پلرونو دریو جوماتونو ته دبښني په تمه پناه یووړله اووسلې یې پرځمکه کېښودلې په یوه شپه نجیب د دریو سووتنوشاوخوا ستاسو پلرونه بېله محکمې ووژل خو دشوروي لوی پوځي سلاکار دمخالفت له امله نجیب ستاسو دپلرونو قصابي ودروله . شوروي سلاکار په خپل کتاب کې دنجیب دا جنایت ځناورتوب اوهغه د سپي زوی یادوي .
۳) کله چې به ستاسو په پلرونو روسانو او دولتي ځواکونو او ملیشو له هوا او ځمکې عملیات کول، دمسعودجنکیالیو ته به یې خبر ورکړ چې موږ یوه لار پریښې چې اشرار پرې وتښتي، تاسو ورته کمین ونیسئ او ویې ولئ. مسعود هم که ستاسو پلرونه وژلي دي، د نجیب په مشرۍ د خاد په مرسته یې وژلي دي. ددولت اومسعودترمنځ داهمکاري دهغوپټو لوزنامو له مخې کېدله چې مسعود د شورویانوسره لاسلیک کړې وې.
۴) نجیب شوروي اشغالګرو پوځیانو ، ستاسو دپلرونو قاتلانو ته د ګلونو امیلونه اچول اومډالونه ورکول خو ستاسو کلي یې په سکاډ ، لونا ، اوراګان او هوايي بمباریو دخپل واک تروروستۍ ورځې ویشتل.
ج- پښتنو ځوانانو!
هېڅ افغان اوپه تېره سیاستوالو اولیکوالو ته نه ښایي خپل هېوادوال په پښتنو اوغیر پښتنو اوپښتنانه په درانیو اوغلزیو وویشي ځکه دا دافغان اولس ددښمنانو غوښتنه اودملت جوړونې په لاره کې دډېرو اچولو افغاني

ضد هڅه ده .خو ځینې ځوانان لدې امله د نجیب مینان دي چې هغه پښتون و .افغانستان دګڼ شمېر ورونړو قومونو ګډ کور دی . ټول وروڼه قومونه که غټ دي یا واړه ، دیوبل څخه برتري نلري ، مساوي حقونه اودوطن په وړاندې ګډه مسؤلیتونه لري . خو که هرقوم اوتوکم دخپل قوم اړونده سیاستوال یامشر ترشا ودرېږي ښېله دې چې دهغه مخینې ، کړنواوکارنامو ته وګوري پایله یې داکېږي چې دوطن دخادمانو اوخاینانو فرق ونشي .له بده مرغه دهېواد روان اوږدمهال کړکېچ ، کورنیو شخړو اوجګړو ،دپردیو لاسوهنو او پرله پسې اشغالونو زموږټولنه وویشله اوپه تېره داشغال مشهورفورمول "بېل یې کړه ، ایل یې کړه "ځینې سیاستوال وپېرل او داپېرل شوي خاین سیاستوال دافغان اولس دوېشلو په موخه دخپل قوم اوتوکم ترشا ځانونه پټ کړي دي اوقومي دښمنیو ته لمن وهي.له بده مرغه وینو چې ځینې تاجکان داحمدشاه مسعود، ځینې ازبک دعبدالرشید دوستم او هزاره وروڼه دعبدالعلي مزاري څخه اتلان جوړوي چې هغوی بل څوک نه بلکې دافغانانو اودخپلو قومونو قاتلان دي اوپښتانه ځوانان بیا دنجیب څخه اتل جوړوي چې دخپلو هېوادوالو په وژنو اوپردیپالنه کې دمسعود، دوستم اومزاري څخه شاته نه دی پاتې شوی .دا څلور واړه دکی جی بی سره ټینګې اړیکې لرل اوکی جې بې ددوی دنږدې کولو په چاره کې بریالۍ هم وه .ددوستم اونجیب تودې اړیکې چې نجیب دا بداخلاقه او بېسواده کارکر ترډګرجنرالۍ ورساوه اوداتل لقب یې هم ورکړ.نجیب ددوستم د واده ټول لګښتونه ددولت له بودجې ورکړل او مېرمنې ته یې قېمتي جامې اوګڼې هم ډالۍ کړې .په جهادي مشهورو قوماندانو لکه عبدالحق ، اسمعیل خان ، حقاني ، قاري بابا ،ملا ملنګ ، امان الله کې یې یوازې احمدشاه مسعود ته ددفاع وزارت وړاندیز وکړاوډېره موده یې دافغانستان ددفاع وزارت

ځوکۍ بېله وزیره مسعود ته تشه پرېښودله . مزارۍ خویې دحزب وحدت اسلامي مشرۍ ته ورساوه.
دنجیب ځېنوکارنامو ته په تېرو لیکنو اوهمدې لیکنه کې ځغلنده کتنه شوې ده اودلیکنې په دې برخه کې به دپښتنو اوپښتو په وړاندې دنوموړي کارنامو ته ګوته ونیول شي:
۱) نجیب دپښتون په توګه دخپلې مورنۍ ژبې سره ځرنګه چې ښايي مينه نلرله، دوې بېلګې يې دادي . نوموړی یوګوسلاویا ته دناپېیلو هېوادوغونډې په نیت روان و، دلنډ وخت لپاره په جلال آبادکې تم شو.دجلال آباد دخلکو غونډې ته یې وویل چې په فارسي خبرې وکړم که په پښتو؟ ټولو وویل په پښتو.نجیب وویل ښښه غواړم چې هلته ځوک په پښتو نه پوهېږي اوزموږ پښتو ترجمانان نشته بیا یې ننګرهاریانو ته په دري وینا وکړه. که دا ومنوچې هلته پښتو ژباړونکي نه وو نجیب به له ځان سره یو ژباړونکی بوولی وای.له بله پلوه دناپېیلو هېوادونو په غونډه کې هسې هم نه په پښتو ځوک پوهېدل اونه په دري. همدارنګه هغه په فرانسه کې د یونیسیف لخوا رابلل شوي نړیوال کنفرانس کې دايراني په ځېر په ايراني فارسي لهجه وینا وکړه.
۲) نجیب هغه لړکیو ډلو ته چې په هېواد کې یې دفدرال نظام لپاره مبارزه کوله اوپښتنې ضد دریځ یې درلود د سیاسي اوتبلیغاتي فعالیتونو پراخ امکانات ورکړل اودولت ورسره مالي مرستې هم کولې چې دببرک کارمل دواکمنۍ پرمهال داسې نه وو شوي. دبېلګې په توګه په کابل کې د " مرکز انسجام ملیت هزاره"یوه ځانګړې اداره جوړه شوه چې "دغرجستان" په نامه یې یوه مجله هم خپروله .دې مجلې دافغانستان په دننه کې دفدرالي جوړښت په بڼه د"غرجستان " په نوم دیوه خپلواک سیاسي - جغرافیایي تشکل دجوړېدو غوښتونکی و .دوی "غور" دهزاره ګانو اصلي ټاټوبی باله

چې ګوا کې پښتنو دا سیمه په زور نیولې ده .د" مرکزانسجام ملیت هزاره" او "غرجستان "مجلې دکارکونکوتنخوا اولګښتونه ددولت له بودجې څخه ورکول کېدل.د نجیب د خاد اداري شیعیه ګوندونوته بل ستر خدمت داو چې د شیعیه ګانو اوه تنظیمونه یې دعبدالعلي مزاري ترمشرۍ لاندې په یوه واحد ګوندکې تنظیم کړل .

دنجیب دواکمنۍ پر مهال دستمیانو ګوند (سازمان انقلابي زحمتکشان افغانستان یا سازا) چې په ډاګه یې پښتني ضد اوافغاني ضد مسایلو ته لمن وهله ،په څرګند ډول میدان ته راووت اوپه کابینه کې یې دصدراعظم دمرستیال په شمول مهم وزارتونه ترلاسه کړل. دې ډلې هم د " میهن" په نامه اونیزه لرله اوپه خپرونو کې یې دافغانستان پرځای د " خراسان " اودافغانانولپاره د"خراسانیا نو" اصطلاح کاروله.ددې اونیزې لګښتونه هم دولت ورکول.اوس تاسې دنجیب پښتانه مینان قضاوت وکړئ چې نجیب د ملي ضد او پښتني ضد ډلو پیاوړتیا ته مرسته کړې ده چې یوملي مشر هېڅکله هم داسې ملي ضد کارنه کوي.

۳) د1359 کال ددلو ې په دویمه نیمایي کې په جلال آباد کې یوولس تنوشوروي پوځیانو دیوې پښتنې کورنۍ په دریو نجونو دهغوی دپلرونو ، میندو، ورونو اوخویندو ترمخ جنسي تېری وکړ، وروسته یې دایوولس کسیزه کورنۍ ووژله ،دهغوی په جسدونویې تیل واچول او ویې سوځول اوددې کورنۍ یوولس پسونه یې خپلې قطعې ته یووړل .نجیب" دا جنایت په بدلو جاموکې د غلیم کارګني." خو شوروي جنرال" داجنایت دشوروي پوځیانو کار بولي" دلته دنجیب افغاني ضد اوشوروي پالنې اصلي جوهر بربنډېږي چې دخپلو بادارانو دخوشالولو لپاره یې دشوروي پوځیانو جنایت دخپلو وطنوالو په غاړه اچولو.البته ګوډاګیان ټول ګډې ځانګړتیاوې لري. شاوخوا دوه کاله وړاندې امریکایانو په یوه هوایي

بمباردکې په وردګوکې بېګناه ملکي خلک ووژل .امریکایانو وروسته دهغوی کورنیو ته دخپلې تېروتنې خوبربندۀجنایت له امله نقدي مرستې وکړي اوبښنه یې وغوښتله خو دغني حکومت داملکي وژل شوي هېوادوال وسلوال طالبان ګڼل.

۴) نجیب د پکتیا اوخوست یوشمېرمشرانو ته د ارګ په یوه غونډه کې وروسته له هغې چې هغوی له ده څخه غوښتي و چې دتنې دکودتا په توربندیان شوي افسران وبښي . نجیب ورته ویلې و » :دوستم ما ته د غوښنو دېوال جوړ کړی دی او ساتي مې خو تاسو را باندې کودتا کوئ.» او ښېله دي چې دهغوی سره خدای په اماني وکړي له خپل ځای جګ اوله غونډې وتلی و .آیا کوم سیاستوال به قومي مشرانو ته داسې سپکاوی وکړي خونجیب داسپک کارکړی دی.

۵) نجیب په ښکاره ویل چې حکمتیار به پرې نه ږدم کابل ته را ننوزي.هغه دخپلوګوندیانو یوې غونډې ته ویلي و ": له شماله به مسعود له غربه به هزارګان له جنوبه به حقاني او سیاف او له ختیځه به عبدالحق په کابل راشي او په خپلو کې به داسې وجنګیږي چې د کابل په کوڅه کوڅه کې به وینې تویې شي، ' مجاهدین به بدنام او موږ به نیک نام شو .د غونډې یوه برخه وال ترې وپوښتل چې داسې ده نو موږ بایډ د وطن د لوړو ګټو په خاطر قرباني ورکړو او حکومت د مجاهدینو په منځ کې داسې چا ته وسپارو چې ثبات ټینګ کړای شي خیر دی زموږ یو څو ملګري دې پکې قرباني شي خو چې نظام ونه پاشل شي ' د نجیب ځواب دا و چې د مجاهدینو په منځ کې حکمتیار دغه قوت لري خو هغه رانه نشي راتللای زه غواړم هغه بېرون پاتې شي ' کله چې ورته وویل شول چې آیا موږ پخپله د نظام ړنګولو ته زمینه برابره وو ؟

د نجيب ځواب دا و : " همګی راميمانيم خو حکمتيار از پيشم آمده نمی تواند وی بيرون و ديګران را داخل ميکنيم باز ديګران ازدست او حکومت کده نميتانه"....

د خلقيانو اوجهاديانو بچيانو اوپښتنوځوانانو ! د پاسنيو څرګندونو سربېره تاسو ته ښايي چې دنجيب د شخصيت اوکارنامو په اړه ځان خبرکړئ ، ترڅوهغه ښه وپېژنئ .تاسو يا دبې خبری ، يا دنجيب دپه زړه پورې ويناوو او دنجيب دخيانتونود شريکو کسانو دناسمو تبليغاتو له کبله تېرايستل شوي ياست او نجيب اتل ګڼئ .ستاسو دځېنو بې خبرې لدې ښه ښکاري چې نجيب خلقی ګڼي پداسې حال کې چې هغه پرچمي او د ببرک کارمل له ارادتمندانو څخه و .نجيب الله ستاسو اتل نه، بلکل ستاسو د پلرونو قاتل دی.په اتلانو پسې مه ګرځئ هڅه وکړئ تاسو هريو په خپله اتل شئ.

نجیب د ببرک کارمل د مدرسې غوره شاګرد

لکه څرنګه چې ګوند دهمفکرانو یوسیاسي جوړښت دي ، دجوړېدو موخه یې سیاسي واک ترلاسه کول دي او واک ته درسېدو په موخه دمبارزې پرمخ وړلو مختلفې بڼې غوره کوي.اوس به دپرچمیانو دمبارزې بڼې ته ګوته ونیسو . که څه هم دا،خ،د،ګ په اساسنامه کې په پارلماني مبارزه ټینګارشوی و هغه اساسنامه چې د انشعاب څخه مخکې د واحد ګوند په مرکزي کمېټه کې تصویب شوې وه .دانشعاب وروسته دکارمل ډلې هم ددې اساسنامې دپلې کولو ادعا لرله چې هغه دپارلماني مبارزې له لارې واک ترلاسه کول و. خوعملاً یې دمبارزې بله بڼه غوره کړې وه اوهغه به دکارمل څخه واورو: " د تکنالوژۍ او داطلاعاتو او اړیکو د پرمختګ ، دنړیوالو شرکتونوترمنځ دراکړې ورکړې دزیاتېدواودنویونړیوالوهمکاریودمنځته راتلوله امله زموږنړۍ کوچنۍ شوېده اوهره پېښه که هرڅومره کوچنۍ هم وي نړۍ ترې اغېزمنه کېږي.دملي یوازیتوب وخت تېرشوی دی او راتلونکی برخلیک دزبرځواکونوپه لاس کې دی . ګوندي هویت موباید سوسیالستي لوری ولري اوکدرونه په همدې روحیه وروزو" .(نګاهې به تاریخ حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، مخ27)دکارمل پاسنۍ وینابښیي چې دپرچم ګوند اړینه ګڼله خپل برخلیک دوخت زبرځواک شوروي اتحادته وسپاري اوخپل ګوندي ملګري شورویانوته په وفادارۍ وروزي. دا دکارمل دمدرسې بنسټیز اصل و.همدالامل و چې پرچمیانو په خپلو میټېنګونو، ګوندي حوزو، خپرونو اوتبلیغاتو کې یوازې شوروي اتحاد یاداوه ، دشوروي اتحادبهرنۍ تګلارې یې تائیدولې، دشوروي دکمونست ګوند دمشرانو صفتونه یې کول اوخپل صفوف یې شوروي اتحادته په وفادارۍ روزل .

ثریا بها دنجیب دورور مېرمن اودپرچم دفعالانوڅخه چې میراکبرخیبر دخپلې لورپه نامه په کابل کې دشوروي سفارت مېلمستیاوو اومجلسونو ته له ځان سره بیوله لیکي: " له بده مرغه دپرچم دګوند دزیاترو مشرانو دوجود ټولې برخې روسي شوې وې . هغوی انساني اوملي ارزښتونه دشوروي اوسویتیسم دګټو پربنسټ تلل. سلطانعلي کشتمند...، به که کوم ملګري دشوروي په شوونیسم کوچنۍ نیوکه وکړه هغه به په غوسې سره دنومورې انقلابي ایمان ترپوښتنې لاندې ونیو اوپه هیجاني ډول به یې ویل چې ماته دآمو سیند هغه خوا ټولې غوماشې دجیټ الوتکې دي." (رها دردریا ، مخونه 108 - 109)

دشوروي د سفارت په مېلمستیاوو اوخصوصي غونډو کې دپرچمي مشرانو دګډون په اړه افغان سیاستوالو اولیکوالو یادونې کړې دي اودپرچمیانو پرته په شوروي سفارت کې دوخت دنوروسیاسي ډلو دشتون په اړه څه نه دي ویلي . دپلوشې جریده د1374 کال په دریمه ګڼه کې دسردارمحمدداود دکابینې دیوه غړي له قوله لیکي: " موږ په کابل کې دشوروي سفارت لخوا رسمأ دځینو خبرولپاره نومورې سفارت ته بلل شوي وو ، کله چې سفارت ته وردننه شوو نودسفارت کارکونکو موږته هرکلی ووایه ، دی (کارمل) هم لکه د سفارت دیوه غړي په توګه دهرکلي ویونکو په ډله کې ولاړ و " .

افغان ژورنالست شاه زمان وریځ ستانیزی دمحمد داوددواکمنۍ پرمهال په کابل کې دشوروي په سفارت کې دیوه دعوت داسې انځور کاږي :« په سفارت کې دسفارت غړواوپخپله سفیرپوزانوف دمیلمنوهرکلی کاوه. صالون ته ننوتم، ومې لیدل چې دپرچم وتلي غړي دببرک کارمل، اناهیتا ، بارق شفیعي اونوروپه شمول چې شمېرېې شلوتنوته رسېده لکه دسفارت دغړوپه څیردمیلمنوهرکلی کاوه. خودخلقو له اړخه هیڅوک هلته نه وو.

شورویانو هیڅکله هم دخلق اړخ نه دعوتاوه. موږهم دډیروخت راهیسي دخلقیانو هیڅ یو غړی په دعوتونوکې ندی لیدلی. اوشورویانو هم خلقیانو ته کومه لیوالتیا نه لرله »(سهل انګاري محمدداودخان وکودتای « ۷» ثور، مخ ۷)

دپرچمیانو مشرببرک کارمل دشوروي پالنې په مینه کې دومره ډوب وچې دخپل زوی نوم یې وستوک (ختیځ یا شرق) ایښی و.

کله چې په 1968 کال کې شوروي ځواکونو په چکوسلواکیا پوځي یرغل وکړ اوهلته یې خپل لاسپوځي واک ته ورسول دپرچم په جریده کې دشوروي اتحاد دا پوځي لاسوهنه انټرناسیونالستي دنده وګڼل شوه.هغه مهال د ختیځې اروپا دسوسیالستي هېوادونو پرته ټولې نړۍ دشوروي تېری وغانده.

پرچمیان په شوروي پالنه کې تردې کچې پرمخ تلل چې دخپل مسلمان اولس د دیني اومذهبي احساساتود درک وړتیا نلرله اوددې خیال یې هم نه ساتلو چې دخپلو بادارانو دخوشالولو په موخه په خپلو څرګندونو اوکړنو سره خپل مسلمان خلک خوابدي کوي .ښه بېلګه یې دلینن دزوکړې دسلم دتلین دنمانځلو په مناسبت دپرچم په فوق العاده ګڼه کې دلینن دانځورسربېره دبارق شفیعي شعر خپرول و چې هغه په لاندې بیتونو پای ته رسېدلی و :

برای این دست آوردهای بیمانند
ما به آن حزب پیشقدم درود میفرستیم
وبه مردم قهرمان
مابه آن پیشوای بزرګ درود میفرستیم
به لینن بزرګ .

ژباړه:
ددغوبېساره لاسته راوړنو لپاره

موږ هغه مخکښ ګوند ته درود استوو
او اتلو خلکو ته
موږ هغه سترلارښود ته درود استوو
ستر لینن ته.

دشعر خپرېدل دملایانو دسخت غبرګون سبب شو ، په کابل کې یې لویه مظاهره تنظیم کړه او دهېواد دګوټ ګوټ څخه ملایان کابل ته راغلل ، دپل خشتي په جامع کې یې شپې اوورځې تېرولې اودجومات له منبر نه یې دکینې لاسوا وشوروي اتحاد پرضد ویناوې کولې، دپرچم دجرېدې دبندولو ، دهغې دمسؤلینو اوشاعر دمحکمې غوښتنه یې کوله. سلیمان لایق چې دپرچم دجرېدې مسول مدیر واودیني زده کړې یې هم کړې دي په دې هکله په یوه لیکنه کې لیکي چې په اسلام کې یوازې په حضرت محمد(ص) اودهغه په اولادې درود ویل جواز لري ،د دې شعرخپرول غندي اود دې لپاره چې ځانته برآت ورکړي داهم اضافه کوي چې د ده پرته د جریدې دتحریر هیآت ټولو غړود کارمل ، خیبر ،اوکشتمند په شمول د شعرپه خپرولو ټینګار درلود . لایق نه پوهېږي چې ده د جریدې د مسؤل مدیر په توګه دهرچا نه زیات په جریده کې ددې شعر دمخنیوي مسؤلیت درلود .حکومت دملایانو دغوښتنې سره سم اړشو چې دپرچم جرېده د99 ګڼو دخپرېدووروسته بنده کړي. ددې شعر دخپرولو پایله داشوه چې دهېواد دودیزه ملایان دسیاسي اسلامپالو ډلو سره ګډه ژبه ومومي اودپل خشتي دجامع دمنبر څخه دمترقي ځواکونوپه وړاندې د واحد ستېژ په څېر ګټه پورته کړي اوله بله پلوه په کینې لاسو اوروږ اندو دکمونست ،ملحد اومرتد تورونه یې پر هغوی یقیني کړل. لایق چې دشوروي اشغال وروسته حماسي شعرونو ویلو ته مخه کړه دشوروي داشغال په کلونو کې شوروي انټرناسیونالست پوځیان ستایل ، دشوروي ټولنې اوشوروي نظام دښیګڼو ، داشرارو او امپریالستانو د

جنايتونو په اړه شعرونه ويل . دساري په توګه به دنوموړي ديوه شعرچې عنوان يې شوروي قهرمانان دی يوبيت وړاندې شي :
دا هماغه شوروي قهرمانان دي چې په سره لاره کې دثور قربان دي
سرېتوب ته ددوی لاره مدرسه ده دوی ديوې ټولنې نه دي د جهان دي
(اپريل څليرويشتمه, 1981 ,سليمان لايق)
دکارمل شوروي پالنه اودشوروي دګټوڅخه دنوموړي دفاع په اولسي جرګه کې د وکيل په توګه ښه معلومېږي .د ۱۹۶۶ داپرېل په ۲۵ نېټه ولسي جرګې دنغلودبريښنا دبنددجوړولودچارودځېړنو لپاره دېوه کميسيون دټاکلوپريکړه وکړه . په غونډه کې کارمل وايي: « دهلمنددوادی پروژه پرتله کړئ چې څومره توپیرلري؟ دنغلوپه پرتله دهلمنددوادی په پروژه کې لس برابره لګول شويدي. لدې امله که موږپرېکړه کړې ده چې يو انجمن جوړکړو چې دنغلوچارې وڅېړي زه وړانديزلرم چې موږداسې يوه کميټه وټاکو چې په سړه سينه ، بې پريتوب اووطندوستۍ غور وکړي . يوه استازي کارمل ته وويل. موږ چې اوس دنغلودرئيس دخيانتونواو دموټروانانو د تيلو دنه مجرايۍ په هکله بحث کوو. ببرک کارمل غواړي دامسئله دنورومسئلو تر اغيزلاندې راوړي او ددې موضوع په اړه دبحث مخنيوی وکړي. دببرک کارمل له خبروداسې پايله اخيستل کيږي څرنګه چې د هيرمند په وادۍ کې خيانت شوی نوپه ټولو پروژو کې هم خيانت وشي»(سيدرسول، ببرک درپارلمان محمد ظاهرشاه - کشککی ، مخ ۱۲۵)

دشوروي اتحاد داشغال پرمهال دکارمل اودهغه دمدرسې د شاګردانو له خوا دشوروي دولت ستاينه ، دشوروي اتحاد په دوستۍ وياړ ، شوروي اتحاد ته دمشر ورور ، غټ دوست اودې ته ورته لقبونو ډالۍ کول دکارمل دمدرسې جوهر ښيي.کارمل دادوستي له چوکاټه وتلې دوستي يادوي

اودشوروي د اشغال وروسته چې کارمل مسکو ته وبلل شو ددې سفر په ترڅ کې يې دشوروي مشرانو سره دخپلو خبرواترو په اړه ويلي و: " ددې خبرو اهميت داوسنۍ شېبې دخبرو له چوکاټ څخه ډېر لوړ دی اوځېنو برخو کې ددوه اړخيزو اړيکو له چوکاټ څخه هم لوړځي.(دافغانستان کالنۍ59-1358 کال، مخ 287)

که په پاسنی وينا کې دچوکاټ کلمې ته وکتل شي ډېرې سپکې ماناوې ترې راوځي . هغه دوستي چې له چوکاټه ووځي بېله شکه نورڅه ترې راولاړيږي .

نجيب چې دکارمل دشوروي پالنې دمدرسې غوره شاګرد و کله چې په 1968 کې دامريکا دولسمشرمرستيال کابل ته په رسمي سفر راغلی و دهغه موټرېې په هګيو وويشت .هېرنشي چې هغه مهال افغانستان دشوروي اتحاد وروسته دامريکاڅخه زياتې مالي مرستې ترلاسه کولې.دافغانستان په خېر غريب هېوادسياسي ډلو اوسياستوالو ته په کاروو چې دسترمرسته کونکي هېواد خلاف لمسونې ونکړي اوهغه هم ددې په خاطر چې بل زبرځواک خوشاله شي.دا ، خ د،ګ په کړنلاره کې هم افغانستان په ناپيلتوب ټينګارشوی و.

دامريکې دمرستيال ولسمشر ته سپکاوی هم دشوروي مشرانو دخوشالولو په موخه ترسره شو چې دپرچم دمشرتابه له پرېکړې سره سم غيرتي ژمن پرچمي نجيب ته دادنده سپارل شوې وه ترڅو شورويانو ته وښودل شي چې موږپرچميان ستاسو ددښمنانو دښمنان يو. پدې اړه دځوان احساساتي نجيب ګناه نه وه، هغه دکارمل په مدرسه کې د شورويپالنې سبق ويلی و اوهمدا لامل وچې هم ده او هم يې ټولو پرچمي ملګرو دشوروي داشغال پرمهال دشوروي سلاکارانو ټولو غوښتنو اوامرونو ته هرکلی ويلو چې

پایله یې دافغانستان بشپړې تباهۍ ته لاره هواره کړله چې له بده مرغه همدې پرچمیانو دتنظیمونو په واکمنولو سره افغانستان وران اوتباه هم کړ.

دغلطې نسخې اوناکامې تجربې مبلغین

د ډاکتر نجیب الله همفکران، یاران او پلویان لاتراوسه دنوموړي دناکامې ملي روغې جوړې دتګلارې دحقانیت اوسموالي په اړه تبلیغات کوي تر دې چې د اشرف غني هیله لري د نجیب دملي پخلاینې" بڼایه !؟ "تجربه یوځل بیا وآزمایي یعنې داچې دوهم ځل په هېوادکې د وحشت اوبربریت ، چور اوچپاو او کوڅه په کوڅه جګړو پیلېدو ته لاره هواره کړي. دنجیب دهمفکرانو څخه یو د2020 ز کال دډسمبر په لسمه په خپل فېسبوک کې داسې لیکي: " موږ د ډاکتر نجیب الله د وخت د ژنیو د توافقاتو بڼایه تجربه لرو چې په خبرو اترو کې به په عمومي توګه د بهرنیو چارو وزیر یا د امنیت وزیر له اړوندو دولتي سیاسي کارپوهانو سره برخه اخستله چې باید اوس هم د دې تجربې په اساس کار پرمخ تللی وای خو خلیلزاد خپلو موخو ته د رسېدلو په خاطر داسې سناریو جوړه کړه چې د جګړو بل پړاو ته لار پرانېزي او پخواني جنګسالاران او غربي تیکنوکراتان چې په فساد کې ساری نه لري او طالبان به په هیواد کې د سولې برخلیک ټاکي چې زه باور نه لرم چې دا وړی به د خلکو په ګټه شړی شي." ددې بناغلي دنامه یادول ځکه اړین نه ګڼم چې دښاغلي په څېر ددې غلطې نسخې اوناکامې ورانونکې تجربې نور مبلغین هم شتون لري .

دنجیب دیارانو له لوري دنوموړي دملي پخلاینې دتګلارې دغلطې نسخې اوناکامې تجربې په پلې کولو بیا ټینګار ښیي چې دوی ته هرڅه سرچپه برېښي ،جینکی ورته هلکان اوهلکان ورته جېنکۍ ، لېوان ورته پسونه اوپسونه ورته لېوان ښکاري یا داچې ما (لیکوال) ته به هرڅه سرچپه برېښي . دنجیب دسولې تګلاره نه داچې ناکامه شوه بلکې دافغانستان غمیزه یې لاژوره او هېواد یې د تباهۍ کندې ته وغورځاوه .داتګلاره د هېواد په ګوټ

ګوټ کې دخوشه يي زهري بمونو راپرېوتو ته ورته وه چې دافغانستان په هرښار ، هرکلي اوهره کوڅه کې دابمونه راپرېوتل ، انسانان يې ووژل ، دولتي اواقتصادي بنسټونه اوهستوګنځي يې وران کړل، کرونديې وسوځولې او چاپېريال يې ککړ کړ چې داته ويشتو کلونوپه تېرېدو سره لاتراوسه ددې بمونو ناوړه پايلې افغانان کړوي اوقرباني ترې اخلي .
ددې نسخې دناسموالي په پوهېدو بحث اړين بريښي خو ددې تګلارې ناکامي دلمر په شان ټولوته څرګنده ده چې پرې تم کېدل دوخت وژنه ده.
داچې دنجيب همفکران ، ياران اوپلويان له کوم اړخ اوکومې زاويې ديوې غلطې نسخې او ناکامې تجربې پر پلې کولو ټينګار کوي دوی ته ښايي دخپلو اندونو اوادعاوو سپيناوی وکړي اودې پوښتنې ته ځواب ورکړي چې څرنګه يوه ناکامه ورانونکې تجربه بيا وآزمويل شي ؟
دنجيب دواکمنۍ پر مهال دژنېو دلوزنامې اوددې لوزنامې د مواردو دپلې کولوپه موخه د وخت دواکمنۍ دعملي کړنو ناسموالی هغه مهال دپوهېدو وړدی چې هغه ددوحې دسولې دروان بهير سره پرتله شي . دابهير د2018 ز کال دسپتمبر څخه په دوحه کې د امريکايانو اوطالبانو ترمنځ دمخامخ رسمي خبرو په پيلېدو پيل اواوس مهال د حکومت اوطالبانو دمرکچيانو ترمنځ پر مخ ځي. داهم بايد وويل شي چې دامريکايانو اوطالبانو ددوحې مذاکرات له تشې اونيمګړتياوو سره مل و. دژنېو اود دوحې دمذاکراتو د لوبغاړو ، زماني شرايطو او دمذاکراتو څرنګوالی ديولړتوپيرونو سره سره يوه ګډه ځانګړتيا لري ، هغه داده چې دسولې دخبرو نوښتګر افغانان نه بلکې اشغالګر دي . البته چې دواړو، شوروي اوامريکايي اشغالګرو دسولې خبرواترو ته دبشرپالنې له دريځه اودخپلې خوښې له کبله نه بلکې دمجبوريت له امله مخه کړې ده ،يعنې دهغوی جنګي ستراتېژۍ ناکامې شوې، هغوی ونه توانېدل خپله اراده پر افغان مېړني اولس وتپي يعنې

دافغان ملي مقاومت په ځپلو کې پاتې راغلل. پردې بنسټ دنجیب دیارانو اوپلویانو دا ادعا چې دروغې جوړې دتګلارې طراح اونوښتګر نجیب و خپل صحت اومعقولیت له لاسه ورکوي. که ددوحې مذاکرات بریالي شي چې خدای دې وکړي بریالي شي که هغه مهال دغني پلویان دابریا دغني دوړتیا اوښه مدیریت نښه وګڼي هم خپل صحت او معقولیت له لاسه ورکوي.

دنجیب دوخت دسولې دمذاکراتو ستره تشه داوه چې دجینوا دسولې خبرې دملګرو ملتو دځانګړي استازي په منځګړیتوب دافغانستان اوپاکستان دحکومتونوترمنځ ترسره کېدې چې دجګړې دیوه اړخ(دجهادي تنظیمونو) استازو پکې ګډون نه درلود.ددې تشې منطقي پایله داکېدله چې که مذاکرات بریالي هم شي دجګړې یو اړخ(تنظیمونه) به دخبروپایلې ونه مني او دحکومت خلاف خپلې جګړې (جهاد) ته دوام ورکړي . همدا تشه وه چې دژنیو دتوافقاتو وروسته افغانان دجګړې ددوام شاهدان پاتې شول. که څه هم دپاکستان سره دمذاکراتو پرمخ وړل دا ،خ،د ،ګ دواکمنۍ هغه ادعا ته چې پاکستان دافغانستان په کورنیوچاروکې مداخله کوي اودافغانستان ددولت مخالفینو ته مالي اوپوځي مرستې ورکوي دصحت مهر ولګولو اودحکومت دریځ یې موقتأ پیاوړی کړ خو د نجیب ټیم ددې تشې داوږدمهالومنفي پایلو ددرک وړتیا نلرله اوپایله یې دملي پخلاینې دتګلارې مفتضحانه ناکامي شوه .دنجیب دتګلارې دناکامۍ بل لامل داو چې نجیب د ولسمشر په توګه داوړتیا نه درلودله چې دکوردننه دسولې په اړوند سیاسي اجماع راوړي. نجیب دخپلې نه وړتیا ، یکه تازۍ، دسولې دبهیر دانحصار لیوالتیا اواستخباراتي لوبو له امله تردې کچې منزوي شو چې نه یوازې د خلقیانو سترې برخې ترې لاره جلا کړه بلکې دده دسازماني ملګرو(پرچمیانو) خوراغټه برخه هم دنوموړي په وړاندې ددښمنۍ سنګر

ونیسي اودشاه محمود حصین په وینا په وروستیو کې نجیب ته " یوازې یوورور، جفسر (ساتونکی) اوبې خبره دستیار " ورپاتې وو. دریم فکتور چې دملي روغې جوړې دتګلارې ناکامۍ ته لاره هواروله هغه دمخالفینو سره دنجیب دحکومت پټ مذاکرات او هغه هم په واکمن ګوندکې دهغوکسانو پرمټ ترسره کېدل چې یاخادبستان اویا دملي پخلاینې دتګلارې مخالفین وو.نجیب ددولت له مخالفانو سره د لیدنو کتنو پایلې د حکومت،پارلمان او خپلو سیاسي متحدینو سره نه شریکولې اوحتی څوک ددې لیدنو کتنوڅخه نه خبرېدل. دا ،خ،د ،ګ د واکمنۍ دنسکورېدو وروسته ددې یا هغه سیاستوال څخه اورېدل کېږي چې د حکومت کوم چارواکي ، چېرې ، د کوم تنظیم اویا کوم مخالف سیاستوال سره لیدلي وو .د دوی له څرګندونو څخه جوتېږي چې د سیاسي اووسلوال اپوزیسیون سره په خپله نجیب ، غلام فاروق یعقوبي ، عبدالوکیل ، سلیمان لایق او نجم الدین کاویاني دمذاکرا تو په نامه په پټو معاملو کې ښکېل وو. دیادو کسانو څخه وکیل اوکاویاني دنظار دشورا پټ غړي وو اوسلیمان لایق بیا څرګنددریځ نه درلود سهار دنجیب ، غرمه دنجیب دخلقي انډیوالانو اوماښام دکارملیانو سره بنډارونه لرل . منطقأ کله چې دحکومت په استازیتوب د اسلامي جمعیت دنظاردشورا پټ غړي دوسلوال اویا غیر وسلوال اپوزیسیون سره دجوړجاړي خبرې ترسره کړي ددې خبرو پایله به داوي چې اسلامي جمعیت ته دنظام دتسلیمولو لاره هواره کړي اوداسلامي جمعیت مخالفین لانور هم دحکومت خلاف نه پخلاکېدونکي دریځ نیولو ته ولمسوي. دسولې په پېچلي بهیر کې دنجیب دیکه تازۍ اوددې ملي پروسې انحصار لدې ښه جوتېږي چې د ا ،خ ، د ، ګ په شلم پلنوم کې چې دملي روغې جوړې دتګلارې دارزونې په موخه جوړشوی و غلام دستګیر پنجشیري داعتراض په توګه وویل موږ هغه مخالفان چې دسولې بهیر ته

مات کړو دخاد له لوري نيول کېږي او کلي يې بمباريږي .داښيي چې نجيب دسولې بهير ته دهغو وسلوالو کسانو او مخالفو ډلو ديوځای کېدو مخنيوی کاوه اوځپل يې چې خلقيانو هغوی دې بهير ته چمتوکول .
سربېره پردې نجيب دژنېو دلوزنامې دمرکزي اوکليدي ټکي(دافغانستان څخه دشوروي لښکرو وتلو) سره همغږی نه و اوپدې لاره کې يې ستونزې جوړولې لکه څرنګه چې غني اوس مهال دسولې دروانوخبرواترو په وړاندې ، خنډونه اوستونزې جوړوي اودوخت وژنه کوي ترڅو دخپلې واکمنۍ موده و غزوي .پدې هکله سليک اس هاريسون امريکايي ژورنالست چې دافغانستان لپاره دملګرو ملتو دځانګړي استازي ديه ګوکوردويز سره په ګډه دافغانستان دسولې دخبروپه اړوند د" پشت پرده افغانستان " نومی کتاب ليکلی دی په 217 مخ کې ليکي: " هغه (نجيب)يوځل بيا لکه دخپل مخکيني سلف په څېردشوروي پوځيانو دوتلوځنډ ته راودانګل . پدې ډول نجيب الله لکه کارمل هڅه وکړله ددې کار مخنيوی وکړي." دامريکايي ليکوال ددې خبرې " يوځل بيا " ښيي چې نجيب مخکې لدې هم دمذاکراتوپه بهير کې دشوروي ځواکونودوتلوپه لاره کې ستونزې اوخنډونه جوړکړي دي. دنجيب پلويان په خپلو تبليغاتو کې نجيب دملي پخلاينې طراح ګڼي اوهغه دشوروي لښکرودابستلو اتل بولي .خود"ايخه مسکوه "راډيو سره دميخاييل ګرباچف يوه مرکه چې دافغانستان څخه دشوروي لښکرو دشلم تلين په مناسبت شوې ده داادعا غلطه ثابتوي اوهغه وايي: " ما دنجيب سره په تاشکند کې وکتل .هغه په خپل نفس اعتماد نه درلود اوباور يې نه کېده چې موږ په وتلو کې جدي يو ، ټول منتظر ووګواکې موږله افغانستان څخه نه وځو." دګرباچف وينا ښيي چې نجيب فکرهم نه کاوه چې شوروي لښکرې له افغانستان څخه وځي لکه نني واکمنان چې د امريکايي اشغالګرو په وتلو کې هم شک لري .

دلیکنې پدې برخه کې اړین بریښي دنجیب د یارانو اوپلویانو پام یوه واقعیت ته راوګرزول شي ترڅو دنجیب داتلولۍ اوخپلواکۍ په اړه بیا کتنه وکړي . داواقعیت ښیي چې نجیب مسکو لکه ماشوم په غوړو وعدو غولولی اوپه خپله ګټه استعمال کړی دی .خو ستاسو اتل اوپه واقعیت کې دې سیاسي ماشوم دخپلې واکمنۍ ترپایه دمسکو لوبې درک نکړلې .
داواقعیت دنجیب له هغه لیک څخه ښکاري چې دشوروي اتحاد دوخت دبهرنیوچارو وزیر شېواردنازي(دشوروي دټوټې کېدو وروسته د ګرجستان ولسمشر) ته استولی دی . دالیک نجیب وروسته له هغې شېواردنادزې ته لیږلی چې شوروي اتحاد افغانستان ته خپلې پوځي مرستې ودرولې .نجیب په نهیلۍ اودګیلې په څېر شېواردنازي ته داسې لیکي: " مانه غوښتل جمهوررییس شم ، تاسې زه راضي کړم .پرله پسې موخواهش وکړ اودملاتړ وعدې مو راکړلې ...اوس مو زه اودافغانستان جمهوري برخلیک ته پرېښودل .څرنګه دامسأله درک شي؟ " (دست های مسکو ، ل ، ی ،شبارشین ، مخ 206) داڅومره دردونکې ده چې څوک تا اړباسي یولوړ دولتي مقام ومنځ ، غوړې وعدې درکړي چې پیسې اووسلې درکوم ،په سختو شېبو کې به دې یوازې نه پرېږدم خو کله چې سخته درباندې راشي تا په بېدیا کې چې چارچاپېر دې لېوان ، شغالان اوښرمښان ګرزي خوشی کړي. شورویانو دنجیب سره همداکار وکړ. دنجیب دلیک څخه بریښي چې هغه مخکې لدې چې ولسمشرشي پدې ښه پوهېده چې دیوه هېواد دزعامت وړتیا نلري اواړشوی دشورویانو ارادې ته غاړه کېږدي خویاران اوپلویان یې دهغه څخه جامع الکمالات جوړوي . که نجیب ژوندی وای اودده په پته دخپلو اندېوالانو اوپلویانو صفتونه او څرګندونې اورېدلې اولوستې وای ددوی په ساده ګۍ به یې ډېر خندلي وای .

امریکایانو دسولې مذاکراتو په اړوند دشورویانو په پرتله ځیرکانه ګام اوچت کړچې مستقیماً یې دجګړې داصلي اړخ، طالبانو سره مذاکرات پیل کړل اوپه خپل مزدور حکومت یې فشار راوور چې له طالبانو سره خبرو ته کېني ، دطالبانو یولړغوښتنو ته غاړه کېږدي او یوتړولشموله مرکچي دوحې ته واستوي . داهم دیادولو وړبریښي چې امریکایانو یا په لوی لاس ، منافقت اویا مجبوریت له مخې دمذاکراتو په لومړي پړاو کې حکومت له مذاکراتي بهیر لرې وساتلو چې بین الافغاني مذاکرات نیم کال وروسته پیل شي اوزرګونو افغانانو ته مرګ اوژوبله واوړي اولسګونه زره تنه نور دجګړو له کبله دخپلو کورونو اومېنو پرېښودلو ته اړشي .په دوحه کې د امریکایانو اوطالبانو بریالیو مذاکراتو حکومت او طالبانو ته دمخامخ خبرو زمینه برابره کړه چې دا افغانانو ته طلایي فرصت دی . اوس دافغان مرکچیانو اسلامي، ملي او اخلاقي مسولیت دی چې ملي ګټوته په ژمنتیا سره داسې یوه جوړجاړي ته ورسیږي چې افغانستان بېرته خپلواکي ترلاسه اوداسې یوه نظام په جوړولو هوکړه وکړي چې هېواد ته سوله او ټیکاوراستون کړي. افغان مرکچیانو اودطالبانو اوحکومت مشرتابه ته ښایي چې په اصطلاح دنجیب دملي پخلاینې دناکامې ورانونکې تجربې څخه دعبرت درس واخلي اودیوبل دمنلو اوزغملو، تېرېدنې اوتنازل داصلونو په پلې کولو سره روان مذاکرات بري ته ورسوي ترڅو دتیرې پېړۍ دوروستۍ لسیزې زړه بوګنونکې پېښې بیا تکرار نشي اویا روانه لعنتي جګړه دوام ونه مومي.

نجیب الله تکړه اوبریالی ویاند

نجیب الله دا ، خ، د ، ګ د مشرانو په پرتله دهېواد په ملي ژبو (پښتو اودري) لکه خپلې مورنۍ ژبې بشپړ تسلط درلود ،تکړه اوځېرک ویاند و او اورېدونکي يې دویناوو څخه اغیزمن کېدل . نجیب واکمنو شرایطو، فرصتونو اودمخاطبانو رواني ځانګړتیاوو ،لیوالتیا او لید لوري ته په کتو سره داوړتیا او ځېرکتیا لرله چې هغوی ته څه ووايي .کلیوالو ته يې د اسلام ،شملې، ناغې ، ننواتې اوجرګې خبرې کولې . پوځیانو ته يې دوسلوالو مخالفانو د ناروا کارنامو دیادولو سربېره دزړورتیا ، وطنپالنې ،دسپلین او دجګړې دربړونو اوکړاوونو رښتینی انځور و کاږي او تحصیل کرده قشر ته يې دقانونیت ،پرمختګ ، ټولنیز عدالت اوښایسته سالارۍ ښېګڼې بیان کړي . هغه په خپلو ویناوو کې ښکلې جملې ، وطني کیسې ، متلونه اوپه زړه پورې شعارونه چې اورېدونکو ته په زړه پورې وو او په زړونو ښه لګېدل راوړل ، دخپلو ادعاوو او څرګندونو دسموالي دثابتولو لپاره يې دقرآنکریم آیتونه اوحدیث راوړل . دهېواد درواني اوږدمهاله غمېزې پرمهال دسیاستوالو په توګه نجیب الله او عبدالرب رسول سیاف د وتلو ویاندویانو اوژبورو مبلغانو په څېر ځلېدلي دي. دنجیب دویناوو ځانګړتیا اوجذابیت دی چې ډېری ځوانان دهغه دویناوو څخه اغېزمن شوي دي اونجیب ته ځانګړی ارادت لري. ددموکراسۍ په لسیزه کې چې دکابل دزرنګار پارک اوپل باغ عمومي د وخت دسیاسي ډلو دتبلیغاتو په ستېژ اوښتی و ددې ډلو په ویناوالو کې نجیب ځانګړی ځای درلود. پرچمیانو دخپل ملګري دویناوو جادویي اغېز ته په کتو سره په سیاسي بحثونو کې په مسخروخپلو سیالانو ته ویل موږبه "رفیق نجیب" دویناکولولپاره درکړو چې ستاسو میټېنګونه اوغونډې څه رونق ومومي . له بده مرغه ددې تکړه اوبریالي

ویاند په ویناوو کې دوه منفي اړخونه هم ترسترګوکېږي . یوداچې نوموړي هغه څه چې ویل په خپله یې پرې باور نه درلود اویا لیوال نه و پرې عمل وکړي . دساري په توګه دخپلې واکمنۍ پرمهال یې دصحت عامې په څلورلارې کې خپل مشهوراو په زړه پورې شعار "یا وطن یا کفن" دانقلاب د سپاهیانو دوطنپالنې دروحیې دلوړولو لپاره وویلو چې تردې دمه دنجیب پلویان هغه زمزمه کوي. خو داسې وخت راغی چې دخپلو پرچمي ملګرو سره دیولږ ناڅرګندو ستونزو له امله دوطن څخه دتېښتې ناکامه هڅه وکړه . ددې معنی داشي چې هغه لیوال نه و په خپل وطن کې دسپین کفن سره خښ کړل شي. داددې ښکارندوی دی چې نوریې دوطن دساتنې په موخه سرشندنو ته هڅول خو دی دوطن په لاره کې دکړاوونو منلو او قربانۍ ته چمتو نه و.

نوموړي دخپل حکومت مخالفان اوکډوال چې دمختلفو لاملونو اوپه هغوکې دده په لاس جوړشوي خاد ددسیسو اوپه زندانونو کې دشکنجې اوتعذیب له وېرې پاکستان ته تښتېدلي وو دال خواره او دآی اس آی جاسوسان ګڼل، پېغورونه یې ورکول اوملنډې یې پرې وهلې. آیا په پاکستان کې شاوخوا څلور میلیونه ،په ایران کې دری میلیونه،په نورو هېوادونو کې لسګونه زره افغانان ټول ددې هېوادونو جاسوسان وو؟ دسلیم عقل خاوندان به دا حکم بابیزه او اپلتې وبولي . خو نجیب په خپلو ویناوو کې دا ډول څرګندونې په کراتو کړې دي. که دنجیب داادعا ومنل شي چې کډوال دکوربه هېوادونو جاسوسان دي ده هم هندوستان ته دتېښتې ناکامه هڅه وکړه آیا دی هم دهندوستان دڅارګرې اداري جاسوس و؟ که پاکستان ته تېښته خیانت اوآی اس آی ته جاسوسي وي دنجیب ددسترخوان یاران لکه سلیمان لایق ، انجینر نظرمحمد ، محمداسلم وطنجار، رازمحمدپکتین، اسحاق توخي ، جفسر اودده مور هم دده د واکمنۍ

دراپرزېدو وروسته پاکستان ته وتښتېدل آیا هغوی هم دپاکستان جاسوسان وو؟ له یاده ونه باسو چې موریې په پاکستان کې په یوه ترافیکي پېښه کې ټپي اوپه پاکستاني روغتون کې دڅوورځو وروسته ساه ورکړه.هېر نشي چې هېڅا هم په خپله خوښه دهېواد پرېښودلو ته مخه نه ده کړې بلکې اړشوي دي چې خپل کور ، کلی او هېواد پرېږدي.

نجیب دملي روغې جوړې اوپخلاینې ، سولې اوورورګلوۍ ، دتېرېدنې او ښښنې ښېګڼې او ګټې بیانولې او مجاهدینو(اشرارو) ته یې " مرور ورونه" ویل اوهغوی یې بېرته په خپل ټاټوبي کې عادي ژوندکولو ته رابلل خو لکه څرنګه چې نجیب دملي پخلاینې تګلارې ته ژمن نه و اوپخپلو څرګندونو یې باور نه درلود خپلو لوړپوړو پوځیانو ته دوسلوالو مخالفانو اودهغوی ترولکې لاندې سیمو دبشپړ ورانولو دستورونه ورکول . هغه دخوست دسقوط وروسته دحمل په نولسمه دسرقوماندانۍ دقرارګاه په غونډه کې ویلي و: " مونږ باید په خوست داسې کلک ګوزارونه وکړو اوداسې درس ورکړوچې په خوست کې نورڅوک ژوندونشي کړای ، څرنګه چې خوست زمونږنه دی ددوی دې هم نه وي ." (اردووسیاست ، مخ 464) دملي روغې جوړې د نوښتګر!؟ له لوري دې تګلارې ته ژمنتیا اونه ژمنتیا دنوموړي پدې وینا کې چې د1368 کال دکب په پنځمه دوسلوال پوځ جنرالانو ته کړې ده بربنډېږي : "په پغمان ،دکابل شمال، قلات، بادغیس، جلال آباد اوهرات کې دبریالیوپوځي عملیاتوپایلې ګټورې وې. مونږ دلوی خدای په امېد پر مخ ځو، له ستونزو نه ډارېږو اوملي مصالحه بریالی کوو" .(اردو وسیاست ، مخ 465) . دابیا ښیي چې نجیب ملي روغه جوړه دجګړې له لارې بریالی کوله .ملي پخلاینه(سوله) او جګړه دوې متضادې پدیدې دي .دا ددې څرګندوی دي چې نجیب په خپله په ملي روغه جوړه باور نه درلود ځکه بری

یې په جګړه او د مخالفینو په ځپلو کې لټولو. نوځرنګه به وسلوال او سیاسي اپوزیسیون د سولې بهیر ته مخه کړې وای.
جنرال عبدالقادر اکا دخپل " دافغان تراژیدي دروسیې دتجاوز زېږنده " نومي کتاب په 256 - 257 مخونو کې د ا ، خ ، د ،ګ د سیاسي بیړو د غړي میرصاحب کاروال له خولې او د وسلوال پوځ د لوی څارنوال جنرال محمدهاشم نوري په حواله لیکي " : د ملي دفاع وزیر د نجیب الله سره د دفاع وطن د شورا په جلسه کې ګډون لري، د جلسې په پای کې شهنواز تنی، نجیب الله ته پیشنهاد کوي :
ډاکټر صاحب !که ممکنه وي زه او ته به یو څو دقیقې سره پاتې شو.
جلسه ختمه ده دوی دواړه سره پاتې کیږي.
شهنواز تنی ' ډاکټر صاحب زما او ستا تر منځ ولې فاصله پیدا شي ؟
شهنواز تني هغه ټول مشترک وجوهات چې د دواړو تر منځ په طبیعي ډول موجود دي یادوي.... نو څه شی زما او ستا تر منځ نه تقسمیږي ؟
ډاکټر نجیب الله " نو زه له خدایه نور څه غواړم، ته مې سر او سترګې یې ، ته مې وزر یې .... "د ډاکټر نجیب الله ، خوږې خبرې ډېرې زده وې چې بل څوک (مخاطب) جذب کړي.
د ډاکټر نجیب الله خبرو په شهنواز تني ، دومره تأثیر وکړ چې تنی یې کاملاً جذب کړی دی . له دې کبله شهنواز تنی ، ډاکټر نجیب الله ته وایي : ډاکټر صاحب ! کور دې ړنګ شه ، دغه تا ته د شورویانو توطیه ده!
نجیب الله " :ډېره مننه چې زه دې متوجه کړم ، اوس پوه شوم چې ته مې تر هر چا نږدې دوست یې!
په دې ډول دوی دواړه د خوشحالۍ په فضا کې یو له بل نه رخصتیږي.
خو ډاکټر صاحب نجیب الله په سر سپردګۍ سره خپل صداقت کې، جې، بي ته ثابتوي او خپل لوی مشاور (پولینیچکه (دفتر ته ورځي او د شهنواز تني

ټولې خبرې ورته انتقالوي .البته په انتقالي خبرو کې ، مرکزي خبره دا ده چې تڼی نجیب الله ته د شوروي د توطیې یادونه کړېده.
په بله ورځ د نجیب الله لوی مشاور (پولینیچکه) د میر صاحب کاروال دفتر ته ورځي او ورته وایي چې د ملي دفاع وزیر شهنواز تڼی د شوروي ضد سړی دی ، د نجیب الله ټولې خبرې میر صاحب کاروال ته بیانوي.
په بله ورځ ، کاروال د ډاکټر نجیب الله دفتر ته ورځي او نجیب الله ته د ګیلې په شکل وایي چې د دفاع وزیر (تڼی) له تاسو (نجیب الله) سره په وطني حساب یوه مرکه وکړه ، آیا ضرور وه چې موضوع دوستانو (روسانو) ته انتقال شي ؟
ډاکتر نجیب الله : کارواله ! ستا دې هم کور خراب شي ، دا اوس څو دقیقې دمخه زما لوی مشاور زما مخې ته ناست و او راته ویل یې:
نجیب الله ! مه ناوخته کوه ، آماده ګي دې ونیسه ، خلقیان دربانديې کودتا کوي!....
نجیب الله : اوس نو زه د تا (کاروال) خبره ومنم او که د خپل مشاور خبره ومنم ؟
مشاور خو پیسې راکوي ، سلاح راکوي .... نو ته خو هیڅ شی نه شې راکولای " .
دپاسنیو څرګندونو له مخې قضاوت کېدای شي چې له یوې خوا څرنګه نجیب دشورویانو دشوموموخوپه اړه دخپل وزیر او خپل هېوادوال له ملګرتوب، خواخوږۍ او سپېڅلو احساساتو څخه ناوړه ګټه پورته کړې ده اوله بله پلوه یې دشورویانو په هکله دتڼي اندېښنې اواخبستنې پردي(شوروي سلاکار) ته دهغه دلاس لاندې مامور په څېر رپوټ ورکړی دی .
داددې څرګندوی هم دی چې نجیب دملي ګټو په پرتله شوروي ګټوته

لومړیتوب ورکاوه.دارنگه سیاستوال به څرنگه خپل هېواد اوخلکو ته خدمت وکړي ؟

دنجیب ښکلې او جذابې ویناوې دتګې برگې اوتناقض ډکې هم دي . هغه یوځای اویو وخت شورویان دوستان او مرستندویان گڼي اوبل وخت هغه دښمنان اواشغالگرو بولي. هغه په بالاحصار کې خپل هېواد ته دشوروي اتحاد دیوه کندک دستنېدو پرمهال وایي : "موږ خپل سرونه ددرناوي په توگه دهغو شورویانو په وړاندې ټیټووچې خپل سرونه یې دخپل رسالت دترسره کولوپه موخه وبایلل... ، داغمونه ژر نه هېرېږي .همدارنگه ډېری افغانان به دشورویانو مهرباني او مېړانه ، انسانیت او ساده گي هېره نکړي." (جنگ در افغانستان ، مخ 328 دروسیې دپوځي تاریخ دانستیتوت دپوهانو ډله)

بل ځای نوموړي د1370 کال دجدي په پنځه ویشتمه دملي روغې جوړې دتگلارې داعلان دپنځمې کلیزې په مناسبت وویل:" دشوروي پوځیانو راتگ دافغانستان دخلکو دپاڅون اصلي لامل و چې دغمیزې سبب شو." (توپان درافغانستان، مخ 54) همدارنگه هغه په همدې ورځ دیوه فرمان په صادرولو سره دسلواغې شپږویشتمه دشوروي دپوځیانو دوروستۍ ډلې د وتلو ورځ دملي ژغورنې(نجات) ورځ او عمومي رخصتي اعلان کړه. نجیب دا ورځ هغه مهال دشوروي اشغالگرو څخه دنجات ورځ اعلانوي چې نور دشوروي اتحادجنازه خاوروته سپارل شوې وه اودنړۍ په نقشه کې دشوروي اتحاد په نامه کوم هېواد شتون نه درلود.

لوستونکی دې دنجیب دا خبره چې نوموړي دملي روغې جوړې دعالي کمیسیون په لومړۍ غونډه کې کړې ده دهغهددې خبرې سره چې دشورویانو راتگ غمیزه گڼي پرتله کړي چې دنوموړي په ښکلو ویناوو کې اپلتې اودرواغ هم شتون لري هغه وایي: " موږ ترخپل څنگ ځواکمن اووفادار

دوستان یعنې شوروي اتحاد ، سوسیالستي اوناپېیلې هېوادونه اومترقي ځواکونه لرو.هغوی همېشه موږته مرسته کړې اوهېڅکله به مودمصیبت پر مهال یوازې پرې نه ږدي . موږداخبره په ویاړاوخپلو پلرونو اونیکونوته په درناوي سره وایو چې دادوستي یې ټینګه کړې اودیوه نسل څخه بل نسل ته لېږدولې ده. " (اردووسیاست ، مخ 464 (

نجیب دتکړه ویاند په توګه چې دښکلوجملواوکلمو سره اودخلکو پراحساساتو دلوبو اتل هم دی فکر نه کوي چې هغه مهال سوسیالستي اوناپېیلي هېوادونه دنوموړي همزولي وو ، پردې بنسټ څرنګه زموږ نیکونو دهغوی سره ددوستۍ مزي ټینګ کړي دي چې دې هېوادونو شتون نه درلود .اوبل داچې هغه په 1365 کال کې شوروي اتحاد وفادار دوست ګاڼه اوپنځه کاله وروسته د افغانستان دغمیزې لامل اودافغان دخلکو دیاڅون سبب بولي.دلته دپوپولست نجیب دپلویانو پوښتنه کېږي چې موږ دنجیب کومه خبره ومنو، شوروي دوست هېواد یا تېرې کونکی اشغالګر شوروي؟

ډېری افغانان دنجیب ویناوو ته په کتو سره چې شورویان یې انتقادول اوغندل داسې فکر کوي چې هغه په رښتیا هم دشوروي اشغالګرو څخه کرکه لرله پداسې حال کې چې شوروي ضد څرګندونې یې دشوروي مشرانو په غوښتنه کولې ترڅو په ټولنه کې په یوه ملي زعیم واوړي .پدې هکله میرصاحب کاروال دخپل کتاب(درس های تلخ وعبرت انگیز افغانستان) په 187 مخ کې لیکي :" هغه په وروستیو کې ډېر زیات په افغانستان کې شوروي ځواکونه انتقادول اوما یوه ورځ په سیاسي بیرو کې له هغه وپوښتل اوورته ومې ویل آیا تاسې پدې اړه افراط نه کوئ ؟ هغه راته وویل دوی په خپله (شوروي مشران) راته وایي موږ تخریب کړه ترڅو په ټولنه کې خپل ملي هویت تثبیت کړې".

سره لدې چې دکرملن مشرانوته نجیب الله تردې کچې نږدې و او په هغه یې باور درلود چې دوی وغندي ترڅو هغه دخپلو خلکو زړونوته لاره ومومي خو بیایې هم هغه ته شا کړه او دخپلو کارملي اوجمعیتی نوکرانو پرمټ یې پرې سپینه کودتا وکړه، دا پوښتنه را پیدا کېږي چې ولې دکرملن چارواکو دخپل دې نازولي سره خیانت وکړ؟

پدې اړه نظرونه اولیدلوري وېشلې دي چې دلته به یې یوازې یادونه وشي :

-دشوروي اتحاد خورا خراب اوویجاړ اقتصادي وضعیت چې نور د افغانستان دولت ته دمرستو ورکولو جوګه نه و،

-د مسکو له لوري دناټوسازمان په وړاندې دوارسا د تړون د ماتې منل .

پردې بنسټ مسکو دخپلو سپوږمکیو له ملاتړ لاس واخېست چې نجیب ته یې هم شاوګرزوله اودده حکومت یې دبېساره ستونزو اوګواښونوسره سره یوازې پرېښود،

-دشوروي اتحاد دکمونست ګوندپه مشرتابه کې دامریکا پلوه کسانوشتون چې ګوته زیاتره ګرباچف ته نیول کېږي ،ګواکې چې ګرباچف هم دکوردننه اوهم په نړیوالو مسئلو کې دواشنګټن نخشې پلي کولې ،

-دکې جې بې دریيس ولادیمیرکرېچکوف په مشرۍ د1991 کال داګست دنولسمې ناکامې کودتا څخه دنجیب ملاتړ،

-په نجیب دمسکو بې باوري . دلیونېد شبارشین دکې جې بې دبهرنیو استخباراتودڅانګې رييس له قوله " نجیب کې جې بې هڅولی و چې دامریکا سره نږدې شي خوداسې یوحالت راغی چې نجیب له موږلاره ورکه کړه. " یعنې دا چې له واشنګټن سره یې دپټودوستانه اړیکو مزی ټینګ کړل.

شبارشین ګرباچف ته نږدې څارګر و چې کله دکرېچکوف کودتا شنډه شوه ،ګرباچف هغه د کریچکوف په ځای دکې جې بې دمشرپه توګه وګومارلو خوله دوو ورځو وروسته له دندې ګوښه کړل شو . په 2012 کې یې مړی په

کورکې پیداشو اوویل کېدل چې دخپلې اوخپلې مېرمنې د نه علاجېدونکې ناروغۍ له کبله یې ځانوژنه کړې وه.
دلیکوال له انده ښایي دنجیب سره دمسکو د خیانت اصلي ّلامل داوي چې نجیب دمسکو سره اپراتیفي استخباراتي لوبو پر مخ وړلو ته مخه کړې وه اوپدې نه پوهېده چې دکې جې بې په شان یوه ځواکمن استخباراتي سازمان سره چې په افغانستان اوپه تېره دنجیب په حکومت کې یې ژورې رېښې ځغلولې وې لوبې کول داورسره لوبې وې . سیاستوالو ته نه ښایي چې په سیاست او دپلوماسۍ کې لوبې اوهغه هم ددوستانو سره اپراتیفي لوبې وکړي . د نجیب له خوا دشورویانو سره داپراتیفي لوبو په پرمخ وړلو کې هغه زمونږ دعوامو هغه مشهوره خبره له یاده اېستلې وه چې" پیش پنج هم پنج ، پیش صاحب پنج هم پنج".

د لیکنو دلړۍ په وړاندې غبرګونونه

تمه کېده چې دنجیب الله همفکران، همکاران او پلویان چې نوموړی اتل ، دملي روغې جوړې دتګلارې طراح ، دهېوادڅخه دشوروي اشغالګرو ایستونکی ، ملي شخصیت اوخپلواک ولسمشر تبلیغوي اوسربېره پردې دا،خ ،د ،ګ دواکمنۍ پرمهال د تېروتنو او ناخوالو پړه او ملامتې دنوموړي پرته په نورو ګوندي مشرانو اچوي دلیکنو ددې لړۍ په اړه چې ددوی څرګندونې یې بې بنسټه، غلطې اوله واقعیتونوسره په تناقص کې ګڼلې دي لیکنې نقد کړي چې له بده مرغه داسې څه پېښ نشول. دابیا ښیي هغه څه چې په دې لیکنو کې راغلي دي دلیکوال باطني اوذهني تمایلات نه بلکې واقعیتونه دي اودنجیب د مخینې اوکارنامو رښتینی انځور کاږي چې دا مخینه او کارنامې دیوه اتل ، ملي شخصیت اوخپلواک سیاستوال نه بلکې دیوه لاسپوځي سیاستوال دي .دشوروي اشغال وروسته دنجیب دریځ او کارنامې خورامنفي دي چې په تېرو لیکنو کې پرې رڼا اچول شوې ده . پدې لیکنه کې به یې هغه سترې تېروتنې چې هم دده شخصیت، هم دا ، خ ، د ، ګ اعتبار اوهم ددې ګوند دواکمنۍ مشروعیت ترپوښتنې لاندې راوړی او سربېره پردې یې د ده دواکمنۍ راپرزولو ته اړین بستر جوړ کړ بیا یادونه و شي :الف- دشوروي په ټانکونو سپور یا په شوروي الوتکو کې افغانسان ته دنوموړي راوستل اودواک په ګدۍ کېنول دنوموړي داسې تېروتنه ده چې نوموړی دشوروي داشغال اردلي وګڼل شي. داسې یوه سیاستوال ته اتل ویل د اتل سپکاوی دی .ب- داشعال لاندې حکومت کې دڅارګرې ادارې مشري منل اوددې ادارې لخوا داشغال ضد زرګونو وطنپالو افغانانو شکنجه ، ترور او چانوارۍ هغه څه دي چې نجیب دافغانانو دقصاب لقب وګټي. دخپلو هېوادوالو قصاب هېڅکله هم ملي

شخصیت اواتل نشي کېدای .ج- په هېواد کې د قومي مليشو جوړونه اودتسليمي ډلو په نامه دخپلسرولوټمارو جوړښتونو را پنځول هغه څه و چې دنظام نسکورولو ته یې لاره هواره کړله اوپایله یې په هېوادکې دځمکې پرسر محشرجوړېدل شول.که څه هم نجیب ته یې ځینو همفکرانو او د دسترخوان یارانو دملیشو د جوړولو داحتمالي ګواښونو په اړه خبرداری ورکړی و خوبیا یې هم دملیشودجوړولو مخه ونه نیوله .پدې اړه جنرال نبي عظیمی د خپل کتاب)اردووسیاست درسه دهه اخیر(په 494مخ کې لیکي:"منوکې منګل دیوې لیدنې پرمهال ډاکترنجیب الله ته وویل که هره ورځ دنویو قطعاتودجوړولو په هکله ددوستم وړاندیزونه ومنئ ډېر ژر به په هرولایت کې ددوستم یوه ځواکمنه قطعه راڅرګنده شي اوداسې ورځ به راورسېږي چې دمرکزي دولت څخه اطاعت ونکړي. " چې داسې هم پېښ شول .په خپله نجیب هم داګواښ احساس کړی و او په شمال کې دملیشو یوه پښتون قوماندان ته ویلي و: " موږ د ازبکو ، هزاره ګانو اوتاجکو دمسلح کېدوله امله چې دشوروي دولت او ځواکونو له لوري ترسره کېږي په اندېښنه کې یو ، یوشمېر دا قوماندانان شورویانو مسلح کړي اویوشمېرزموږ د تېروتنو له کبله شویدي اونن خبره تردې پورې رارسېدلې چې کولای شي دولتي واکمنۍ ته ګواښ شي."(اسدالله ولوالجي، خروج جنرال دوستم وسقوط داکترنجیب الله ، مخ138) دولسمشر له ویناڅخه ښکاري چې شوروي ځواکونو په شمال کې په خپل سر پښتني ضد قومي ملیشې جوړولې اوده دیوه ببواکه ولسمشرپه توګه داشغالګرودې افغاني ضد کړنو ته په رڼو سترګوکتل اودمخنیوي وس یې نه درلود . سربېره پردې یې داشغالګرو ددستورونو له مخې د نوروقومي ملیشو جوړولو ته دوام ورکاوه اوپدې ډول یې دافغانستان د تباهۍ لپاره په خپله ورانونکي اوویجاړونکي ځواکونه چمتو کول. دې ډول ولسمشر ته کوم لقب ورکړل

شي اتل يا خاين؟ له بله پلوه ديوه هېواد دولسمشرته نه ښايي د مليشو يوه قوماندان ته داسې څه ووايي چې په هېواد کې قومي بې باوريو ، توکميزې مخامختيا او دښمنيو ته لمن ووهي . دنجيب له خوادمليشو يوه قوماندان ته داسې ځرګندونې چې قومي مخامختيا ته دلمن وهلو معنی لري دپخواني دفاع وزيرجنرال عبدالقادر پدې ويناد صحت مهر لګوي چې نجيب ورته ويلي و " ته نه پوهېږې ! ما ازبک په پښتون وواهه ، پښتون مې په ازبک وواهه . عبدالقادر ورته ويلي و داتاريخي ګناه ده اوملي خيانت دی . نجيب بيا ورته ويلي دي ، ولاړشه !ته تراوسه نه يې پوهېدلی." (خاطرات سياسي جنرال عبدالقادر درګفت وګوبا دکتور پرويز آرزو ، مخ 410) دابيا داشغالګرو دهغه مشهور فورمول (ببېل يې کړه ، اېل يې کړه) يوه بريالۍ هڅه وه چې نجيب يې پلې کونکی و.

د- دنجيب بله غټه نه جبرانيدونکې تېروتنه دا وه چې دمسکو په اشاره يې د ملي پوځ کمزورولو ته متې رابډ وهلې اوپه اړين فرصت کې يې ددولتي امنيت ځواکونو اوددوستم مليشو ته ددفاع وزارت په قرارګاه دبريد اوپه جزوتامونو کې دوتلو خلقي افسرانو دوژلو او نيولو قومانده ورکړه ، لسګونه خلقي جنرالان اوافسران يې ووژل ، سلګونه يې بنديان اوسلګونه نور له دندو ګوښه اويا تېښتې ته اړ ېستل چې پدې توګه پوځ دکارمليانو په لاس کې پرېووت اوکارمليانو دخپلې دې برلاسۍ په برکت وکولای شول په آسانۍ سره سياسي واک دشمال دا د شر او فسادملي ضداو پښتنې ضد تلوالې ته ولېږدوي. عبدالحميد مبارز د خپل کتاب (حقايق وتحليل وقايع ومسايل افغانستان) په اوه ځلوېښتم مخ کې دنجيب ددې کار پايلې داسې ارزوي : "که چېرې نجيب ددې اړخ(خلق) څخه ځان نه وای لرې کړی دهرې توطئې په مقابل کې که له مسکو نه هم کېده مقاومت يې زياتېده اومقاومت يې کولی شو " .دليکنو په وړاندې دلوستونکو له غبرګونو ښکاري چې له

بده مرغه دنجيب همفکرانو ،همکارانو اوپلويانو دليکنو دا لړۍ نقد نکړه ، پنځوتنو منفي غبرګونونه وښودل ، دووتنو دليکنو دارزښت دټيټولو په موخه بې ربطه لمسونکې تبصرې وکړې او غوڅ اکثريت لوستونکو په خپلو تائيدي کمنټونو سره ليکنې لا غني کړې . يوشمېر لوستونکو ليکنې په خپلو والونو کې هم خپرې کړې دي .منفي غبرګونو نه احساساتي اوعاطفي دي ،د منطق اوبرهان څرک نه پکې ليدل کېږي او فتواګانو ته ورته حکمونه دي او يوښاغلى د ښکنځلمار په رول کې هم راڅرګندشوى دى. منفي غبرګونونه عامې خبرې اووېناوې دي لکه " نجيب ټولو ته معلوم دى ، داليکنې دهغه شخصيت ته زيان نه رسوي ، هغه شورويان له افغانستان څخه وابستل ، دهېواد د مستقلانه دفاع اتل دى اوخلک اوتاريخ به دهغه په اړه قضاوت وکړي." دنجيب يوه ارادتمند دا ليکنې له عقدې ډکې بللې دي اوليکوال يې په پيسو اخېستلوهم تورن کړى دى .ددې هېوادوالو له منفي غبرګونونوڅخه دهغوى نه رښتينولي، غوسه ، خفګان اود مذهبي مريدانو په شان نجيب ته ړوند ارادت لدې ښه جوتېږي چې په ليکنو کې ددوى دکمنټونواوتبصرو په هکله اړين معلومات وړاندې شوې دي . دنجيب هغه ارادتمند چې ليکنې يې له عقدو ډکې ګڼلې دي ، دې ښاغلي ته په کاردي چې لومړى دنقد ، تحليل ،عقدې او دښمنۍ ترمنځ په توپير ځان پوه کړي . که چېرې ليکوال په نجيب تورونه لګولي واى او يا يې په ليکنو کې دقلم اوکلام عفت له پامه غورزولى واى دعقدې خبرې به يې وزن درلود . په ليکنو کې نه دتور کومه نښه نښانه شته اونه دقلم اوکلام عفت له پامه غورزول شوى دى .داښاغلى او د نجيب نور ارادتمندان په خپل اتل کې يوازې غوره ځانګړتياوې ويني اوکه چا دهغوى داتل دمنفي ځانګړتياوو ، ناکاميو، تېروتنو اوناولو کارنامو په اړه څه وويل هغه عقده مند دى ،يا دکومې شبکې سره تړاو لري اوداشبکه پيسې ور کوي .دپيسو اخېستنه

اودپردیو شبکو سره تړاو د خادبستانو ټولو ته آشنا هغه تورونه رایادوي چې دکارمل - نجیب دحکومت په سیاسي مخالفانو اوآزادخیالو افغانانو لګول کېدل. لیکوال نه دنجیب کلیوال او ټولګیوال دی، نه یې دنجیب سره کومه سوداګریزه معامله او خپلوي لرله اونه یې دهغه ترلاس لاندې ادارو(خاد اوجمهوري ریاست) کې کارکړی دی نو څرنګه به دنوموړي سره عقده اودښمني ولري؟ لیکوال په خپلولیکنو کې دنجیب دحکومت د لوړپوړو سربېره کرزی اوغني اودهغوی جهادي اوغیر جهادي یاران هم انتقاد کړي دي آیا دا عقده مند لیکوال له ټولو سره عقدې اودښمنۍ لري ؟ دنجیب مدافعانو ته به د نجیب دملي پخلاینې دتګلارې په اړه دیوه بهرني ژورنالست دپوښتنې په هکله په خپله دنجیب ځواب وړاندې شي ترڅو یې سرونه خلاص شي چې دملي پخلاینې د تګلارې طراح اونوښتګر نجیب نه بلکې ګرباچف و اوپردې اساس دشوروي لښکر دګرباچف د بیا جوړونې اوعلنیت دتګلارې په چوکاټ کې له افغانستان څخه ووتل نه داچې دا ځواکونه نجیب رخصت کړل. نجیب د1365 کال دجدی په میاشت کې د یوه بهرني ژورنالست (پرنسالاتینا) دې پوښتنې ته چې دافغانستان دموکراتیک جمهوریت دملي پخلاینې کرښلارې دپلې کولو لپاره دکوموځانګړو نړیوالو دوستانو مرستې ته اړتیا لري اوپه راتلونکې کې به هم اړتیا ولري په ځواب کې وویل: " نوي سیاسي تفکر اونوې سیاسي فلسفې ته چې نوښت یې د میخاییل سرګیوویچ ګرباچف په مشرۍ دشوروي اتحادسره دی." (کنفرانس مطبوعاتی ، پاسخ های رفیق نجیب منشي عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان به سوالات ژورنالستان خارجی ، چاپ کابل 28جدی 1365، ص 40)

دنجیب پلویانو ته چې دنوموړي په اړه دتاریخ اوخلکو دقضاوت خبره کوي باید وویل شي چې دنجیب په شان داشغال لاندې بلواکو واکمنیو دمشرانو

په اړه دتاریخ اوخلکو قضاوت دلمریه شان بربنډ دی چې هغوی ته دشاه شجاع په شان ګوډاګیان وایي .یوه هېوادوال چې لیکنو یې فشار لوړ کړی دی لیکوال ته دلیکنو ددرولو مشوره ورکړې ده ، خو کله چې ددرولو دلامل پوښتنه ترې کېږي خپل غوږ هم نه ګروي . یوه لیکنه چې یوه لوستونکي په خپله فېسبوک پاڼه کې خپره کړې وه یوه ښکنځلمار چې لیکوال څه موده وړاندې بلاک کړی دی دخپل عادت له مخې لیکوال ته سپکې سپورې هم ډالۍ کړې دي. دا ښاغلی چې دحفیظ الله امین دپلویانو په نامه بندهم تېرکړی دی دزندان څخه په خلاصېدو سره دکابل په ښاروالۍ کې دریيس په توګه مقررشو .دې ښاغلي ته دپل چرخي زندان دعلومو داکادمۍ اومعتبر پوهنتون حیثیت درلود چې ددې پوهنیز بنسټ(زندان) څخه راسأ ریيس فارغ شو. کله چې لیکوال ددې ښکنځلمار کرکتر، منطق او سپکوسپورو ته ګوري داپوښتنه ورته پیداکیږي ،دې ښاغلی به څه دپاسه څلورلسیزې وړاندې چې بې تجربه ځوان و او دکابل په ګوندي ښاري کمیټه کې داسدالله امین همکار و کوم ګلان به یې کرلې وي؟ دیوه هېوادسیاسي ټولنیزوپېچلو پدیدو څېړل چې پدې هېواد پردي واکمن وي ، هلته خونړۍ جګړه دوام ولري او پردۍ استخباراتي لوبې هم ورسره مل وي خورا ستونزمن بهیر دی اوبېله شکه پدې اړوند اندونه اولیدلوري وېشلي اواخېستنې ستر توپیر لري. خوکله چې ددې زماني پړاو په پېښو ، واکمنیو او لوبغاړو بحث کېږي دمقابل لوري داندونو سره دنه همغږۍ له امله باید دلایل او فاکتونه وړاندې شي ، متقابل درناوی له پامه ونه غورزول شي ،د فتواوو له ورکولو ، هوایي ډزو ، تورونو اوټاپو لګولو ډډه وشي. سپکې سپورې او ښکنځلې خو په سیاسي بحثونو کې ځای نلري او دبحث کونکي ټیټ کلتور ښيي " . دنجیب الله جنجالي شخصیت ته کتنه " ترسر لیک لاندې دلیکنو دلړۍ په اړه دنجیب دهمفکرانو اوهمکارانو دوستانه نه غبرګون دخواشینی وړیو تریخ

واقعیت دی .که دوی غبرګون ښودلای وای او دوستانه بحث ته یې رادانګلي وای ښايي دشوروي اشغال پرمهال د پټو لوبو اومعاملو یوه برخه اونورډېر پټ واقعیتونه اورازونه بربنډشوي وای چې دا د راتلونکو نسلونو لپاره حیاتي اوګټور و اوپدې به پوهېدلي وای چې په هېوادکې یې څه تېرشوي دي ، هېواد یې څرنګه دپردیو دلوبو، سیالیو اوکشمکشونو په ډګر اوښتی و او دهغو څخه به یې دعبرت درس اخېستی و .لکه څرنګه چې یوه محترم دوست ته لیکنې دپام وړ ګرزېدلي دي اودکتاب په بڼه یې دچاپولو ژمنه کړې ده لدې امله دنجیب له همفکرانو اوهمکارانو هیله کېږي چې پدې لیکنو خپل تقریظونه ولیکي .که دا دوست دکتاب د چاپولو په چاره کې پاتې راغی لیکوال به دامکان په صورت کې دا لیکنې دیوه کتاب په بڼه چاپ کړي . یوه دپام وړخبره او یا پوښتنه چې ښايي ځینو لوستونکو ته پیدا شوې وي چې په اوسنیو ترینګلو شرایطو کې ددې لیکنو اړتیا څه وه؟ هغه څه چې لیکوال یې هڅولی دی دې لیکنو ته مخه کړي دنجیب الله دارادتمندانو اوباخبره اوبې خبره پلویانو هغه تبلیغاتي کمپاین و چې دنجیب دوژنې داته ویشتم تلین په پاریې پیل کړ چې دهغه څخه اتل دجوړولو سربېره دخپل اتل د ګوندي سیالانو غندلو ته هم ملاوتړله ګواکې چې هغوی دنجیب په وړاندې جبهه نیولې وه ، دنجیب سره یې خیانت وکړ ، په هغوی یې روا اوناروا تورونه ولګول ،په سپکو یې یاد کړل چې دابیا دتاریخ تحریفول دي . دتاریخ دتحریف په وړاندې چوپ پاتې کېدل اودواقعیتونونه ویل بیا دتاریخ او خلکو په وړاندې ستره جفاده .که دواکمن ګوند په دننه کې دنجیب په وړاندې جبهې نیولوته دواقعبینۍ له دریڅه وکتل شي دهرچا څخه زیات ملامت په خپله نجیب وچې دګوند اوحکومت دمشرپه توګه یې داوړتیا نلرله ټول سره یو موټی کړي. دارنګه بې خونده تبلیغات اوپه ډېرو مواردو کې بربنډې اپلتې لیکوال ته چې دا ،

خ ، د ،گ په واکمنۍ کې دسیاسي کارکونکي او استاد په توگه پاتې شوی اوتل دقلم ، کتاب ، ورځپاڼې ، سیاست اوټیټ پوړو پوځیانوسره تړاو اواړیکې لرل دمنلو وړنه دي داځکه چې نجیب دنورو گوندي مشرانو په پرتله د شوروي اشغال پر مهال سترې نه ښښونکې تېروتنې کړې دي او داشغال لاندې واکمنۍ اصلي لوبغاړی و.دا هم هېرنشي چې دشورویانو دخونړي یرغل وروسته ددریو تنولوړپوړو گوندیانو(محمد یاسین بنیادي ، محمدعلي هوما ، اسدالله سروري) پرته دواکمن گوند نورو مشرانو داشغال هرکلی وکړ ، داشغالگرو سره داشغال ترپایه ملگرتیا اوهمکاري وکړه هغه تریخ واقعیت چې دپټېدو نه دی ،باید پټ هم نشي اودپټېدو هڅه یې هم ونشي. البته دامینیانو په نامه بندیانو کې د محمودسوما ، عبدالرشید جلیلي اومحمد منصور هاشمي پرته نورومشرانو هم دنجیب په دولت کې مقامونه ترلاسه کړل او یادو دریو تنو په خورا مشکل وتوانېدل دااستادانو په توگه ځانته دنده ومومي.دې دریوتنو ته دمقامونو نه ورکونه ښیي چې نجیب هغه داسې کسان نه گڼل چې دده امراونهیې ته غاړه اېږدي له یاده ونه باسو ، دنجیب د پلویانو سربېره چې نجیب شوروي ضد چارواکی تبلیغوي یوه بله ډله پخواني خلقیان هغه خلقي مشران چې دشوروي خاینانه تېري وروسته بندیان شول داشغال ضدگڼي .ددوی ددې ادعا دناسموالي په اړه اړینه برېښي د لوستونکي پام لاندې کرښوته راوگرزول شي . کله چې د1358 کال دمرغومي دشپږمې په ماښام شوروي کوماندوگانو او دتاجبېک دماڼۍ ساتونکو شوروي پوځیانو چې دمسلمانانو دکنډک په نامه یادېږي ، دتاجبېک په ماڼۍ برید وکړ، ولسمشرحفیظ الله امین اودلوی درستیز په شمول گڼ شمېر پوځیان اودماڼۍ افغان مېړني ساتونکي ووژل، اشغالگر او افغان ملگري یې په کابل ښار او رادیو ټلویزیون واکمن شول دماخوستن شاوخوا لس نیمو بجودرادیو افغانستان

کابل څخه یوه اعلامیه خپره کړه چې په هغې کې دافغانستان دخلق دموکراتیک ګوند دمرکزي کمېټې ، دافغانستان دموکراتیک جمهوریت دانقلابي شورا اوحکومت له غړو غوښتنه شوې وه سبا سهار راډیوټلویزیون ته تشریف وروړي اودا اعلامیه دمرغومې په اومه سهار وختي هم خپره شوه.دګوند د دارالنشاء درییس محمدعلي هوما دوینا له مخې" په 104 بلاک کې دمرکزي کمېټې اوانقلابي شورا استوګنوغړو ټاکل شوي ځای ته په داسې خندا او خوشالۍ سره تشریف یووړچې تا فکرکاوه چې بیا له سره په نویو ، لوړو اودبدبه لرونکو پستونو باندې ټاکل کېږي ." (زما نصیب ، محمدعلي هوما ، مخ 228) اودعبدالقدوس غوربندي په وینا په تالارکې هېڅوک ناسوب نه و یعنې ټول دحفیظ الله امین ددولت چارواکي هلته ورغلي وو. دابیا ښیي چې دګوند مشرتابه د اشغالګرو اعلامیې ته هرکلی ویلی پدې تمه چې دریځونه اومقامونه به یې خوندي پاتې شي. داچې ځېنې زنداني ، نور په واک کې شریک اویا په کورکېنول شول هغه بېله خبره ده . همدې مشرانو د راډیو تلویزیون په تالار کې ببرک کارمل ته د مبارکۍ پیغام ولیکلو ،ټولو بلااستثنی هغه لاسلیک کړ اوپدې ډول یې کارمل ته بیعت وکړ اوخونړي تېري اوبربنډ اشغال ته یې انترناسیونالستي دنده وویله .په زندان کې خلقي زنداني مشرانو دوهم ځل هم کارمل ته بله بیعت نامه لیکلې ده اوددوو دریوتنو ځوانانو پرته مشرانو هغه لاسلیک کړې ده . د هغه مهال له خلقي مشرانو څخه یوازې په چکوسلواکیا کې سفیر محمدیاسین بنیادي په یوه مرکه کې دشوروي اشغال وغندلو ، حکومت هغه کابل ته احضار اوپه کور کېناوه.بنیادي دچرګانو دکوچني فارم په جوړولو سره خپل غریبانه خو آبرومندانه ژوندکاوه. بل ګوندي لوړپوړي چې داشغال ضد دریځ غوره کړ هغه محمدعلي هوما وچې دتیري یوه اونۍ وروسته یې دا ، خ ، د ، ګ دمرکزي

کمېټې ددارالنشاء داداري " تاريخي اعلاميه " خپره او دګوند دمرکزي کمېټې ټولو څانګو ، دکابل ګوندي ناحيو او خپل شوروي سلاکار ته واستوله چې شوروي پوځي يرغل او اشغال پکې غندل شوی و .ددې اعلاميې خپرولو هغه اته کاله دپلچرخي زندان ميلمه کړ. پدې هکله په زړه پورې لاداده چې زنداني دګوند دسياسي بيرو غړي عبدالحکيم شرعي جوزجاني)دعدليې وزير، لوی څارنوال ، دکابل دولايتي ګوندي کمېټې منشي (ددې اعلاميې څخه په خبرېدو په قهر اوغوسې ويلې و " هوما څه حق درلود چې زمونږ په غياب کې داډول خپلسری کاروکړي".
اسدالله سروري چې دنجيب په څېر داشغالګرو همسفر و او داشغال لاندې دولت کې دوهمه څېره ګڼل کېده داشغال په لومړيو کې وپوهېدلو چې تېروتی دی، دخلقيانو دتنظيمولوپه موخه يې پټې سازماني هلې ځلې پيل کړلې چې ډېر ژر دنومړي دا نخشه افشاه اومنګولياته دسفيرپه توګه تبعيدشو. دنومړي دموخې په هکله صالح محمدزيری دخپل (دنيمې پېړۍ خاطرې) نومي کتاب په 491 مخ کې دسروري له خولې ليکي : " موږبايد شورويان په عمل انجام شده کې واقع کړو.شورويان مجبوره کېږي پر موږ تکيه وکړي ." ددې خبرې څخه ښکاري سروري دشوريانو دتګلارې اوموخو خلاف دريځ نيولی و .کله چې سروري غوښتل دشوروي پوځيانو دوتلو وروسته هېوادته راستون شي دهندپوليسو په هوايي ډګرکې دخاديستانو اوښايي حتی دشوروي اړخ سره په همغږۍ کې ترې پاسپورت غلا اوهغه يې توقيف کړ .کله چې تنظيمونه واک ته ورسول شول دهندحکومت سروري افغانستان ته راوليږلو ، احمدشاه مسعود هغه زنداني کړ اوپوره شپږويشت کاله په بندکې پاتې شو. سروري ته داتول کړاوونه (تبعيد اوزندان)دشوروي اشغالګرو خلاف درېدو ډالۍ کړل .سره لدې چې سروري دنجيب اونورو خلقي اوپرچمي مشرانو په څېر دخپلو سياسي او

ایدیالوژیکي باورونو له مخې دانټرناسیونالستي مرستې په نامه دشوروي لښکرو راتګ ته هرکلی کړی دی خوکله یې چې ولیدل دافغانستان اصلي خاوندان شوروي سلاکاران دي داشغال خلاف دریځ یې غوره کړ چې داکار یې دستاینې وړ دی .خو دنجیب په شمول دګوند ټولو خلقي اوپرچمي مشرانوداشغال دپیل څخه دګوند دواکمنۍ ترنسکوبېدو پورې داشغال زېږنده نظام ببواکه چارواکي پاتې شول .داشغال لاندې دولت کې دا ، خ ،د ،ګ دخلقي اوپرچمي مشرانو دواک دکچې په اړه دنجیب دلنډې مودې صدراعظم محمدحسن شرق په وینا "که شوروي سلاکارانولږ شانتې اداري واک دا ،خ ،د ،ګ ته ورکاوه دپرچم اړخ ته ونه خلقیانو ته" (تاسیس وتخریب اولین جمهوري افغانستان، مخ 404 (همدا لامل وچې پرچمیانو دشوروي داشغال دوام لپاره چې دپرچم دواکمنۍ دوام یې تضمینولو دآزادخیالو افغانانو په ځپلوکې د خاددستګاه له کړنو سره همغږي ښودله اومرسته یې ورسره کوله . پردې بنسټ داشغال لاندې دولت لوړپوړي اوپه تېره د استخباراتي اداري مشران اوولسمشران نه اتلان دي اونه ملي شخصیتونه. دا هم له یاده ونه باسو که څه هم د ا ، خ ، ګ مشرانو داشغال په چوپړ کې ودرېدل خو دګوند د خلقي فرکسیون ګڼ شمېر کدرونو اوزیاتروغړو دخپلو مشرانو خلاف داشغال ضد دریځ درلود. د دې ملي دریځ له کبله تهدیدیدل، له دندو ګوښه کېدل او سلګونوتنو یې دزندانونو دتوروتمبوشاته میاشتې اوکلونه تېر کړل . داشغال ضد خلقي کدرونه د خادبستانودتوطئو اودسیسو له ویرې دملکي ادارو اوپوهنیزو بنسټونو څخه دفاع وزارت اوکورنیو چارو وزارتونوته یعنې دجګړې تودو سنګرونوته چېرې چې خلقیان برلاسي وو مخه کړه او زرګونو یې ژوندهم له لاسه ورکړ . دخلقیانو داشغال ضد روحیه لدې ښه جوتېږي چې داشغال په لومړۍ اونۍ کې دشوروي اتحاد د مسکو، تاشکند، لیننګراد، ادېسه او لووف په ښارونو

کې افغان محصلینو چې زیاته برخه یې خلقیان اویا دځوانانو دخلقي سازمان غړي وو داشغال ضد اعتراضیه مظاهرې پیل کړې اوحکومت اړشو جنرال عبدالقادر او رازمحمدپکتین داشغال مخکې په مسکو کې سفیر دمظاهرو دآرامولو لپاره شوروي اتحاد ته واستوي .په پای کې دنجیب الله پلویانو ته دامشوره ورکول کېږي چې دافغانستان دروانې اوږدمهاله غمیزې په اړه لیکل شوي کتابونه ولولي ترڅو ددې غمیزې د پیلېدواوژوربېدو دریښو ،مختلفولاملونو اولوبغاړو اوپټو لاملونو اولوبغاړو کې اصلي لاملونواو ځواکمنو لوبغاړو سره آشنا شي .دافغان غمیزې اصلي لامل چې افغانستان دوخت دزبرځواکونو اودناټو اووارسا دتړونونو اودګاوندیانودځرګندو سیالیو، زوربښودنې او کشممشونو په ډګر واړاوه دشوروي اشغال و چې داشغال یو همسفر اوددې غمیزې داصلي اومرکزي لوبغاړو څخه یو نجیب ستاسې اتل دی. ځوک چې کتابونه نه لولي ړندو ته ورته دي چې په اوربېدو باور کوي .څوک چې کتابونه نه لولي په ډېره آسانۍ سره دتبلیغاتو تراغېزلاندې راځي اودسیاستبازانو اوپردیوجاسوسي شبکو موخه اوښکار کېږي اوبالاخره دسیاستبازانو اوپردیو استخباراتي شبکو دلاس آله ګرزي.

د ښاغلي محمد آصف خواتي لنډه پیژندنه:

ښاغلی محمد آصف خواتي په ۱۳۳۳ لمریز کال کې د میدان وردګو دچک په ولسوالۍ کې زیږېدلی دی. لومړنۍ زده کړې یې دکابل دمیرویس هوتکي اوثانوي زده کړې یې په حربي ښونځي کې ترسره کړې دي .دحربي پوهنتون د توپچي د پوهنځي څخه دپیلوټۍ د زده کړولپاره شوروي اتحاد ته تللی خو دیوه نیم کال زده کړو وروسته ظاهرأ دناروغۍ په نامه له زده کړو محروم اوله سره یې په حربي پوهنتون کې زده کړې پیل کړې . په 1356 کال کې له ح ،پ فارغ اودکندهار په قول اردو کې په خدمت پیل وکړ.د ثور دوسلوال پا څون وروسته یې دکندهار په قول اردو، د اردو په سیاسي ریاست ، حربي پوهنتون ، ملکي مدافعه او سیاسي پوځي پوهنتون کې د سیاسي کارکونکي او استاد په توګه د ډګرمنۍ تر نظامي رتبې پورې خدمت کړی دی. د پوځي خدمت پر مهال دوه ځله د سیاسي ملحوظاتو له کبله احتیاط ته سوق شوی دی .خواتي په شوروي اتحاد کې د ماسترۍ ترکچې په ښوونه اوروزنه کې زده کړې کړې دي اود زده کړو د پای ته رسولو وروسته د نجیب الله دواکمنۍ پر مهال هېواد ته ستون نشواو څه کم لس کاله په مسکو کې پاتې شو . د 1379 کال راهیسې دخپلې کورنۍ سره په اروپا کې ژوندکوي. هغه دپوځي خدمت پرمهال دطلوع افغان ، حقیقت سرباز، اردومجلې اودهېوادبهر افغاني رسنیو اوویب پاڼوسره قلمي همکاري کړې اودڅلورو کلونو په ترڅ کې د28 اسد په نامه د ویب پاڼې د چلونکو څخه و.